

ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ
ಮತ್ತು
ಪದವಿಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಸುಲಲಿತ

ದ್ವಿತೀಯ ಪಿಯುಸಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ
ಸರಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಕೈಪಿಡಿ

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ

ಸಹಕಾರ:

ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು
ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ ಮತ್ತು ಉಪನ್ಯಾಸಕರ ಸಂಘ.

ಅಧ್ಯಾಯ - 1

ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು :

1. ಭಾರತ ಯಾವಾಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಯಿತು?
ಉ 1947 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಯಿತು.
2. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ಯಾವಾಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು?
ಉ 1950 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ಯಾವಾಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.
3. ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಯಾವಾಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು?
ಉ 1885 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಯಾವಾಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.
4. ಯಾವ ಕಾಯಿದೆಯು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಂಪನಿಯಿಂದ ಕ್ರೌನ್ ವರ್ಗಾಯಿಸಿತು?
ಉ 1858ರ ಕಾಯಿದೆಯು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಂಪನಿಯಿಂದ ಕ್ರೌನ್ ವರ್ಗಾಯಿಸಿತು.
5. ಡಯಾರ್ಕಿ ಎಂದರೇನು?
ಉ ದ್ವಿ ಸರ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಡಯಾರ್ಕಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
6. ಸೈಮನ್ ಆಯೋಗ & ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಆಯೋಗವನ್ನು ಏಕೆ ರಚಿಸಲಾಯಿತು?
ಉ 1919ರ ಕಾಂಪೈಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶಿಸಲು ಹಾಗೂ ಡಯಾರ್ಕಿಯ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ನೀಡಲು ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು.
7. ಸೈಮನ್ ಆಯೋಗವು ಏನನ್ನು ಶಿಪಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿತು?
ಉ ಸೈಮನ್ ಆಯೋಗವು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಡೊಮಿನಿಯನ್ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಶಿಪಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿತು.
8. 3ನೇ ದುಂಡು ಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನ ಯಾವಾಗ ನಡೆಯಿತು?
ಉ 1932ರಲ್ಲಿ 3ನೇ ದುಂಡು ಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯಿತು.
9. 1935ರ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಂಪೈಯ ಒಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ?
ಉ ಸಂಯುಕ್ತ ಸರ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿ ವಿಭಜನೆ 1935ರ ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಂಪೈಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳಾಗಿವೆ.
10. 1947ರ ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಂಪೈಯ ಒಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ 15ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 1947 ರಂದು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಎಂಬ ಎರಡು ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಡೊಮಿನಿಯನ್ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಈ ಕಾಂಪೈಯ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿತು.
11. ಗಡಿ ರೇಖೆ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರು?
ಉ ಸರ್ ಸಿರಿಲ್ ರ್ಯಾಡ್ ಕ್ಲಿಪ್ ರವರು ಗಡಿ ರೇಖೆ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.
12. ಮಧ್ಯಂತರ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವಾಗ ರಚನೆಯಾಯಿತು?
ಉ 2ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1946 ರಂದು ಮಧ್ಯಂತರ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆಯಾಯಿತು.
13. ಯಾವ ಸಭೆಯ ಮಧ್ಯಂತರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಿತು.
ಉ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಮಧ್ಯಂತರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಿತು.
14. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮಧ್ಯಂತರ ಸರ್ಕಾರ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು?
ಉ 15ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 1947 ರವರೆಗೆ ಮಧ್ಯಂತರ ಸರ್ಕಾರ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು.
15. ವೈಸ್ರಾಯ್ ರವರ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಲಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರು? ಅವನ್ನು ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ರವರು ವೈಸ್ರಾಯ್ ರವರ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಲಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.
16. ಪ್ರಥಮ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆ ಯಾವಾಗ ನಡೆಯಿತು?
ಉ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1951 ರಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿ 1952 ರವರೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಿತು.

17. ಯಾವ ದೇಶವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ದೇಶ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ?
ಉ ಭಾರತವನ್ನು ದೇಶವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ದೇಶ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
18. ಪ್ಯಾರಾಮೌಂಟ್ಸ್ ಎಂದರೇನು?
ಉ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಆಂತರಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಡಳಿತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ವಿದೇಶಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಮಿಲಿಟರಿ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬ್ರಿಟೀಷರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಪ್ಯಾರಾಮೌಂಟ್ಸ್ ಎನ್ನುವರು.
19. 'ಆಪರೇಷನ್ ಪೋಲೋ' ಎಂದರೇನು?
ಉ ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಿಜಾಮರ ದುರಾಡಳಿತದ ಅರಾಜಕತೆಯನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಲು ಭಾರತದ ಸೇನೆಯು ನಡೆಸಿದ ಪೋಲೋ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು 'ಆಪರೇಷನ್ ಪೋಲೋ' ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.
20. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರುಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಅಕ್ಸೆಷನ್ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮೂರು ವಿಷಯಗಳಾದ ರಕ್ಷಣೆ, ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಪ್ಪಂದ ಪತ್ರವನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರುಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಅಕ್ಸೆಷನ್ ಎನ್ನುವರು.
21. ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ವಿಧಿಯು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೀಡಿತು?
ಉ ಸಂವಿಧಾನದ 370ನೇ ವಿಧಿಯು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೀಡಿತು.
22. ರಾಜ್ಯಗಳ ಏಕೀಕರಣದ ರೂವಾರಿ ಯಾರು?
ಉ ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭ ಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ರವರು ರಾಜ್ಯಗಳ ಏಕೀಕರಣದ ರೂವಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು.
23. ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದು ಯಾರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ?
ಉ ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭ ಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ರವರನ್ನು ಉಕ್ಕಿಯ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
24. ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ರಚನಾ ಆಯೋಗದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
ಉ ಫಜಲ್ ಆಲಿ, ಕೆ.ಎಮ್.ಪಣೀಕರ್ ಮತ್ತು ಹೃದಯನಾಥ್ ಕುಂಜ್ರ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ರಚನಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
25. ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ರಚನಾ ಆಯೋಗ ಯಾವಾಗ ರಚನೆಯಾಯಿತು?
ಃ 1953ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ರಚನಾ ಆಯೋಗ ರಚನೆಯಾಯಿತು.
26. ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ರಚನಾ ಕಾಯ್ದೆಯು ಯಾವಾಗ ಅಂಗೀಕಾರವಾಯಿತು?
ಃ 1956ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ರಚನಾ ಕಾಯ್ದೆಯು ಅಂಗೀಕಾರವಾಯಿತು.
27. 1956ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ರಚನಾ ಕಾಯ್ದೆಯು ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿತು?
ಉ 1956ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ರಚನಾ ಕಾಯ್ದೆಯು ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು 14 ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 6 ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನಾಗಿ ರಚಿಸಿತು.
28. ಬಾಂಬೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ವಿಭಜಿಸಲಾಯಿತು?
ಉ 1960ರಲ್ಲಿ ಬಾಂಬೆಯನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲಾಯಿತು.
29. ಪಂಜಾಬ್‌ನನ್ನು ಯಾವಾಗ ವಿಭಜಿಸಲಾಯಿತು?
ಃ 1966ರಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬ್ ಅನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲಾಯಿತು.
30. 2014ರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲಾಯಿತು?
ಉ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶವನ್ನು 2014ರಲ್ಲಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಯಿತು.
31. ಯಾವ ಕಾಯ್ದೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸಿತು?
ಉ 1919ರ ಕಾಯ್ದೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸಿತು.
32. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಯಾವ ಕಾಯ್ದೆಯು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿತು?
ಉ 1935ರ ಕಾಯ್ದೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿತು.
33. ಪ್ರಥಮ ಲೋಕ ಸಭೆಯ ಸ್ಪೀಕರ್ ಯಾರು?
ಉ ಸ್ರೀ. ಜಿ.ವಿ.ವಾವಳಂಕರ್ ರವರು ಪ್ರಥಮ ಲೋಕ ಸಭೆಯ ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು

1. ಪೆಡರಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆ ಯಾಯಿತು?
ಉ ಪೆಡರಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ 1937ರಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಯಾಯಿತು.
2. ಬಾಂಬೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅವು ಯಾವುವು?
ಉ ಬಾಂಬೆಯನ್ನು ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್.
3. ಪಂಜಾಬನ್ನು ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅವು ಯಾವುವು?
ಉ ಪಂಜಾಬನ್ನು ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಹರ್ಯಾಣ.
4. ಪ್ರಥಮ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ?
ಉ ಪ್ರಥಮ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆ 1951 ಅಕ್ಟೋಬರ್ ನಿಂದ 1952 ಫೆಬ್ರವರಿ ವರೆಗೆ ನಡೆಯಿತು. 70 ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದ್ದವು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಬಹುಮತದೊಂದಿಗೆ ಜಯಗಳಿಸಿತು. ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರು ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಲನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು.
5. 1935ರ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳಿವೆ?
ಉ 1935ರ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ 321 ವಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು 10 ಗಳಿವೆ.

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ - 2

ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

ಒಂದು ಅಂಕದ ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಚುನಾವಣೆ ಪದದ ಮೂಲಪದ ಯಾವುದು?
ಉ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ ಎಲಿಗೇ ಅಂದರೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡು ಎಂದರ್ಥ.
2. ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಮತದಾರರು ತಮ್ಮನ್ನು ಆಳುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವ ವಿಧಾನ.
3. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲು ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಮತದಾರರು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ ವಲಾಯಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ.
4. ಉಪ ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ತನ್ನ ಅವಧಿಗೆ ಮುನ್ನ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದರೆ, ನಿಧನ ಹೊಂದಿದರೆ, ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ 6 ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ನಡೆಯುವುದೇ ಉಪಚುನಾವಣೆ.
5. ಮರು ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುವಾಗ ಹಿಂಸಾಚಾರ, ದೊಂಬಿ, ಗಲಭೆ, ಮತಗಟ್ಟಿವಶ, ಮತಯಂತ್ರನಾಶ, ಅವ್ಯವಹಾರ, ತಾಂತ್ರಿಕ ತೊಂದರೆ, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ಪುನಃ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದೇ 'ಮರುಚುನಾವಣೆ'.
6. ಮಧ್ಯಂತರ ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಐದು ವರ್ಷ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಸರ್ಕಾರ ಕಾದಣಾಂತರಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಪೂರ್ಣಾವಧಿಗೆ ಮುನ್ನವೇ ಅಧಿಕಾರ ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅಥವಾ ಶಾಸನಾಂಗದ ಕೆಳಸದನವಿಸರ್ಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ನಡೆಯುವುದೇ 'ಮಧ್ಯಂತರ ಚುನಾವಣೆ'.
7. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ವಯಸ್ಕ ಮತದಾರರು ನೇರವಾಗಿ ತಾವೇ ಮತಗಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ರಹಸ್ಯಮತದಾನದ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ.

8. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
ಉ ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಸಭೆ ನಡೆಯುವ ಚುನಾವಣೆ.
9. ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಚುನಾವಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮತದಾರರು ನೇರವಾಗಿ ಮತದಾನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸದೆ ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಮತ ಮತಚಲಾಯಿಸುವುದು.
10. ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ?
ಉ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಚುನಾವಣೆ.
11. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಯಸ್ಕ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನವು 18ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲಿಂಗ, ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಬುಡಕಟ್ಟು, ಭಾಷೆ, ಪ್ರದೇಶ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಮತಚಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು 'ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಯಸ್ಕ ಮತದಾನ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು 'ಪ್ರೌಢಮತದಾನ ಎಂದೂ ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
12. ಭಾರತ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ?
ಉ ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರಿದ್ದಾರೆ.
13. ಭಾರತ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ?
ಉ ಕ್ರೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಶಿಪಾರಿಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ.
14. ಭಾರತ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಆಯುಕ್ತರ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿ ಎಷ್ಟು?
ಉ 6 ವರ್ಷಗಳು ಅಥವಾ 65 ವರ್ಷ ವಯೋಮಾನ ತುಂಬುವವರೆಗೆ.
15. EVM ಅನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
ಉ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮತಯೋತ್ರ.
16. EPIC ಅನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
ಉ ಮತದಾರರ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ.
17. ಮತದಾರರ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಮತದಾರರ ಹೆಸರು, ವಯಸ್ಸು, ಲಿಂಗ, ವಿಳಾಸ, ಭಾವಚಿತ್ರ, ಮುಂತಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಧಾಖಲೆ.
18. ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮತಯಂತ್ರ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಮತದಾರರು ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾದ ವಿಶೇಷ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಯಂತ್ರ.
19. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಎಂದರೇನು?
ಉ 'ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಜನರು ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
20. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ ಇದೇ?
ಉ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 'ಬಹುಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ' ಇದೆ.
21. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಲೋಕಸಭಾ ಅಥವಾ ವಿಧಾನಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ 4 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಚಲಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮತಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖಡ 6 ರಷ್ಟು ಮತಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷ' ಎನ್ನುವ ಮಾನ್ಯತೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.
22. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷ ಎಂದರೇನು?
ಉ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 3ರಷ್ಟು ಮತಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಕನಿಷ್ಠ 3 ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 'ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷ' ಮಾನ್ಯತೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

23. ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ಥಾಪಕರು ಯಾರು?
ಉ ಸರ್ ಎ.ಬಿ.ಹ್ಯೂವರ್ ಎನ್ನುವ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಕ್ರಿ.ಶ. 1885 ರಲ್ಲಿ 'ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್' ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
24. NDA ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
ಉ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ.
25. UPA ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
ಉ ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಗತಿಪರ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ.
26. BJP ಪಕ್ಷ ಯಾವಾಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು?
ಉ 1980 ರಲ್ಲಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 6 ರಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.
27. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಯಾವಾಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು?
ಉ 1924 ರಲ್ಲಿ ರಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.
28. ಪಕ್ಷಾಂತರ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸೇರುವುದನ್ನು 'ಪಕ್ಷಾಂತರ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
29. ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಸದಸ್ಯರು ತಾವು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಕಾಯ್ದೆ.
30. ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು?
ಉ ಏಪ್ರಿಲ್ 1-1985 ರಂದು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
31. ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಯಾರು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು?
ಉ ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು.
32. NOTA- ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
ಉ Non of the above

ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿವಿಧ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ 'ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ'.
2. ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ 1) ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿ ಚಿನ್ಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.
2) ಚುನಾವಣಾ ದಿನಾಂಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.
3. ಚುನಾವಣಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾಮಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಫೋಟೋಸಬೀಕಾದ ದಾಖಲೆಗಳು ಯಾವುವು?
ಉ 1) ಅಪರಾಧ ವಿವರಗಳ ಕಡ್ಡಾಯ ಫೋಟೋ.
2) ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯ ವಿವರಗಳ ಫೋಟೋ.
4. ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮತ ಯಂತ್ರದಿಂದಾಗುವ ಎರಡು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ 1) ಇವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಸಮಯ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದು.
2) ಶೀಘ್ರ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.
5. ಮತದಾರರ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯ ಎರಡು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ:
ಉ 1) ನಕಲಿ ಮತದಾರರನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ನಿಜವಾದ ಮತದಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.
2) ಇದರಿಂದ ಮತದಾರರು ಸರ್ಕಾರದ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳ ಲಾಭ ಪಡೆಯಬಹುದು.

6. ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ನೆರವು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ:
 ಉ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಪಾವಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಯೋಗ್ಯ ಸಮರ್ಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ಭರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಕಷ್ಟ ಹಣದ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು.
7. ಚುನಾವಣಾ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಎರಡು ಸಮಿತಿಗಳು ಯಾವುವು?
 ಉ 1) ದಿನೇಶ್ ಗೋಸ್ವಾಮಿ ಸಮಿತಿ [1990]
 2) ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ, ವಿ.ಆರ್.ಕೃಷ್ಣ ಆಯ್ಕರ್ ಸಮಿತಿ [1994]
8. ಸರ್ಕಾರವೇ ಚುನಾವಣಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಎರಡು ಸಮಿತಿಗಳು ಯಾವುವು?
 ಉ 1) ತಾರ್ಕುಂಡೆ ಸಮಿತಿ. 2) ವಾಂಚೂ ಸಮಿತಿ
9. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
 ಉ ಎಡ್ಲೆಂಡ್ ಬರ್ಕ್ ಅವರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಂತೆ 'ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸುವ ಸಂಘಟನೇ ಗುಂಪೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ.
10. ಏಕ ಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು? ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
 ಉ ಯಾವುದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು 'ಏಕಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಚೀನಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ- ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ.
11. ದ್ವಿ ಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು? ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
 ಉ ಯಾವುದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು 'ದ್ವಿಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಇಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಮತ್ತು ಕನ್ಸರ್ವೇಟಿವ್ ಪಕ್ಷಗಳಿವೆ.
12. ಬಹುಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು? ಉದಾಹರಣೆಕೊಡಿ.
 ಉ ಯಾವುದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು 'ಬಹುಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ. ಭಾರತ.
13. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
 ಉ 1) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
 2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.
14. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದರೇನು?
 ಉ ಎರಡು ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಗ್ಗೂಡಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೈತ್ರಿಕೂಟವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸರ್ಕಾರವೇ 'ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ' ಉದಾ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ 'ಎನ್.ಡಿ.ಎ.ಸರ್ಕಾರ.
15. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವಾಗ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ?
 ತ ಚುನಾವಣೆಗಳ ನಡೆದ ಫಲಿತಾಂಶ ಪ್ರಕಟವಾದಾಗ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಲು ಸ್ಪಷ್ಟ ಬಹುಮತ ದೊರೆಯದಿದ್ದಾಗ ಹಲವಾರು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಸೇರಿ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ ರಚಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.
16. ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
 ಉ 1) ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ - INC
 2) ಭಾರತೀಯ ಜನತಾಪಕ್ಷ - BJP
 3) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ - NCP
 4) ಬಹುಜನ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ -
 5) ಭಾರತೀಯ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ -
 6) ಮೂರ್ಕ್ಸವಾದಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ -

17. ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
ಉ 1) ತೆಲುಗುದೇಶಂ ಪಕ್ಷ - ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ
2) T.R.S - ತೆಲಂಗಾಣ
3) B.J.D - ಒರಿಸ್ಸಾ
4) J.D.S - ಕರ್ನಾಟಕ
5) ಶಿವಸೇನೆ - ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
6) S.P - ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ
18. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಸದಸ್ಯತ್ವದಿಂದ
ಉ ಅನರ್ಹಗೊಂಡ ಇಬ್ಬರು ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
1) ಜಯಲಲಿತ - ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮಾಜಿಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ
2) ಲಾಲು ಪ್ರಸಾದ್ ಯಾದವ್ - ಬಿಹಾರದ ಮಾಜಿಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ.

* * * *

ಅಧ್ಯಾಯ -03

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ

ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಆಡಳಿತ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಆಡಳಿತವೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವುದು ಮತ್ತು ಜನರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
2. ಆಡಳಿತ ಮೂಲ ಪದಗಳು ಯಾವುವು?
ಉ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಪದಗಳಾದ Ad ಮತ್ತು Ministiare ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳು.
3. ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಯಾರು?
ಉ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ (ರಾಜಕೀಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು) ಸಂಪುಟ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ (ಆಡಳಿತದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು)
4. ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಯಾರು?
ಉ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು (ರಾಜಕೀಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು) ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ(ಆಡಳಿತದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು)
5. ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಯಾರು?
ಉ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ
6. CAT- ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
ಉ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿ
7. KAT ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
ಉ ಕರ್ನಾಟಕ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿ
8. UPSC ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
ಉ ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗ.
9. KPSC ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
ಉ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗ.
10. IPSC ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
ಉ ಜಂಟಿ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗ.
11. IAS ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
ಉ ಭಾರತೀಯ ಆಡಳಿತ ಸೇವೆ.
12. IPS ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
ಉ ಭಾರತೀಯ ಪೊಲೀಸ್ ಸೇವೆ.

13. KAS ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
ಉ ಕರ್ನಾಟಕ ಆಡಳಿತ ಸೇವೆ.
14. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ?
ಉ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು
15. ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ?
ಉ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು
16. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸು ಎಷ್ಟು?
ಉ 65 ವರ್ಷಗಳು
17. ಕರ್ನಾಟಕದ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸು ಎಷ್ಟು?
ಉ 62 ವರ್ಷಗಳು
18. ರಾಜ್ಯ ಸೇವೆಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ?
ಉ KAS
19. ಯಾವ ವಿಧಿಯು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ?
ಉ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ 312 ನೇ ವಿಧಿ
20. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
ಉ IAS
21. ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅಕಾಡಮಿ ಎಲ್ಲಿದೆ.
ಉ ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅಕಾಡಮಿ ಮಸ್ಕೂರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತರಭೇತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
22. ಸರ್ಕಾರದ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಅಕಾಡಮಿ ಎಲ್ಲಿದೆ?
ಉ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿದೆ IPS ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತರಭೇತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
23. ಕೇಂದ್ರಸೇವೆಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
ಉ IRS ಭಾರತೀಯ ಕಂದಾಯ ಸೇವೆ.
24. ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಘಟಕವಾಗಿದ್ದು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
25. ಸರ್ಕಾರದ ನಾಲ್ಕನೇ ಅಂಗ ಯಾವುದು?
ಉ ಸರ್ಕಾರದ ನಾಲ್ಕನೇ ಅಂಗ 'ಆಡಳಿತ ಸೇವಾವರ್ಗ' ಅಥವಾ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾವರ್ಗ.
26. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ ಎಷ್ಟು?
ಉ ಸದಸ್ಯರ ನೇಮಕ ವಾದಗಿನಿಂದ 6 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಥವಾ 65 ವರ್ಷದ ವಯೋಮಿತಿ.
27. ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ ಎಷ್ಟು?
ಉ ಸದಸ್ಯರ ನೇಮಕ ವಾದಗಿನಿಂದ 6 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಥವಾ 62 ವರ್ಷದ ವಯೋಮಿತಿ.
28. ಕರ್ನಾಟಕ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆ ಯಾಯಿತು?
ಉ 06 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1986.

ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

1. ಆಡಳಿತ ಸೇವೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಆಡಳಿತ ಎಂಬ ಪದವು ಅಡ್ಡ ಎಂದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೀ ಎಂದರೆ ಸೇವೆಎಂದರ್ಥ ಆಡಳಿತ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಕ ಜನರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

2. ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಯ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಿ?
ಉ 1) ಅಖಿಲಭಾರತ ಸೇವೆಗಳು
2) ಕೇಂದ್ರಸೇವೆಗಳು
3) ರಾಜ್ಯಸೇವೆಗಳು
3. ಕೇಂದ್ರಸೇವೆಗೆ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ?
ಉ 1) ಭಾರತೀಯ ವಿದೇಶಾಂಗ ಸೇವೆ
2) ಭಾರತೀಯ ರೈಲ್ವೆಸೇವೆ
4. ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಯ ಎರಡು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ 1) ವೃತ್ತಿನಿರತ ವರ್ಗ
2) ಅಧಿಕಾರ ಶ್ರೇಣಿ ಪದ್ಧತಿ
5. ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಯ ತಾಟಸ್ಥ್ಯ ಎಂದರೇನು?
ಉ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.
6. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ 1) ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
2) ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.
7. ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ 1) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
2) ಇಲಾಖಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
8. ಅಧಿಕಾರ ಶ್ರೇಣಿ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು?
ಉ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಶ್ರೇಣಿಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಒಂದು ನಿಯಮದಡಿ ತರಲಾಗಿದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ಅವನ ನಂತರದ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
9. ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ 1) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.
2) ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.
10. ಹರ್ಮನ್ ಫೈನರ್ ರವರ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ ಹರ್ಮನ್ ಫೈನರ್ ರವರ ಪ್ರಕಾರ 'ಖಾಯಂ ಉದ್ಯೋಗಹೊಂದಿದ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ಮತ್ತು ಅರ್ಹ ವೃತ್ತಿ ನಿರತ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗವೇ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾವರ್ಗ.
11. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೇಗೆ ಪದಚ್ಯುತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?
ಉ ಸದಸ್ಯರ ದುರ್ನಡತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಿಚಾರಣೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಪದಚ್ಯುತ ಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.
12. ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಯ ಅನಾಮಕತನ ಎಂದರೇನು?
ಉ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ಹೊಗಳಿಕೆ, ತೆಗಳಿಕೆಯ, ಯಶಸ್ಸು, ಅಪಯಶಸ್ಸು, ಕೀರ್ತಿ-ಅಪಕೀರ್ತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಯ ಅನಾಮಕತನ ಎನ್ನುವರು.
13. ಸಚಿವಾಲಯದ ಎರಡು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ 1) ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು.
2) ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಯ-ವ್ಯಯರಚನೆ.
14. ಇಲಾಖೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಇದು ಸಚಿವಾಲಯದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಘಟಕವಾಗಿದ್ದು ಸಚಿವಾಲಯ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿರ್ದರಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ - 4

ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಒಂದು ಅಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ನಾಸಿಕ್ ಕಲಾರಾಮ್ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮೊದಲು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ದಲಿತ ನಾಯಕ ಯಾರು?
ಉ ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್
2. ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ವರ್ಗಗಳೆಷ್ಟು?
ಉ ನಾಲ್ಕು (4)
3. 'ಮೂಕನಾಯಕ' ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು ಯಾರು?
ಉ ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್
4. 'ಮನುಸ್ಮೃತಿ' ಯಾವಾಗ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು?
ಉ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 185 ರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. (ಪುಷ್ಯಮಿತ್ರ ಶೃಂಗನು)
5. ಜ್ಯೋತಿ ಬಾಪುಲಿಯವರು ಯಾವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು?
ಉ ಅಕ್ಷರ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು.
6. ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾರತಮ್ಯ ಎಂದರೇನು? ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗ, ಜಾತಿ, ಧರ್ಮಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೇಲು-ಕೀಳು ಎಂಬ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾರತಮ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.
7. ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆ ಎಂದರೇನು? ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ತಾರತಮ್ಯಗಳು ಎಂದರೇನು? ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಉಳ್ಳವರು - ಇಲ್ಲದವರ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು 'ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.
8. ಮಂಡಲ್ ಆಯೋಗ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು?
ಉ 1990ರ ಆಗಸ್ಟ್ 7 ರಂದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
9. ಸತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಹೋರಾಡಿದ ನಾಯಕ ಯಾರು?
ಉ ಶ್ರೀ ರಾಜಾರಾಂ ಮೋಹನ್ ರಾಯ್
10. ವಿಧವಾ ಪುನರ್ ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು?
ಉ ಕ್ರಿ.ಶ. 1856 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
11. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು?
ಉ 1992 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
12. ಶೋಷಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಪ್ರಥಮ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಯಾರು?
ಉ ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾವಿತ್ರಿ ಬಾಪುಲೆ
13. ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಕಾಯಿದೆ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು?
ಉ ಕ್ರಿ.ಶ. 2005 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
14. AITUC (ಎ.ಐ.ಟಿ.ಯು.ಸಿ.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
ಉ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್
15. UTUC (ಯು.ಟಿ.ಯು.ಸಿ.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
ಉ ಯುನೈಟೆಡ್ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್
16. BMS (ಬಿ.ಎಂ.ಎಸ್.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
ಉ ಭಾರತೀಯ ಮಜ್ದೂರ್ ಸಂಘ.

17. HMP (ಹೆಚ್.ಎಂ.ಪಿ.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
ಉ ಹಿಂದೂ ಮಜ್ದೂರ್ ಸಭಾ.
18. ಯಾವ ದಿನವನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?
ಉ ಮೇ 1ನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
19. ರೈತರ ಮೂಲ ಕಸುಬು ಯಾವುದು?
ಉ ಕೃಷಿ ಅಥವಾ ವ್ಯವಸಾಯ
20. BKU (ಬಿ.ಕೆ.ಯು.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
ಉ ಭಾರತೀಯ ಕಿಸಾನ್ ಯೂನಿಯನ್.
21. SCIP (ಎಸ್.ಸಿ.ಐ.ಪಿ.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
ಉ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೆಳೆ ವಿಮೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.
22. NAIS (ಎನ್.ಎ.ಐ.ಎಸ್.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
ಉ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಮೆ ಯೋಜನೆ.
23. PLDB (ಪಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಬಿ.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
ಉ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್.
24. NDS (ಎನ್.ಡಿ.ಸಿ.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
ಉ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ.
25. KRRS (ಕೆ.ಆರ್.ಆರ್.ಎಸ್.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
ಉ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರೈತ ಸಂಘ.
26. UDHR (ಯು.ಡಿ.ಹೆಚ್.ಆರ್.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
ಉ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ
ಓಜೀಐಉಠಟಿಚಿಟ ಊಣಾಟಚಿಟಿ ಖುರುಣಿ ಅಠಟಿಱುಠಟಿ.
27. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು?
ಉ 2005ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
28. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು?
ಉ 1994, ಜನವರಿ 8 ರಂದು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
29. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಯಾರು?
ಉ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ (DC)
30. ಚಿಪ್ಪೋ ಚಳುವಳಿಯ ರೂವಾರಿ ಯಾರು?
ಉ ಚಾಂದಿ ಪ್ರಸಾದ ಭಟ್ಟರು.
31. ಅಪ್ಪಿಕೋ ಚಳುವಳಿ ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು?
ಉ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿರಸಿ - ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಅರಣ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ.
32. ನರ್ಮದಾ ಬಚಾವಣಿ ಆಂದೋಲನದ ನಾಯಕ ಯಾರು?
ಉ ಬಾಬಾ ಆಮ್ಬೇ ಮತ್ತು ಮೇಧಾ ಪಾಟೀರ್
33. ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಶುದ್ಧೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಿದವರು ಯಾರು?
ಉ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಮೆಹತಾ (ಪರಿಸರವಾದಿ)
34. ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಕಾಯಿದೆ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು?
ಉ 2002 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
35. ಸಾಲುಮರದ ತಿಮ್ಮಕ್ಕ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದವರು?
ಉ ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದವರು.
36. ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು ಯಾರು?
ಉ ಪರಿಸರವಾದಿಗಳು.

37. ಯಾವ ದಿನದಂದು ವಿಶ್ವ ಪರಿಸರ ದಿನ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?
ಉ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಜೂನ್ 5 ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

1. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಯಾರು, ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು?
ಉ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಕೃಷ್ಣ, 1974 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
2. ದಲಿತರೆಂದರೆ ಯಾರು?
ಉ ದಲಿತರೆಂದರೆ - ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಶೋಷಿತರಾದವರು ಎಂದರ್ಥ.
3. ದಲಿತ ಕಾಯಿದೆ ವಿಶೇಷತೆ ಏನು?
ಉ 1989 ರ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ದಲಿತ ಕಾಯಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ದಲಿತರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸಲು ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು.
4. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಮೂರು ವಾಣಿಗಳು (ಘೋಷಣೆಗಳು) ಯಾವುವು?
ಉ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಮೂರು ವಾಣಿಗಳೆಂದರೆ,
ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಘಟನೆ, ಹೋರಾಟ.
5. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ನಾಲ್ಕು ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗಗಳಾವುವು? ಅಥವಾ
ಉ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ನಾಲ್ಕು ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗಗಳಾವುವು?
ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ.
6. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ವಿಳಿಗೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ನಾಯಕರು ಯಾರು?
ಉ ಕೇರಳದ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣಗುರು, ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಶ್ರೀ ಪೆರಿಯಾರ್, ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ನಾಯ್ಡರ್, ಗ್ವಾಲಿಯರ್‌ನ ಮಹಾರಾಜ ಸಯ್ಯಾಜಿರಾವ್ ಗಾಯಕ್‌ವಾಡ್, ಮೈಸೂರಿನ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್, ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಸಾಹು ಮಹಾರಾಜ್, ಮುಂತಾದವರು.
7. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಹೋರಾಟ ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು?
ಉ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ (ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್) 1920 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.
8. ಹಿಂದೂ ವಿಡೋವ್ ಹೋಮ್ ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು?
ಉ ಪೂನಾದಲ್ಲಿ 1899 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
9. ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಅಳಿಸಲು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ?
ಉ 1) ಸಂವಿಧಾನದ 14, 15, 15(3), 16, 34(ಎ), 39(ಬಿ) ಮತ್ತು 42ನೇ ವಿಧಿಗಳು.
2) ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿಷೇಧ ಕಾಯಿದೆ
3) ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನಿಷೇಧ ಕಾಯಿದೆ
4) ಅತ್ಯಾಚಾರ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆ
10. ಮಹಿಳೆಯರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎರಡು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
ಉ 1) ಅತ್ಯಾಚಾರ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆ
2) ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿಷೇಧ ಕಾಯಿದೆ
3) ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನಿಷೇಧ ಕಾಯಿದೆ
11. ಇಬ್ಬರು ಭಾರತೀಯ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ನಾಯಕರ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ 1) ಎಸ್.ಎ. ಡಾಂಗೆ
2) ಇ.ಎಂ.ಎಸ್. ನಂಬೂದ್ರಿಪಾದ್
12. ಕಾರ್ಮಿಕರೆಂದರೆ ಯಾರು?
ಉ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರನ್ನು 'ಕಾರ್ಮಿಕರು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

13. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
 ಉ 1) ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾಯಿದೆ (1948)
 2) ವಾರದ ರಜೆ ಕಾಯಿದೆ (1942)
 3) ಕಾರ್ಮಿಕ ಪರಿಹಾರ ಕಾಯಿದೆ (1942)
 4) ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ ಕಾಯಿದೆ (1965)
14. ಕರ್ನಾಟಕ ರೈತ ಸಂಘದ ಇಬ್ಬರು ನಾಯಕರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ?
 ಉ 1) ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ
 2) ಎನ್.ಡಿ. ಸುಂದರೇಶ್
 3) ಎ. ಸೋಮಲಿಂಗಯ್ಯ
 4) ಶೇಷರಡ್ಡಿ
 5) ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
 6) ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ
15. ಖೇಡಾ ಚಳುವಳಿಯ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವು?
 ಉ 1) ಬಂಗಾಳ ಸರ್ಕಾರ (ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ) ನಿಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದು.
 2) ರೈತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ್ದು.
16. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥೈಸಿ? ಅಥವಾ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎಂದರೇನು?
 ಉ ಮಾನವನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದಂತಹ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು 'ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ, ಬಣ್ಣ, ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ರಾಜಕೀಯ ಇತರೇ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಅಂತರವಿಲ್ಲದೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಕ್ಕುಗಳು.
17. ಮರ್ಯಾದೆ ಹಕ್ಕು ಎಂದರೇನು?
 ಉ ಆಧುನಿಕತೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೆಲವು ಯುವಜನತೆ ಅಂತರ್ ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ ಧರ್ಮೀಯ ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕುಟುಂಬದ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಕೆಲವು ಪೋಷಕರು ನಡೆಸುವ ಹಕ್ಕುಯನ್ನು 'ಮರ್ಯಾದೆ ಹಕ್ಕು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.
18. ಪರಿಸರ ಎಂದರೇನು?
 ಉ ಹವಾಮಾನ, ವಾಯುಗುಣ, ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕು, ಬೆಂಕಿ, ನೀರು, ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ (ಜೈವಿಕ ಮತ್ತು ಅಜೈವಿಕ ಬೌತಿಕ ಅಂಶಗಳು) ಪರಿಸರ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.
19. ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎರಡು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ?
 ಉ 1) ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆ - 1986
 2) ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆ - 1980
 3) ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆ - 1972
 4) ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ ತಡೆ ನಿಯಂತ್ರಣಾ ಕಾಯಿದೆ - 1981.
20. ಅತ್ಯಾಚಾರ ಅಪರಾಧಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಕಾಯಿದೆಯ ಹೆಸರೇನು?
 ಇದು ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು?
 ಉ 'ನಿರ್ಭಯಾ ಕಾಯಿದೆ'. 2013 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ - 5

ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು

ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ರಾಷ್ಟ್ರ-ರಾಜ್ಯ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಆಧುನಿಕ ವೈವಿದ್ಯಮಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ದೇಶವೊಂದನ್ನು 'ರಾಷ್ಟ್ರ-ರಾಜ್ಯ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಒಂದೇಭಾಷೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಇತಿಹಾಸ, ಆಂಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಭಾವನೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ಇದು ಪರಕೀಯರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಜನರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಮರೆತು ಒಗ್ಗಟ್ಟನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ.
3. ರಾಷ್ಟ್ರ-ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಯಾವ ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ ಮೂಡಿ ಬಂದಿತು?
ಉ ಇಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕ್ರಿ.ಶ.1648ರಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟ 'ವೆಸ್ಟ್ ಫಾಲಿಯಾ' ಒಪ್ಪಂದದ ನಂತರ ಉಗಮವಾಯಿತು.
4. ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭೂಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಸಮಾನ ಮನಸ್ಕರಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಜನಸಮುದಾಯವೇ ರಾಷ್ಟ್ರ.
5. ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಎಂದರೇನು?
ಉ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಎಂಬುದು ಜನರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯ ಸಾಧಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ವಿಶಾಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆಗಿದೆ.
6. ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿದ್ಯತೆಗಳ ನಾಡು ಜನಾಂಗೀಯತೆಯ ನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ?
ಉ ಭಾರತವನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿದ್ಯತೆಗಳ ನಾಡು, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾವನ್ನು ಜನಾಂಗೀಯತೆಯ ನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
7. ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಡಚಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ 'ಬಡತನವು' ಒಂದು ಅಡಚಣೆ ಆಗಿದೆ.
8. ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ?
ಉ ಸರಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಸ್ಥಾನ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವಾಗಿದೆ 'ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿರತೆ'ಯು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯ.
9. ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಲಿಂಗ, ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕೆಲವು ಜನವರ್ಗಗಳನ್ನು ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ವಂಚಿತರನ್ನಾಗಿಸಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದೇ ಅಸಮಾನತೆ.
10. ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಜಾತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಮೇಲು-ಕೀಳೆಂದು ತಾರತಮ್ಯದಿಂದ ನೋಡುವುದನ್ನು ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.
11. ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಜಾತಿಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಸಿ ಜನರನ್ನು ತಾರತಮ್ಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡುವುದನ್ನು ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
12. ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ತಿಳಿಸಿ.
ಉ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
13. ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

14. ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ತಿಳಿಸಿ.
ಉ ಮನುಷ್ಯತಿಯು ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆ ಪುರುಷನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಓದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣ.
15. ಅನಕ್ಷರತೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಅನಕ್ಷರತೆ ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಭಾಷಿಯಲ್ಲಿ ಓದಲು ಮತ್ತು ಬರೆಯಲು ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.
16. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಎಷ್ಟು?
ಉ 2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ 75.36.
17. ಅನಕ್ಷರತೆಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣಕೊಡಿ.
ಉ ಕಳಪೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣ.
18. 86ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಯಾವಾಗ ಅಂಗೀಕಾರವಾಯಿತು?
ಉ ಭಾರತದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು 2002ರಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು.
19. ಯಾವ ವಯೋಮಿತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ?
ಉ 86ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ '210' ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ 6 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.
20. RTE ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
ಉ Right To Education ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು
21. ಕೋಮುವಾದ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗವು ತಾವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮತ್ತು ಇತರ ಧರ್ಮದ ಜನರೆಂದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ಎಂಬ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಕೋಮುವಾದವಾಗಿದೆ.
22. ಕೋಮುವಾದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಕೊಡಿ.
ಉ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಹಿಂದೂ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ಒಡಕನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಕೋಮುವಾದವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು.
23. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಇದರ ಮೂಲ ಪದ ಯಾವುದು?
ಉ ಈ ಪದವು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ ಟೆರೆರೆ (ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ)ಎಂಬ ಮೂಲ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ.
24. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಅಥವಾ ಉಗ್ರವಾದ ಅಥವಾ ಆತಂಕವಾದ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಒಂದು ಸಂಘಟಿತ ಗುಂಪು ಅಥವಾ ಪಕ್ಷ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ತನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನವೇ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ.
25. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ಕೊಡಿ.
ಉ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೂಲಭೂತವಾದವು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
26. ಎರಡು ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಹೆಸರು ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ತಾಲಿಬಾನ್, ಇಂಡಿಯನ್, ಮುಜಾಹಿದ್ಡೀನ್.
27. MISA - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ಆಂತರಿಕ ಭದ್ರತಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾಯ್ದೆ - 1971ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿ.
28. NSA - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತಾಕಾಯ್ದೆ - 1980ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿ.
29. TADA - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿಚ್ಛಿದ್ರಕಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಿಗ್ರಹ ಕಾಯ್ದೆ -1987 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿ.
30. POTA - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಕೃತ್ಯಗಳ ನಿಗ್ರಹ ಕಾಯ್ದೆ.

31. UAPA - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ಕಾನೂನು ವಿರೋಧಿ ವಟುವಟಿಕೆಗಳ ನಿಗ್ರಹ ಕಾಯ್ದೆ.
32. JKLF - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ್ ಲಿಬರೇಷನ್ ಫ್ರಂಟ್.
33. HC ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ಹುರಿಯತ್ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸ್.
34. MNF- ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ಮಿಜೋ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫ್ರಂಟ್.
35. ULFN - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ಯುನೈಟೆಡ್ ಲಿಬರೇಷನ್ ಫ್ರಂಟ್ ಆಫ್ ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್.
36. PWG - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ಪೀಪಲ್ಸ್ ವಾರ್ ಗ್ರೂಪ್.
37. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಂದರೇನು?
ಉ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ.
38. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕೆಲವು ರೂಪಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎನ್ನುವುದು ಅನಧಿಕೃತ ಶುಲ್ಕಗಳು, ಕೊಡುಗೆಗಳು, ಲಂಚ-ರುಷವತ್ತು, ಹಫ್ತಾ-ಇತ್ಯಾದಿ ಹಲವು ರೂಪಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
39. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆಯು ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು?
ಉ 1988ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
40. ಲೋಕ ಪಾಲರನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ? ಇವರ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿ ಎಷ್ಟು?
ಉ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿ 5 ವರ್ಷಗಳು.
41. ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ? ಇವರ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿ ಎಷ್ಟು?
ಉ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಅಧಿಕಾರ 5 ವರ್ಷಗಳು.
42. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು?
ಉ ರಾಮಕೃಷ್ಣಹೆಗಡೆ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಇದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 1984ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
43. ದೇಶದಲ್ಲೇ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಮೊದಲನೆಯ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು.
ಉ 1973ರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ದೇಶದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
44. ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರು ಯಾರು?
ಉ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ, ಪಿ.ವಿಶ್ವನಾಥಶೆಟ್ಟಿ.
45. ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತರು ಯಾರು?
ಉ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ, ಎನ್.ಆನಂದ್ ಮತ್ತು ಬಿ.ಎಸ್.ಪಾಟೀಲ್.
46. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತ ಎಂಬ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಯಾರು ನಡೆಸಿದರು?
ಉ ಅಣ್ಣಾಹೆಚಾರೆ ಅವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ 2011ರಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯಿತು.

ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ, ಅಧಿಕಾರದುರುಪಯೋಗ, ಅಧಿಕಾರಲಾಲಸೆ, ಉದಾಸೀನ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿದೆ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ, ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿ, ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದನ್ನು ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

2. ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಎನ್ನುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರ-ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೂಲ ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ಬೇಧ-ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಏಕತೆಯಿಂದ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಲಪಡಿಸಿ ದೇಶದ ಮುಂದಿರುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.
3. ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯು ಅನಕ್ಷರತೆಗೆ ಹೇಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ?
ಉ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ. 2011ರ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡುಕೋಟಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ವಿವಿಧ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಅನಕ್ಷರತೆಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
4. ಅನಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಒಂದು ಅಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು ಯಾರು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?
ಉ ಭಾರತದ ಖ್ಯಾತ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನ್ಯತೆಗಳಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ನೋಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದಿರುವ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಅಮಾರ್ತ್ಯಸೇನ್ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಫಲ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ವಿಫಲರಾಗುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.
5. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ಅಮೆರಿಕಾದ ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯು ಪೂರ್ವಯೋಜಿತ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸಂಘಟಿತವಾದ ತೆರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಗುಂಪುಗಳು ಕಾನೂನು ವಿರೋಧಿ ಶಸ್ತ್ರಸಜ್ಜಿತ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಯ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಸರಿಸುವ ಕೃತ್ಯವಾಗಿದೆ.
6. ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ?
ಉ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ಮತಗಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದ ಚುನಾವಣಾಸಿಬ್ಬಂದಿ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವುದು, ಮತಗಟ್ಟೆ ಮತಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಶಾಂತಿಯುತ ಮತದಾನಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನೇ ಅಸ್ಥಿರ ಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಅಭದ್ರತೆಯ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
7. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎನ್ನುವುದು ಖಾಸಗಿ ಸ್ವಾರ್ಥ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಔಪಚಾರಿಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದಾಗಿದೆ.
8. ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಯ್ದೆಯ ಎರಡು ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ 1) 6ರಿಂದ14 ವರ್ಷದವರಿಗಿನ ವಯೋಮಾನದ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.
2) ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಪಾಲಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು.
9. ಅನಕ್ಷರತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ 1) ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸ್ಫೋಟ
2) ಬಡತನ
3) ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆ
4) ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿ
10. ಕೋಮುವಾದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ 1) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಅನುಸರಿಸಿದ ಒಡೆದು ಆಳುವ ನೀತಿ.
2) ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲೀಂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾದ [ಕೋಮುವಾದ]
3) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಸಂಭವಿಸಿದ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲೀಂ ಕೋಮುಗಲಭೆಗಳು.
4) ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಂದ ಕೋಮುಭಾವನೆಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ.

11. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಸರ್ಕಾರಿನೌಕರರು, ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಗತ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹಣ ಗಳಿಸುವುದೇ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ.
12. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ 1) ಹಣಗಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ದುರಾಸೆ
2) ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಚಿಂತನೆ
3) ಭ್ರಷ್ಟರಾಜಕಾರಣಿಗಳು
4) ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ
13. ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ 1) ಶೋಷಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿ
2) ಶೋಷಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿ
3) ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ - ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿ
4) ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿ
14. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ 1) ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವರನ್ನು ಮನವೊಲಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರುವುದು.
2) ಯುವಕರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮ ಕುರಿತು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದು.
3) ಯುವ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡುವಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದು.
4) ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು.
15. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಇಬ್ಬರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಯಾರು?
ಉ 1) ನ್ಯಾಯಾಮೂರ್ತಿ, ಎನ್.ವೆಂಕಟಾಚಲ
2) ನ್ಯಾಯಾಮೂರ್ತಿ, ಎನ್.ಸಂತೋಷ್ ಹೆಗಡೆ
16. ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವ ಅಗತ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಉ 1) ಜನತೆಯ ಬೆಂಬಲ
2) ಉತ್ತಮವಾದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
3) ಅಮರ್ಥವಾದ ನಾಯಕತ್ವ
4) ಉತ್ತಮ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
5) ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳ ಜನರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರದ ಹಂಚಿಕೆ
6) ಉತ್ತಮ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
7) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣ ಮತ್ತು ದೇಶಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು
8) ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು
9) ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ
10) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಗ್ರತೆ ಮತ್ತು ಏಕತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು.

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ - 6

ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯದ ನೂತನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು

ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

1. ಕೊಯಲಿಷನ್ ಮೂಲ ಪದ ಯಾವುದು?

ಉ ಲ್ಯಾಟೀನ್ ಪದವಾದ ಕೊಯಲಿಷಿಯೇ

2. CMP ವಿಸ್ತರಿಸಿ?

[ಸಾಮಾನ್ಯ ಕನಿಷ್ಠ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ]

3. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅರ್ಥವೇನು?

ಉ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಗಳ ನಂತರ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬಹುಮತ ಪಡೆಯದಿದ್ದಾಗ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಗ್ಗೂಡಿ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸುವುದೇ ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ.

4. ಚುನಾವಣಾ ಪೂರ್ವ ಮೈತ್ರಿ ಎಂದರೇನು?

ಉ ಚುನಾವಣಾ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಇತರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಜೊತೆ ಮೈತ್ರಿಗೆ ಮುಂದಾಗುತ್ತವೆ. ಅದೇ ಚುನಾವಣಾ ಪೂರ್ವ ಮೈತ್ರಿ.

5. ಚುನಾವಣೋತ್ತರ ಮೈತ್ರಿ ಎಂದರೇನು?

ಉ ಯಾವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಬಹುಮತ ಪಡೆಯದಿದ್ದಾಗ ಇತರ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಂದಾಗಿ ಸೇರಿ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ, ಇದನ್ನು ಚುನಾವಣಾ ಮೈತ್ರಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

6. ಯಾವ ದಿನವನ್ನು ಮತದಾರರ ದಿನವೆಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

ಉ ಜನವರಿ 25

7. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇರಲಾಗಿದೆ?

ಉ 3 ಬಾರಿ

8. ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಮಂಡಲಿ, ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ.

9. ಸಮಿಶ್ರ ರಾಜಕಾರಣ ಎಂದರೇನು?

ಉ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಗಳ ನಂತರ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬಹುಮತ ಪಡೆಯದಿದ್ದಾಗ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಗ್ಗೂಡಿ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸುವುದೇ ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ.

10. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.

ಉ ಭಾರತ, ಜರ್ಮನಿ, ಇಟಲಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್.

11. ಸಾಮೂಹಿಕ ನಾಯಕತ್ವ ಎಂದರೇನು?

ಉ ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ನಾಯಕ ರೊಂದಿಗೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಯಮ ಮಾಡಿ ನಿರ್ದಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ 'ಸಾಮೂಹಿಕ ನಾಯಕತ್ವ'.

12. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆಯಾಗುವ ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಾವುವು?

ಉ 1) ವಿದೇಶಿ ದಾಳಿ, ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಥಿರತೆ.

2) ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ

3) ಆರ್ಥಿಕ ದುಸ್ಥಿತಿ.

13. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ?

ಉ ಎಫ್.ಎ.ಹೆಚ್ ರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ 'ವಿವಿಧ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದುಗೂಡಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ.

14. ಸಾಮಾನ್ಯ ಕನಿಷ್ಠ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಂದರೇನು?

ಉ ಮೈತ್ರಿ ಕೂಟದ ಪಕ್ಷಗಳು ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕನಿಷ್ಠ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ, ಇದೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕನಿಷ್ಠ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.

15. ಎನ್.ಡಿ.ಎ.ಯ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ:
ಉ ಶಿವಸೇನೆ, ಅಕಾಲಿ ದಳ, ತೆಲುಗು ದೇಶಂ.
16. ಯು.ಪಿ.ಎ. ಯ ಎರಡು ಮಿತ್ರ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
ಉ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜನತಾದಳ, ದ್ರಾವಿಡ ಮುನ್ನೇತ್ರ ಖಳಿಗಂ, ಬಹುಜನ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಾರ್ಟಿ.

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ - 7 ಸಮಾಕಾಲೀನ ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು

ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಉದಾರೀಕರಣ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಉದಾರೀಕರಣ ಎಂಬುದು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ನಿಬಂಧನೆ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದ್ದು ತೆರಿಗೆ, ಸುಂಕಗಳಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.
2. ಲೇಸಸ್ ಫೇರ್ ಎಂದರೇನು?
ಉ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದನ್ನೇ ಲೇಸಸ್‌ಪೇರ್ [ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರ] ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉದಾರೀಕರಣ ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು?
ಉ 1990 ರಲ್ಲಿ
4. ಖಾಸಗೀಕರಣ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಸರ್ಕಾರದ ಒಡತನದಲ್ಲಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಖಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ನೀಡುವುದನ್ನು ಖಾಸಗೀಕರಣ ಎನ್ನುವರು.
5. ಖಾಸಗೀಕರಣವು ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು?
ಉ ಬ್ರಿಟನ್, ಅಮೇರಿಕಾ
6. ಜಾಗತೀಕರಣ ಎಂದರೇನು?
ಉ ವಿಶ್ವದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವಿಧ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಒಂದು ಗೂಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಜಾಗತೀಕರಣ ಎನ್ನುವರು.
7. ಉದಾರೀಕರಣದ ಅರ್ಥ ಏನು?
ಉ 18ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್ ನಂತಹ ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿಯನ್ನು ಉದಾರೀಕರಣದ ಮೂಲ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉದಾರೀಕರಣ ಎಂಬುದು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸುಂಕಗಳಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.
8. ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಎಂದು ಯಾವುದನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ?
ಉ ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಕೆಲವು ನಿಬಂಧನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿ ಪರವಾಗಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಎದನ್ನು ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಎನ್ನುವರು.
9. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು?
ಉ 1980 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ 1990 ರಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.
10. ಜಾಗತೀಕರಣ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಜಾಗತೀಕರಣ ಎಂಬುದು ವಿಶ್ವದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದುಗೂಡುವಿಕೆಯು ಜಾಗತೀಕರಣ ಪ್ರಮುಖ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದ್ದು ರಾಷ್ಟ್ರ-ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.

11. ಪ್ರತಿಭಾ ಫಲಾಯನ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಉದಾರೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಉದ್ಯೋಗಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣಕಾಸು, ಸೌಲಭ್ಯ, ಗೌರವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನೇ ಪ್ರತಿಭಾ ಫಲಾಯನ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ - 9 ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ

ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಪಿತಾಮಹ ಯಾರು?
ಉ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ರವರು
2. INC ಐ.ಎನ್.ಸಿ ಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ:
ಉ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್.
3. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ವಿಧಿಯು ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ?
ಉ ಸಂವಿಧಾನವಿಧಿ 51-ಎ
4. NAM ಎನ್.ಎ.ಎಮ್. ವಿಸ್ತರಿಸಿ:
ಉ Non Alignment Movement ಅಂದರೆ ಅಲಿಪ್ಪನೀತಿ
5. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಲಿಪ್ಪ ನೀತಿ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿವೆ?
ಉ 128 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು
6. ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಬಣ್ಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕರಿಯರು ಮತ್ತು ಬಿಳಿಯರು ಎಂಬ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದೇ ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿ.
7. CNMA ನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ:
ಉ ಕಾಮನ್ವೆಲ್ತ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಸಮ್ಮೇಳನ.
8. CHOGM ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಯಾರು?
ಉ ಬ್ರಿಟನ್ ಮಹಾರಾಣಿ
9. ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಅಣುಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ನಡೆಯಿತು?
ಉ 1974 ರಲ್ಲಿ.
10. NPT ಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ:
ಉ ಅರ್ಣಾಣಪ್ಪ ನಿಷೇಧ ಒಪ್ಪಂದ
11. CTBT ಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ:
ಉ ಸಮಸ್ತ ಅರ್ಣಾಣಪ್ಪ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಿಷೇಧ ಒಪ್ಪಂದ.
12. OPCW ಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ:
ಉ ರಾಸಾಯನಿಕ ಅಸ್ತ್ರಗಳ ನಿಷೇಧ ಸಂಘಟನೆ.
13. 2013 ರಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು ಯಾರು?
ಉ ಜರ್ಮನಿಯ ಛಾನ್ಸಲರ್ ಅಂಜಲಾಮರ್ಕೆಲ್ ರವರಿಗೆ.
14. LTTE ಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ:
ಉ ಲಿಬರೇಶನ್ ಟೈಗರ್ಸ್ ಆಫ್ ತಮಿಳು ಈಳಮ್.

ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

1. ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.
ಉ 1) ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಹೊರಗಿನದಲ್ಲ, ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ವಾಸ್ತವಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.
2) ಒಂದು ದೇಶದ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಂತರಿಕ ನೀತಿಯು ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಷರತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ ಗ್ಲಾಡ್‌ಸ್ಟೋನ್.
2. ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಯಾವುದಾದರು ಎರಡು ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ 1) ಅಲಿಪ್ತ ನೀತಿ
2) ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳು
3. ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ ಯಾವುದಾದರು ಇಬ್ಬರು ಭಾರತದ ನಾಯಕರುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
ಉ 1) ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು
2) ವಿ. ಕೆ. ಕೃಷ್ಣ ಮೆನನ್
4. ಯಾವುದಾದರು ಎರಡು ಎನ್.ಎ.ಎಮ್. ಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
ಉ 1) ಭಾರತ
2) ಈಜಿಪ್ಟ್
5. ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಎನ್.ಎ.ಎಮ್. ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯಿತು.
ಉ 1961 ರಲ್ಲಿ ಯುಗೋಸ್ಲಾವಿಯಾದ ಬೆಲ್‌ಗ್ರೇಡ್ ನಲ್ಲಿ
6. ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ 17 ನೇ ಎನ್.ಎ.ಎಮ್. ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯುತ್ತದೆ?
ಉ 2015 ರಲ್ಲಿ ವೆನುಜುಲಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.
7. ಪಂಚಶೀಲದ ಯಾವುದಾದರು ಎರಡು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ 1) ಶಾಂತಿಯುತ ಸಹಬಾಳ್ವೆ
2) ಪರಸ್ಪರರು ದಾಳಿ ಮಾಡದಿರುವುದು.
8. ಮುಂದಿನ CHOGM ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ?
ಉ 2015ರಲ್ಲಿ ತಾಜಾನಿಯಾದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
9. ಭಾರತವು ಕೈಗೊಂಡ ಯಾವುದಾದರು ಎರಡು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
ಉ 1) ಬುದ್ಧನ ನಸುನಗೆ
2) ಶಕ್ತಿ-01 ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ-02
10. ಯಾವುದಾದರು ಎರಡು ಮಿಲಿಟರಿ ಕೂಟಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ:
ಉ 1) NATO - ನಾರ್ತ್ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಟ್ರೀಟ್ ಆರ್ಗನಿಜೇಶನ್
2) SEATO - ಸೌತ್ ಈಸ್ಟ್ ಏಷಿಯನ್ ಟ್ರೀಟ್ ಆರ್ಗನಿಜೇಶನ್
11. ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದವರಾರು?
ಉ 1) ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಿ - ಜವಾಹರ್ ಲಾಲ್ ನೆಹರು
2) ಚೀನಾ ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಿ - ಚೌ.ಎನ್. ಲಾಯ್

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ- 1
ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ

I ಐದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

- 1) 1935 ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ 1919 ರ ಕಾಯಿದೆ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ 1935ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳೆಂದರೆ
- 1) ಸಂಯುಕ್ತ ಪದ್ಧತಿ - ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಘಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು.
 - 2) ಅಧಿಕಾರ ವಿಭಜನೆ - ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಪಟ್ಟಿ-ಉದಾ- ಅಂಚೆ, ರೈಲ್ವೆ, ಯುದ್ಧ. ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿ ಉದಾ- ಪೊಲೀಸ್, ಕೃಷಿ, ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿ-ಉದಾ ವಿವಾಹ, ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ, ಶೇಷಾಧಿಕಾರ.
 - 3) ಡಯಾರ್ಕಿ- ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಸರ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು.
 - 4) ದ್ವಿಸದನ ಶಾಸಕಾಂಗ- ಶಾಸಕಾಂಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸದನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಮೇಲ್ಮನೆ - ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಸ್ಟೇಟ್, ಕೆಳಮನೆ- ಫೆಡರಲ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ
 - 5) 1937 ರಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಫೆಡರಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.
 - 6) ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಘಟಕಗಳಾದವು.
- 2) 1947 ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ 1935 ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯಿದೆ ವಿಫಲ ಗೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ 1947 ರ ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳೆಂದರೆ
- 1) 1947 ಆಗಸ್ಟ್ 15 ರಂದು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಎಂಬ ಎರಡು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೇಶಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದವು.
 - 2) ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ನಡುವೆ ಗಡಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸರ್. ಸಿರಿಲ್ ರ್ಯಾಡ್ ಕ್ಲಿಫಾರ್ಡ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಗಡಿರೇಖೆ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು.
 - 3) ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಅಧಿಕಾರ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.
 - 4) ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್‌ಗೆ ಶಾಸನ ರಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ.
 - 5) ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಅಫ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಫಾರ್ ಇಂಡಿಯಾ/ ಭಾರತ ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹುದ್ದೆ ರದ್ದಾಯಿತು.
 - 6) ಭಾರತದ ಭೂಭಾಗಗಳ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಪರಮಾಧಿಕಾರ ಅಂತ್ಯವಾಯಿತು(ಪ್ರಾರಾಂತ್ಯ)
 - 7) ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತು.
 - 8) ಸಂವಿಧಾನ ರಚಿಸುವವರೆಗೆ 1935 ರ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಯಿತು.
- 3) ಮಧ್ಯಂತರ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ 1) ಮಧ್ಯಂತರ ಸರ್ಕಾರವು 1946 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2 ರಂದು ರಚನೆಯಾಗಿ 1947 ಆಗಸ್ಟ್ 15 ರವರೆಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು.
2) ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ವಿಭಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇದು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.
3) ಶಾಸಕಾಂಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು.
4) ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.
5) ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ರವರು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯಾದರು.
6) ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಉಪಪ್ರಧಾನಿ ಹಾಗೂ ಗೃಹಸಚಿವರಾದರು.
7) ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಜಗಜೀವನರಾಮ್ ಮುಂತಾದವರು ಸಚಿವರಾದರು.
8) 1950 ಜನವರಿ 26 ರಂದು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

4) ಪ್ರಥಮ ಮಹಾಚುನಾವಣೆ/ ಪ್ರಥಮ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಉ

- 1) 1950 ಜನವರಿ 26 ರಂದು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
- 2) ಭಾರತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಯಿತು
- 3) 1951 ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಿಂದ 1952 ಫೆಬ್ರವರಿ ವರೆಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಿತು.
- 4) ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಯಸ್ಕ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.
- 5) 489 ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಿತು.
- 6) 17 ಕೋಟಿ ಮತದಾರರಿದ್ದರು.
- 7) 10 ಕೋಟಿ ಮತದಾರರು ಮತ ಚಲಾಯಿಸಿದರು.
- 8) 70 ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿದ್ದವು.
- 9) ಶೇ 45 ರಷ್ಟು ಮತದಾನ ನಡೆಯಿತು.
- 10) ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಜಯಗಳಿಸಿತು.
- 11) ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಸೋತರು.
- 12) ಚುನಾವಣೆ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು.
- 13) ಜನರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇದ್ದಿತು.
- 14) ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ 60ರಷ್ಟು ಮತದಾನವಾಯಿತು
- 15) ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ 40ರಷ್ಟು ಮತದಾನವಾಯಿತು.
- 16) ಜಿ.ವಿ. ಮಾವಳಂಕರ್ ಮೊದಲ ಸ್ಪೀಕರ್ ಆದರು.

5) ಪಟೇಲ್ ಸ್ವೀಮ್ ಎಂದರೇನು?

ಉ

ರಾಜ್ಯಗಳ ಏಕೀಕರಣದ ರೂವಾರಿ ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಬಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ರಾಜ್ಯಗಳ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಕೈಗೊಂಡ ಮೂರು ಹಂತಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಪಟೇಲ್ ಸ್ವೀಮ್.

ಎ) ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು. ಉದಾ- ಒರಿಸ್ಸಾದೊಂದಿಗೆ 24 ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.

ಬಿ) ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಉದಾ- (ಪೆಪ್ಪು)

ಸಿ) ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ 61 ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನಾಗಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಉದಾ ಹಿಮಾಚಲ್ ಪ್ರದೇಶ, ಬಿಹಾರ

ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಅಕ್ಸೆಷನ್ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿ ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವು. ಇದೇ ಪಟೇಲ್ ಸ್ವೀಮ್.

6) ಜುನಾಗಢ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ವಿಲೀನದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಉ

ಪಟೇಲ್ ಸ್ವೀಮ್ ಮೂಲಕ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಅಕ್ಸೆಷನ್‌ಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವು. ಆದರೆ ಜುನಾಗಢ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕೆಳಕಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದರು.

ಎ) ಜುನಾಗಢ ವಿಲೀನ- ಜುನಾಗಢದಲ್ಲಿ ನವಾಬನು ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ನವಾಬನಿಗೆ ಜುನಾಗಢವನ್ನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲು ಇಷ್ಟವಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಇಷ್ಟವಿದ್ದಿತು. ನವಾಬನು ಜುನಾಗಢವನ್ನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದಾಗ ಜನರು ನವಾಬನ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದರು. ಹೆದರಿದ ನವಾಬ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋದನು. ಜುನಾಗಢವನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.

ಬಿ) ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನ ವಿಲೀನ- ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥಾನ ಹೈದರಾಬಾದ್. ಇಲ್ಲಿ ನಿಜಾಮನು ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನು ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕಾಗಲಿ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕಾಗಲಿ ಸೇರಿಸದೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರಲು ಬಯಸಿದನು. ನಿಜಾಮನ ಪ್ಯಾರಾಮಿಲಿಟರಿ ಪಡೆಯಾದ ರಜಾಕರು ಜನರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿಂದೂಗಳ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಸ್ಲಿಂ ಅಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಿಜಾಮನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಭಾರತದ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಹೈದರಾಬಾದ್‌ಗೆ ನುಗ್ಗಿಸಿದರು. ಈ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯೇ 'ಆಪರೇಷನ್ ಪೋಲೋ'. ನಿಜಾಮನು ಭಾರತದ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಶರಣಾದನು. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇರಿತು,

ಸಿ) ಕಾಶ್ಮೀರದ ವಿಲೀನ- ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ರಾಜಾಹರಿಸಿಂಗ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಈತ ಹಿಂದೂ ಆಗಿದ್ದು, ಕಾಶ್ಮೀರದ ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಮುಸಲ್ಮಾನರಾಗಿದ್ದರು. ರಾಜಾ ಹರಿಸಿಂಗ್‌ನನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಲು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾನ್ಸರನ್ಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶೇಕ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಬಂಡುಕೋರರು ಕಾಶ್ಮೀರವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಹರಿಸಿಂಗ್ ಪಟೇಲ್‌ರವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೋರಿದನು. ಹರಿಸಿಂಗ್ ನಿಂದ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಅಕ್ಸೆಷನ್‌ಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತದ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿಸಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಿಂದ ಕಾಶ್ಮೀರವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.

ಶೇಕ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾರವರನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಂವಿಧಾನದ 370 ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಲಾಯಿತು. 2019 ಆಗಸ್ಟ್ 5 ರಂದು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರ ರದ್ದು ಗೊಳಿಸಿತು.

7) ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

ಉ ರಾಜ್ಯಗಳು - ಒಟ್ಟು 28 - 1) ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, 2) ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, 3) ಅಸ್ಸಾಂ 4) ಬಿಹಾರ, 5) ಛತ್ತೀಸಘಡ 6) ಗೋವಾ, 7) ಗುಜರಾತ್ 8) ಹರಿಯಾಣಾ 9) ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ 10) ಜಾರ್ಖಂಡ 11) ಕರ್ನಾಟಕ 12) ಕೇರಳ 13) ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ 14) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ 15) ಮಣಿಪುರ 16) ಮೇಘಾಲಯ 17) ಮಿಜೋರಾಂ 18) ನಾಗಾಲಾಂಡ್ 19) ಒಡಿಶಾ 20) ಪಂಜಾಬ್ 21) ರಾಜಾಸ್ಥಾನ 22) ಸಿಕ್ಕಿಂ 23) ತಮಿಳುನಾಡು. 24) ತ್ರಿಪುರ, 25) ತೆಲಂಗಾಣ 26) ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ 27) ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ 28) ಉತ್ತರಾ ಖಂಡ .

ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಒಟ್ಟು 9- 1) ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ 2) ಚಂಡೀಗಡ 3) ದಾದ್ರಾ ಮತ್ತು ನಗರ ಹವೇಲಿ, 4) ದಿಯೂ ದಮನ್. 5) ದೆಹಲಿ 6) ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ್ 7) ಲಡಾಕ್ 8) ಕಾಶ್ಮೀರ 9) ಪುದುಚೇರಿ

8) ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ ರಚನೆಗೆ ಭಾಷೆಯು ಆಧಾರ ವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿ.

ಉ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ ರಚನೆಗೆ ಭಾಷೆಯು ಒಂದು ಆಧಾರವಾಗಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೋತಿಲಾಲ ನೆಹರೂ ಸಮಿತಿಯು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಎ) ಮಾತೃಭಾಷೆ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ದಿನನಿತ್ಯದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯವಾಗಿರ ಬೇಕು.

ಬಿ) ಭಾಷೆಯು ಜನರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟವಾಗಿದೆ.

ಸಿ) ಮಾತೃಭಾಷೆ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು.

ಡಿ) ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ನಡೆದಾಗ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ನೈಜ ಸ್ವರೂಪ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ..

ಇ) ಶಿಕ್ಷಣ, ಆಡಳಿತ, ನ್ಯಾಯಿಕ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಸೂಚನೆ -(ರಾಜ್ಯಗಳ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಪಟೇಲ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಹಾಗೂ ಜುನಾಗಢ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ವಿಲೀನದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು.)

ಅಧ್ಯಾಯ- 2

ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪದ್ಧತಿ

I ಐದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

1) ಚುನಾವಣೆಗಳ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವವನ್ನು (ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ) ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಪ್ರಚೇಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಆಳುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಚುನಾವಣೆ.

ಚುನಾವಣೆಯ ಮಹತ್ವ-ಎ) ಪ್ರಚೇಗಳು ತಮಗಿಷ್ಟ ಬಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಬಿ) ಪ್ರಚೇಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಇರುತ್ತದೆ.ಸಿ) ಚುನಾವಣೆಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಜೀವಾಳ. ಡಿ) ಪ್ರಚೇಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ, ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ ಎಫ್) ಜನರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಗೌರವ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.ಜಿ) ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್) ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಐ) ಸರ್ಕಾರ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ ಜೆ) ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧ್ಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

2) ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆ (ಲಕ್ಷಣಗಳು)	ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆ ಲಕ್ಷಣಗಳು)
ಎ) ಪ್ರಚೇಗಳು ತಾವೇ ನೇರವಾಗಿ ಮತಗಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆ. ಉದಾ- ವಿಧಾನಸಭಾ ಚುನಾವಣೆ	ಎ) ಪ್ರಚೇಗಳು ತಾವೇ ನೇರವಾಗಿ ಮತಗಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗದೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆ ಉದಾ- ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಚುನಾವಣೆ
ಬಿ) ಪ್ರಜಾ ಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದದ್ದು	ಬಿ) ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದುದಲ್ಲ
ಸಿ) ಪ್ರಚಾರದ ಆರ್ಭಟ ಇರುತ್ತದೆ	ಸಿ) ಪ್ರಚಾರದ ಆರ್ಭಟ ಇರುವುದಿಲ್ಲ
ಡಿ) ಶಾಂತಿಯುತ ಮತದಾನ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ	ಡಿ) ಶಾಂತಿಯುತ ಮತದಾನ ಸಾಧ್ಯ
ಇ) ಯೋಗ್ಯ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ	ಇ) ಯೋಗ್ಯ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ
ಎಫ್) ಎಲ್ಲಾ ವಯಸ್ಕ, ಪೌರರಿಗೆ ಮತಚಲಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ.	ಎಫ್) ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ.
ಜಿ) ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ	ಜಿ) ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡುವುದಿಲ್ಲ
ಹೆಚ್) ಪ್ರಚೇಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ನಡುವೆ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಇರುತ್ತದೆ	ಹೆಚ್) ಪ್ರಚೇಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ನಡುವೆ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.
ಐ) ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಚೇಗಳಿಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇರುತ್ತದೆ	ಐ) ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಚೇಗಳಿಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.
ಜೆ) ಭಾವೋದ್ರೇಕಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.	ಜೆ) ಭಾವೋದ್ರೇಕಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ
ಕೆ) ಮುಂದುವರೆದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ	ಕೆ) ಹಿಂದುಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ

3) ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ

ಉ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯ ಕೆಳಗಿರುವ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯುವುದು.

4) ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ

ಉ ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯ ಕೆಳಗಿರುವ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯುವುದು.

5) ಭಾರತ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ರಚನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಉ 1) ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಇರುವ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧವಾದ ಆಯೋಗವೇ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ.

2) ಸಂವಿಧಾನದ 324 ರಿಂದ 329 ರ ವರೆಗಿನ ವಿಧಿಗಳು ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ.

- 3) ಇದು ತ್ರಿಸದ್ಯ ಆಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಮೂರು ಬಸ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- 4) ಇವರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ.
- 5) ಇವರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ 6 ವರ್ಷ/ ಅವರಿಗೆ 65 ವರ್ಷ ತುಂಬುವವರೆಗೆ.
- 6) ಮಹಾಭಿಯೋಗ ವಿಧಾನದಮೂಲಕ ಇವರನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.(ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾಗ)
- 7) ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರು. ಸುನಿಲ್ ಅರೋರ
- 8) ಇತರ ಇಬ್ಬರು ಆಯುಕ್ತರು - ಸುಶೀಲ್ ಚಂದ್ರ, ರಾಜೀವ್ ಕುಮಾರ್

6) ಭಾರತ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಇರುವ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧವಾದ ಆಯೋಗವೇ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ.

ಇದರ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳೆಂದರೆ

- a) ಮತದಾರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವುದು.
- b) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಲೋಕಸಭೆ, ರಾಜ್ಯ ಸಭೆ, ವಿಧಾನಸಭೆ, ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
- c) ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸುವುದು.
- d) ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದು.
- e) ಚುನಾವಣೆಯ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ಘೋಷಿಸುವುದು.
- f) ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದು.
- g) ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಚಿನ್ಹೆ ನೀಡುವುದು.
- h) ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷವೇ ಅಥವಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷವೇ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು.
- i) ಚುನಾವಣಾ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
- j) ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
- k) ಚುನಾವಣಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವೀಕ್ಷಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದು.
- l) ಉಪ ಮಧ್ಯಂತರ, ಮರು ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
- m) ಮತಗಳ ಎಣಿಕೆ ಮಾಡುವುದು.
- n) ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಘೋಷಿಸುವುದು
- o) 1951 ರ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.

7) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣಾ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಅತೀದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶ ಭಾರತ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣಾ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ

1) ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮತಯಂತ್ರ (EVM)

ಮತ ಚಲಾಯಿಸಲು ಇರುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಚಾಲಿತ ಯಂತ್ರವೇ (EVM) ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವುದು ಸುಲಭ ಕುಲಗೆಟ್ಟಿ ಮತ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಮತ ಹಾಕ ಬಹುದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತದಾನ ಬೇಗ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿಗೆ ಮತ ಚಲಾಯಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಯ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ ಎಣಿಕೆ ಸುಲಭ. ಮತಪತ್ರ ಸೀಲ್ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಪೇಪರ್ ಹಾಗೂ ಇಂಕ್ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರ ನಾಶ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ- ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಫಲಿತಾಂಶ ಘೋಷಿಸಬಹುದು.

2) ಮತದಾರರ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ/ ಮತದಾರರ ಭವಚಿತ್ರವಿರುವ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ. (EPIC)

ಮತದಾರರಿಗೆ ನೀಡುವ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ ಯೇ ಮತದಾರ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಮತದಾರನ ಹೆಸರು, ವಯಸ್ಸು, ಲಿಂಗ, ವಿಳಾಸ, ಭಾವಚಿತ್ರ, ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಸೀಲ್, ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರ ಸಹಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಬೋಗಸ್ / ನಕಲಿ ಮತಗಳನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು. ಸಿಮ್, ವೀಸಾ, ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಪಡೆಯಲು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಸಾಲ

ಪಡೆಯಲು , ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಖಾತೆ ತೆರೆಯಲು ಅಗತ್ಯ ,ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಸಿಗುವ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯ.

3) ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಬೇಕಾದ ಮೂರು ವಿವರಗಳು-

ಎ) ಅಪರಾಧದ ವಿವರ- ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗಳ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಪರಾಧ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಕಾನೂನನ್ನು ರಚಿಸಲು ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಉತ್ತಮ ನಡವಳಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಚೈಲುಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವರು ತಾವು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 6 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಅಪರಾಧದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಿ) ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿವರ- ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು , ಅವಿದ್ಯಾವಂತರು ಗೆದ್ದು ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿವರ ಬಹಿರಂಗವಾದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಸನ ರಚಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಚ್ಛಾನವಿರಬೇಕು.

ಸಿ) ಆಸ್ತಿಯ ವಿವರ- ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಬಳಿ ಹಣವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿ ವಿವರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

4) ಚುನಾವಣಾ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯನಿಧಿ/ ಇಂದ್ರಜಿತ್ ಗುಪ್ತಾಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು- ಒಬ್ಬ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಎಷ್ಟೇ ದಕ್ಷ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿದ್ದರೂ ಹಣ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹವರ ಸೇವೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯವೇ ಚುನಾವಣಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸುವ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಇಂದ್ರಜಿತ್ ಗುಪ್ತಾ ಸಮಿತಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆ. ನೋಂದಾಯಿತ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯವೇ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣಾ ವೆಚ್ಚದ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಉಳಿದ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಭರಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ಆಕಾಶವಾಣಿ, ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಸಮಯ ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದು. ಕರ ಪತ್ರ , ಬ್ಯಾನರ್ , ಪೋಸ್ಟರ್ , ಫ್ಲೆಕ್ಸ್ ವಾಹನ , ಕಛೇರಿ , ಮೈಕ್ , ದೂರವಾಣಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣಾ ಮುಗಿದ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ವೆಚ್ಚದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ನೀಡಬೇಕು.

8) ಮತದಾರರ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯಿಂದಾಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

9) ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮತಯಂತ್ರದಿಂದ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

10) ಚುನಾವಣಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಕಡ್ಡಾಯ ಘೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ವಿವರಿಸಿ.

11) ರಾಜ್ಯವೇ ಚುನಾವಣಾ ವೆಚ್ಚ ವನ್ನು ಭರಿಸುವ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

(ಸೂಚನೆ - 8, 9, 1 , 11 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ 7ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿದೆ.)

12) ಭಾರತದ ಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಸಮಾನ ರಾಜಕೀಯ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧ ಮಾರ್ಗವಾದ ಚುನಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು , ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಗುಂಪೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ.

ಎ) ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ- ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ, ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಹಕ್ಕಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬಿ) ಬಹುಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ಪಕ್ಷಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಉದಾ -ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ , ಬಿಜೆಪಿ, ಜೆಡಿಎಸ್.

ಸಿ) ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಡಕು ಮತ್ತು ವಿಲೀನ- ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ನಾಯಕರಲ್ಲಿನ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಡೆಯುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಡಿ) ಏಕ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ- 1951 ರಿಂದ 1977 ವರೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಒಂದೇ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿತು, ಆದರೆ 1977 ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಈ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

೧) ಭಿನ್ನಮತೀಯತೆ - ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹಾಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ಸದಾ ಭಿನ್ನಮತೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ಎಫ್) ಪಕ್ಷಾಂತರ ಪಿಡುಗು- ಒಂದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದು ಆ ಪಕ್ಷದ ಶಾಸಕ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ನೀಡದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದೇ ಪಕ್ಷಾಂತರ , ಹಣ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರ ದಾಹದಿಂದಾಗಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬಿ) ತತ್ವಗಳಿಲ್ಲದ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು- ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮೊದಲು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಒಬ್ಬರು ಟೀಕಿಸುವ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದು ಫಲಿತಾಂಶ ಬಂದು ಯಾರಿಗೂ ಬಹುಮತ ಬರದಿದ್ದಾಗ ಅಪವಿತ್ರ ಮೈತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಚ್) ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ- ಇಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿವೆ. ನೆಲ , ಜಲ, ಭಾಷೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ- ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ , ತೆಲುಗುದೇಶಂ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಜೆ.ಡಿ. ಎಸ್.

ಐ) ನಾಯಕತ್ವ- ಇಂದು ನಾಯಕರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಉದಾ- ತೆಲುಗುದೇಶಂ ,NTR, AIADMK, MGR

ಜೆ)ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉದಾDMK, BSP, ಶಿವಸೇನೆ.

ಕೆ) ಎಡ ಮತ್ತು ಬಲ ಪಂಥೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು- ಕೆಲವು ಪಕ್ಷಗಳು ವೇಗವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಬಯಸಿದರೆ , ಕೆಲವು ಪಕ್ಷಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತವೆ.ಉದಾ-CPI, BJP

ಎಲ್)ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ- ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬಹುಮತ ಬರದಿದ್ದಾಗ ಹಲವಾರು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಸೇರಿ ರಚಿಸುವ ಸರ್ಕಾರಗಳೇ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿವೆ.

13) ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

1) ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು- ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

2) ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ- ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು.

3) ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ-ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ದೇಶದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಅವುಗಳ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡಿಸುತ್ತವೆ.

4) ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವುದು- ಗೆಲ್ಲುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುತ್ತವೆ.

5) ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ - ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ ನಂತರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲೇಬೇಕು

6) ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ- ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಮತಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಸೋತ ಪಕ್ಷವೇ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು.

7) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

8) ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಜನರ ನಡುವೆ ಸೇತುವೆ - ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ , ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

9) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ದರ್ಶನ- ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ದೇಶದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ನೀಡಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಗಂಡಾಂತರ ಬಂದಾಗ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು .

14) ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

- ಉ 1985_ ಎಪ್ರಿಲ್ 1 ರಂದು ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಯುತ ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು.
- ಪಕ್ಷಾಂತರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಕಾಯಿದೆಯೇ ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯಿದೆ. ಇದರ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳೆಂದರೆ
- ಎ) ತಾವು ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಪಕ್ಷವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರೆ.
- ಬಿ) ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಆದೇಶಕ್ಕೆ (ವಿಪ್) ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮತ ಚಲಾಯಿಸಿದರೆ,
- ಸಿ) ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮತ ಚಲಾಯಿಸಿದರೆ
- ಡಿ) ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೆ ನಾಮಕರಣಗೊಂಡ 6 ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸೇರಿದರೆ .
- ಇ) $\frac{1}{3}$ ಕ್ಷಿಂತಾ ಹೆಚ್ಚು ಸದಸ್ಯರು ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ
- ಎಫ್) ಕೇಂದ್ರ/ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಲಾಭದಾಯಕ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ
- ಜಿ) ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ನಂತರ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸೇರಿದರೆ, ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಕ್ಷಾಂತರ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಭಾಪತಿ/ ಸ್ಪೀಕರ್ ಇಂತಹ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅನರ್ಹಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ವಿಶೇಷ ನಿಯಮಗಳು-
- ಎ) ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೆ ಅದು ಪಕ್ಷಾಂತರವಲ್ಲ.
- ಬಿ) ಸ್ಪೀಕರ್ / ಸಭಾಪತಿ ತಾವು ಗೆದ್ದು ಬಂದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮತ ಚಲಾಯಿಸಿದರೆ ಅದು ಪಕ್ಷಾಂತರ ಅಲ್ಲ.
- ಸಿ) ಶಾಸಕ ಸ್ಥಾನ ಕಳೆದುಕೊಂಡವರು ಉನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ- 3 ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ

I ಐದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

1) ಆಡಳಿತದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಆಡಳಿತ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು, ಜನರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದರ್ಥ.

ಪ್ರಾತ್ರ- ಎ) ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸುವುದು.

ಬಿ) ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.

ಸಿ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.

ಡಿ) ರಾಜಕೀಯ ನೀತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದು.

ಇ) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದು.

ಎಫ್) ರಾಜಕೀಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಜಿ) ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುವುದು.

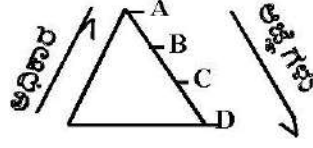
2) ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ವರ್ಗ/ ಆಡಳಿತ ಸೇವಾ ವರ್ಗದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗವೇ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ವರ್ಗ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು- 1) ವೃತ್ತಿ ನಿರತ ವರ್ಗ- ಖಾಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಹೊಂದಿರುವ, ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ, ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿರುವ, ವೃತ್ತಿ ನಿರತ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ವರ್ಗವೇ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ವರ್ಗ.

2) ಅಧಿಕಾರ ಶ್ರೇಣಿ ಪದ್ಧತಿ-ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅಧೀನ ಅಧಿಕಾರಿಯ ನಡುವಿನ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಬಂಧವೇ ಅಧಿಕಾರ ಶ್ರೇಣಿ ಪದ್ಧತಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆ ಪರಿಮಿಡ್ಡಿನ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿ ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಿಂತ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

A-B ಗೆ, B-C ಗೆ, C-D ಗೆ ಆಜ್ಞೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ, D ಗಿಂತಾ C ಗೆ, C ಗಿಂತಾ B ಗೆ, B ಗಿಂತಾ A ಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3) ರಾಜಕೀಯ ತಾಟಸ್ಥ್ಯ- ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬೇಕು. ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರಾಜಕೀಯ ತಾಟಸ್ಥ್ಯ.

4) ಅನಾಮಕತೆ/ ಅನಾಮಧೇಯತೆ- ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ತೆರೆಯ ಹಿಂದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕೆಲಸದ ಪ್ರಶಂಸೆ / ತೆಗಳಿಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

5) ನಿಸ್ಸಕ್ಷಪಾತತೆ- ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರ ನಿಸ್ಸಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. (ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಬಾರದು)

6) ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವ- ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ಇರಬೇಕು.

7) ಖಾಯಂ- ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ತಮ್ಮ ನಿವೃತ್ತಿಯ ವಯಸ್ಸಿನ ವರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

8) ಕಾನೂನಿನ ಮಿತಿ- ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

9) ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿ- ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಆಡಳಿತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. IAS ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಮಸ್ಕೂರಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಇದೆ. IPS ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಬಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ಪ್ರೋಲೀಸ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಇದೆ.

3) ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಎ) ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗಳು- ಇಡೀ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ವಿಸ್ತರಿಸಿರುವ ಸೇವೆಗಳೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗಳು.

ಉದಾ- IAS (ಭಾರತೀಯ ಆಡಳಿತ ಸೇವೆ), IPS (ಭಾರತೀಯ ಪೊಲೀಸ್ ಸೇವೆ), IFS (ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸೇವೆ) ಈ ನೌಕರರ ನೇಮಕಾತಿ, ತರಬೇತಿ, 3 ವೇತನ, ಬಡ್ಡಿ, ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮ, ನಿವೃತ್ತಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೆರಡೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

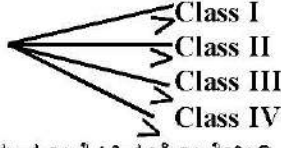
ಬಿ) ಕೇಂದ್ರ ಸೇವೆಗಳು- ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೇರ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವರ್ಗವೇ ಕೇಂದ್ರ ಸೇವಾ ವರ್ಗ ಉದಾ- IFS (ಭಾರತೀಯ ವಿದೇಶಿ ಸೇವೆ) IRS (ಭಾರತೀಯ ರೈಲ್ವೆ ಸೇವೆ). ಈ ನೌಕರರ ನೇಮಕಾತಿ, ತರಬೇತಿ, ವೇತನ, ಬಡ್ಡಿ, ವರ್ಗಾವಣೆ ಶಿಸ್ತುಕ್ರಮ, ನಿವೃತ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಇವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೆರಡೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸಿ) ರಾಜ್ಯ ಸೇವೆಗಳು- ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವರ್ಗವೇ ರಾಜ್ಯ ಸೇವೆಗಳು- ಉದಾ- KAS ಕರ್ನಾಟಕ ಆಡಳಿತ ಸೇವೆ, KFS ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಸೇವೆ, KSPS ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ಸೇವೆ ಈ ನೌಕರರ ನೇಮಕಾತಿ, ತರಬೇತಿ, ಬಡ್ಡಿ, ಶಿಸ್ತುಕ್ರಮ, ವರ್ಗಾವಣೆ, ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ ,

4 ವರ್ಗದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ .

- 4) ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ/ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
 ಉ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ , ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ .
 ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವಾಲಯವನ್ನು ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನಾಗಿ, ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ, ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಉಪವಿಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ,
 ಉಪವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಶಾಖೆಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 ಸಂಪುಟ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಶಾಖಾಧಿಕಾರಿ, ಮುಂತಾದ
 ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ.
 (ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವಾಲಯ- ಇಲಾಖೆ-ಭಾಗ- ವಿಭಾಗ- ಉಪವಿಭಾಗ- ಶಾಖೆ)
 (ಇಲಾಖೆ-ಸಚಿವಾಲಯದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಘಟಕ , ಉದಾ- ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆ)
- 5) ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ/ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
 ಉ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯ ದರ್ಶಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ.
 ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿದ್ದರೆ , ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಆಡಳಿತದ
 ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ .
 ರಾಜ್ಯಸಚಿವಾಲಯವನ್ನು ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನಾಗಿ, ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ , ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ,
 ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಉಪವಿಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ, ಉಪವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಶಾಖೆಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯ- ಇಲಾಖೆ- ಭಾಗ- ವಿಭಾಗ- ಉಪವಿಭಾಗ- ಶಾಖೆ
 ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಉಪಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,
 ಶಾಖಾಧಿಕಾರಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ.
 ಶಾಸನರಚನೆ , ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು, ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದು, ಸಂಘಟನೆ,
 ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
- 6) ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ/ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ .
 ಉ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ. ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ
 ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ(DC).
ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳು-
 1) ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ- ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾರೆ.
 2) ಜಿಲ್ಲಾದಂಡಾಧಿಕಾರಿ- ಜಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್/ ಜಿಲ್ಲಾದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಂದಾಯಕ್ಕೆ
 ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಾದಗಳು ಬಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಾರೆ.
 3) ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ- ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್ (AC) ಜೊತೆಗೂಡಿ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ
 ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಭೂ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
 4) ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು:- ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಕಾರ್ಯಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣಾ
 ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
 5) ನಿಯಂತ್ರಣಕಾರ್ಯ- ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ
 ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.
 6) ಚುನಾವಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳು- ಜಿಲ್ಲಾ ಚುನಾವಣಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಲೋಕಸಭೆ, ವಿಧಾನಸಭೆ,
 ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.
 7) ಪೌರಾಡಳಿತ- ಪುರಸಭೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.

- 8) ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ- ಬರಗಾಲ, ಪ್ರವಾಹ, ಭೂಕಂಪ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳು ಉಂಟಾದಾಗ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಜನರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.
- 9) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು- ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸಲು ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
- 10) ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ- ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರ DCಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.
- 11) ಜನಗಣತಿ - ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನಗಣತಿಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
- 7) CAT ಕೇಂದ್ರೀಯ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ಎ) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸಲು CAT ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಬಿ) ಸಾಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಕಾರ್ಯದ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.
ಸಿ) 1 ಅಧ್ಯಕ್ಷ, 16 ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ, 49 ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.
ಡಿ) ಇವರ ವೇತನ, ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ.
ಇ) ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯದೊರೆಯುತ್ತದೆ.
ಎಫ್) ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನ ನಿವೃತ್ತಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ
ಜಿ) ಇದರ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿದೆ.
- 8) KAT ಕರ್ನಾಟಕ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಸಾಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಕಾರ್ಯದ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.
1 ಅಧ್ಯಕ್ಷ, 4 ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ
ಇವರ ವೇತನ, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಇವರ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ.
ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.
ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದರ ಕಛೇರಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.
- 9) UPSC ಕೇಂದ್ರಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ ರಚನೆ - 315 ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆ
ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು UPSC ಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ
1 ಅಧ್ಯಕ್ಷ 10 ಸದಸ್ಯರುತ್ತಾರೆ.
ಇವರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಇವರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ 6 ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ 65 ವರ್ಷ ಅಗುವವರೆಗೆ UPSC ಸದಸ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಬಹುದು.
ಇವರ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಸೇವಾ ನಿಯಮಗಳು ಸಂಸತ್ತಿನಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್‌ನಿಂದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಇವರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರುವುದು ಸಾಬೀತಾದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಇವರನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಕಾರ್ಯಗಳು-
1) ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ (IAS, IPS) ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಲು ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುವುದು.
2) ಜಂಟಿ ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡುವುದು.
3) ನೇಮಕಾತಿ, ಬಡ್ಡಿ, ವರ್ಗಾವಣೆ, ನಿವೃತ್ತಿ, ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು.
4) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.
5) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸೂಚಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.
- 10) KPSC ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ ರಚನೆ - ರಾಜ್ಯ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹ ನೌಕರರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ಇರುವ ಆಯೋಗವೇ KPSC
ಇವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಂದ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ 6 ವರ್ಷ ಅಥವಾ 62 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗುವವರೆಗೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯ ಪುನಃ ಸದಸ್ಯನಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದ್ಯಕ್ಷ ಆಗಬಹುದು
ಸದಸ್ಯ / ಅದ್ಯಕ್ಷ UPSC ಯ ಸದಸ್ಯ / ಅದ್ಯಕ್ಷ ನಾಗಬಹುದು.

ಇವರ ವೇತನವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಂದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಇವರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರುವುದು ಸಾಬೀತಾದರೆ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ಇವರನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರ್ಯಗಳು-

- 1) ರಾಜ್ಯಸೇವೆಗಳಿಗೆ (KAS, KPS, KRS) ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಲು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
 - 2) ಇಲಾಖಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
 - 3) ನೇಮಕಾತಿ , ತರಬೇತಿ, ಬಡ್ಡಿ ವರ್ಗಾವಣೆ, ನಿವೃತ್ತಿ, ಶಿಸ್ತುಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು.
 - 4) ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.
 - 5) ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ಸೂಚಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.
- 11) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಪುಟ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಪಾತ್ರ/ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವಾಲಯದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು.
ಮಂತ್ರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿರುವುದು.
ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದು.
ನಾಗರೀಕ ಸೇವೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ
ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ನಡುವೆ ಸೇತುವೆಯಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ನಡುವಣ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದು.
ಶಾಸಕಾಂಗದ ಎಲ್ಲಾ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು.
ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು.
ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು.
- 12) ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಪಾತ್ರ/ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದು.
ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸೇತುವೆಯಾಗಿರುವುದು.
ಆಡಳಿತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದು.
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು.
ಶಾಸಕಾಂಗದ ಎಲ್ಲಾ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸುವುದು.
ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ
ಎಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ
ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಹಸ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.
ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ- 4

ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು

I ಬದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

1) ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಕಾಯ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ .

ಉ LPG (ಉದಾರೀಕರಣ, ಖಾಸಗೀಕರಣ, ಜಾಗತೀಕರಣ) ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ನಗರ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ , ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ , ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರ ರೈತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸೂಕ್ತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ರೈತರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ರೈತರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲಾಗದೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ .

2013 ರಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.

ರೈತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕು.

ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

SC, ST ಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಷ್ಟೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ನೀಡಬೇಕು .

2) ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ , ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದವರು / ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾದವರೇ ದಲಿತರು.

ಕಾರಣಗಳು

1) ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ- ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ , ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯ ಮತ್ತು ಶೂದ್ರ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗಗಳಿದ್ದವು. ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಜನರು ಕೆಳಜಾತಿಯವರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಳಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಗೌರವ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಹಕ್ಕುಗಳು , ನ್ಯಾಯ ಇರಲಿಲ್ಲ.

2) ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ - ಮೇಲ ಜಾತಿಯವರು ಶ್ರೀ ಮಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಕೆಳಜಾತಿಯವರು ಬಡವರಾಗಿದ್ದರು ಮೇಲ ಜಾತಿಯವರು ಕೆಳ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ಶೋಷಿಸಿ ಅಮಾನವೀಯವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

3) ತಾರತಮ್ಯ- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಾದ ಬಾವಿ, ದೇವಸ್ಥಾನ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಳ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ನಾಸಿಕ್‌ನ ಕಲಾರಾಮ್ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು ಮಹದ್ ಕರೆಯ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿದರು.

4) ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆ - ದಲಿತರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡಿಸಲು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮೂಕನಾಯಕ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಮರೆತವರು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾರರು- ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

5) ರಾಜಕೀಯ ಅಸಮಾನತೆ -ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ದಲಿತರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಅಧಿಕಾರ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು-ದಲಿತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ.

ಎ) ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು- ಕಾನೂನಿನ ಎದುರು ಸರ್ವರೂ ಸಮಾನರು.

17 ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಸ್ಪೃಷ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆ.

SC, ST ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳು,

ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಬಾರದು.

ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವಾಗ, ಬಡ್ಡಿ ನೀಡುವಾಗ

SC, ST ಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಬೇಕು.

ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು . SC, ST ಗಳ ಮೇಲಿನ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದು.

ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ (ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ಪುರಸಭೆ) ದಲಿತರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಬೇಕು.

MLA, MP ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ SC, ST ಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಬೇಕು.

ಬಿ) ಶಾಸನೀಯ ಕ್ರಮಗಳು-

ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಚಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು

ದಲಿತರನ್ನು ಚಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದಿಸಬಾರದು. ಕೆರೆ, ಬಾವಿ, ದೇವಸ್ಥಾನ, ಮುಂತಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ದಲಿತರಿಗೆ ನಿರಾಕರಿಸಬಾರದು.

ಸಿ) ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆ 1989-

ಇದನ್ನು 'ದಲಿತ ಕಾಯಿದೆ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ ದಲಿತರು ದೂರನ್ನು ನೀಡಿದಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ದಲಿತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಪಡಿಸಲು ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಭಿಯೋಜಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಡಿ) ದಲಿತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಕ್ರಮ-

ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ ದಲಿತರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ, ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

SC, ST ಆಯೋಗಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

3) ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವರನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಉದಾ- ಕುರುಬ, ಬೆಸ್ತ, ಕುಂಬಾರ, ತಿಗಳ, ಈಡಿಗ ಮುಂತಾದವರು.

2) ಕ್ರಿ.ಶ. 1838 ರಲ್ಲಿ 'ಅಕ್ಷರಕ್ರಾಂತಿ' ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮೂಲಕ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗವನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಲು ಜ್ಯೋತಿಬಾ ಫುಲೆಯವರು ಶ್ರಮಿಸಿದರು.

ಕಾರಣಗಳು-

1) ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾರತಮ್ಯ- ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶುದ್ರ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕುವರ್ಗಗಳಿದ್ದವು.

ಮೇಲ್ವಾರ್ತಿಯವರು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಶೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರಲಿಲ್ಲ.

2) ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆ- ಮೇಲ್ವಾರ್ತಿಯವರು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು ಬಡವರಾಗಿದ್ದರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಸಮಾನತೆ ಇದ್ದಿತು, ಬಡವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರಲಿಲ್ಲ.

3) ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆ- ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸೌಲಭ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಇರಲಿಲ್ಲ.

4) ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಇಲ್ಲ- ಮೇಲ್ವಾರ್ತಿಯವರು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಬಲಿಷ್ಠರಾಗಿದ್ದರು. ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಇರಲಿಲ್ಲ. 1920 ರಲ್ಲಿ ಕಾಂತರಾಜ್ ಅರಸೋವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಹೋರಾಟ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

5) ಏಕೀಕರಣ- 350ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು ಛಿದ್ರವಾಗಿದ್ದರು, ಸಂಘಟಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು- ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್, ಸಯ್ಯಾಜಿರಾವ್ ಗಾಯಕ್‌ವಾಡ್, ಕೊಂಗಾಡಿಯಪ್ಪ, ಸಾಹು ಮಹಾರಾಜ್ ಮುಂತಾದವರು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಶ್ರಮಿಸಿದ ನಾಯಕರು.

ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು-

- ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಬೇಕು.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ನೇಮಿಸಬೇಕು.
- ಬಡವರಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡಲು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ ಹಿಂದುಳಿದವರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೂರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಹಿಂದುಳಿದ ಆಯೋಗಗಳು ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಬಿ) ಇತರೆ ಕ್ರಮಗಳು-

ಕಾಕಾ ಕಾಲ್ಕೇಲ್ಕರ್ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಬಿ.ಪಿ. ಮಂಡಲ್‌ರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಂಡಲ್ ಆಯೋಗದ ವರದಿ, ಶಿಫಾರಸ್ಸು

- ಒಟ್ಟು 3743 ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.
 - ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ 27 ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಬೇಕು.
 - ಹಿಂದುಳಿದವರು ಮುಕ್ತ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರೆ ಅವರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.
 - 3 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬ್ಯಾಕ್‌ಲಾಗ್ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಬೇಕು.,
 - ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವಯೋಮಿತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು.
- ಹಾವನೂರು ಚಿನ್ನಪ್ಪ ರೆಡ್ಡಿ , ವೆಂಕಟಸ್ವಾಮಿ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು.

4) ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಕೃಷಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಮುಖ ಕಸುಬನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವವನೇ ರೈತ. ತನ್ನ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವನೇ ರೈತ. ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಂಬುಡಸ್ವಾಮಿ, ಎನ್. ಡಿ. ಸುಂದರೇಶ್, ಶೇಷರೆಡ್ಡಿ ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರು.

ಕಾರಣಗಳು-

ಎ) ವಂಚಿತ ಭಾವನೆ - ಉತ್ತಮ ಗುಣ ಮಟ್ಟದ ಬೀಜ ಇಲ್ಲ.

- ರಸಗೊಬ್ಬರ, ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕದ ಕೊರತೆ ಇದೆ.
- ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ.
- ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಬೆಲೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ.
- ಕೃಷಿ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ರಿಯಾಯಿತಿ ದರ ವಿಲ್ಲ.
- ಸಾಲಮನ್ನಾ ಇಲ್ಲ.
- ಬೆಳೆ ವಿಮೆ ಇಲ್ಲ.

ಬಿ) ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಬಂಗಾಳ ಸರ್ಕಾರ ನೀಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿತು.
- ರೈತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು.
- ರೈತರಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿತು.
- ಈ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಖೇಡಾ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯಿತು.
- ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಡೆಗಣಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಸಿ)ಸಾಲದ ಹೊರೆ-

- ರೈತರು ಪಡೆದ ಸಾಲ ಮರು ಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.
- ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಕಾಟ.
- ಸಾಲ , ಬಡ್ಡಿ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ರೈತರಲ್ಲಿ ಭಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಡಿ) ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳು-

- ಭಾರತದ ರೈತ ಮಳೆಯೊಡನೆ ಜೂಜಾಟ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ.
- ರೈತರು ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯನ್ನೇ ನಂಬಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಸರಾಯದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಮಳೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಪ್ರವಾಹ, ಬರಗಾಲ, ಕೀಟಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ರೈತ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಇ) ಅಪೈಜ್ಞಾನಿಕ ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ-

LPG ಯಿಂದಾಗಿ (ಉದಾರೀಕರಣ , ಖಾಸಗೀಕರಣ, ಜಾಗತೀಕರಣ)ನಗರೀಕರಣ,ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ.

ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ರೈತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ರೈತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ರೈತರು ಕೃಷಿ ಮಾಡಲಾಗದೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಎಫ್)ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ-

- ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಬೆಲೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ.
- ಸರ್ಕಾರ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.
- ಇವರಿಂದಾಗಿ ರೈತರು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು-

ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಿದೆ.

1) ಕೃಷಿ ಸಾಲ ಯೋಜನೆ - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೆಳೆ ವಿಮಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (NCIP)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಮೆ ಯೋಜನೆ(NAIS).ವಾತಾವರಣ ಆಧಾರಿತ ಬೆಳೆ ವಿಮೆ ಯೋಜನೆ .

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್(PLDB)

2)ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಯೋಜನೆ -ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ಏಕರೂಪದ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು.

3) ಸಾಲಮನ್ನಾ- ಬೆಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರದಿದ್ದರೆ ರೈತರಿ ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ . ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ರೈತರ ಸಾಲ ಮನ್ನಾ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

4) ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ - ಉತ್ತಮ ಬೀಜ ರಸಗೊಬ್ಬರ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.

5) ಪಶು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆ- ಪಶುಗಳಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹಾಲು ಮತ್ತು ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು (ರಸಾಯನಿಕ ಗಳನ್ನು ಬಳಸದಿರುವುದು)ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

6)ಭೂ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯ್ದೆ-

1974- ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.(ದೇವರಾಜ ಅರಸೇವರು)

2013 ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

ರೈತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕು. SC, STಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಷ್ಟೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ನೀಡಬೇಕು.

5) ಕಾರ್ಮಿಕ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರೇ ಕಾರ್ಮಿಕರು.

ಕೂಲಿ ಮಾಡುವುದೇ ಇವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಆಧಾರ

ಕಾರ್ಮಿಕ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು

1) ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ- ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕಡಿಮೆ ವೇತನ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಪಾಲು ನೀಡದೆ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಶೋಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ

2) ಉದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವುದು- ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೂ ಮಾಲೀಕರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜೊತೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರು ನಡುವೆ ಸದಾ ದ್ವೇಷ ಇರುತ್ತದೆ.

3) ಸೌಲಭ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಶೌಚಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಗೃಹ, ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

4) ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ- ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಬೋನಸ್, ವಿಮೆ, ಪರಿಹಾರ, ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ವಾಸಿಸಲು ಉಚಿತವಾದ ನಿವಾಸ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

5) ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರು- ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಂಘಟಿತರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು-

1) ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು- ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನ ನೀಡಬೇಕು. ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ ರಜಾ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡಬೇಕು. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡಬೇಕು.

2) ಕಾನೂನುಗಳ ರಚನೆ -

ಕಾರ್ಮಿಕ ಪರಿಹಾರ ಕಾಯಿದೆ 1923, ವಾರದ ರಜೆ ಕಾಯಿದೆ- 1942, ಬೋನಸ್ ಕಾಯಿದೆ- 1965, ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾಯಿದೆ- 1948, ವೇತನ ಬಟವಾಡೆ ಕಾಯಿದೆ-1936, ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಕಾಯಿದೆ- 1965 .

3) ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು-

AITUC ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, INTUC ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, BMS ಭಾರತೀಯ ಮಜ್ದೂರ್ ಸಂಘ, CITU ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್. ಮೇ 1 ರಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

6) ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ .

ಉ ಭಾರತ ಸಮಾಜ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ಶೋಷಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ, ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ, ಸತಿಸಹಗಮನ ಮುಂತಾದ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದವು.

ಸತಿಸಹಗಮನ, ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ, ತಡೆಗಟ್ಟಿದ್ದು, ರಾಜಾರಾಮ್ ಮೋಹನ್ ರಾಯ್

ವಿಧವಾ ಪುನರ್ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದು- ಈಶ್ವರಚಂದ್ರ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ್

ಪುನಾದಲ್ಲಿ 1899 ರಲ್ಲಿ 'ಹಿಂದೂ ವಿಡೋಸ್ ಹೋಮ್' ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು ಡಿ.ಕೆ. ಕರ್ಮಯವರು

ಶೋಷಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಕಿ- ಸಾವಿತ್ರಿ ಬಾಯಿ ಫುಲೆ

ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು

1) ಅಸಮಾನತೆ- ಭಾರತ ಪುರುಷಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ, ಆಸ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ .

2) ವರದಕ್ಷಿಣೆ- ಮದುವೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯ ಮನೆಯವರು ಹುಡುಗನಿಗೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹುಡುಗಿಯ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಸಾಲಗಾರರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುಹತ್ಯೆ ಹೆಣ್ಣು ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವೇಶ್ಯಾ ಗೃಹಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

3) ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸದೇ ಇರುವುದು- ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಜೀವಿಸುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು . ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಮಹಿಳೆಗೆ ಇಲ್ಲ.

4) ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ- ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ , ರಾಜಕೀಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಪ್ರಬಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಗುಲಾಮಳಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

5) ಲೈಂಗಿಕ ಹಿಂಸಾಚಾರ- ಸ್ಥಳ , ಕಾಲ , ವಯಸ್ಸು ಯಾವುದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಮಹಿಳೆಯ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ತನಗೆ ಮಗು ಯಾವಾಗ ಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಮಗು ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮಹಿಳೆಗಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಗರ್ಭಪಾತ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಆಕೆಯ ಪತಿ ಅಥವಾ ಆತನ ಮನೆಯವರು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ.

6) ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿಂಸೆ- ಮನೆ ಕೆಲಸ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಂದು ಮಹಿಳೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ದೈಹಿಕವಾಗಿ , ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವಿವೇಕ, ಅಜ್ಞಾತ, ಕೆಟ್ಟ ಚಟಗಳಿಂದಾಗಿ ಪುರುಷರು ಮಹಿಳೆಗೆ ಹಿಂಸೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ . ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇದು ಮಹಿಳೆಯ ಜೀವಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು-

ಎ) ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು- ಅತ್ಯಾಚಾರ , ಅಪಹರಣ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕಿರುಕುಳ, ಕೆಟ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಪರಾಧ.

ಬಿ) ಕಾನೂನುಗಳು- ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಿಷೇಧ ಕಾಯಿದೆ 2005

ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನಿಷೇಧ ಕಾಯಿದೆ 1961, ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿಷೇಧ ಕಾಯಿದೆ 2006

ಸಿ) ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ (1992)

ಡಿ) ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ- ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ,

ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ , ಪುರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ , ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶೇ.33 ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಇ) ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯೋಜನೆ - ಸುಭದ್ರಾ ಹಾಗೂ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು

ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗ, ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ, ಅಮೃತ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋಜನೆಗಳು.

ಎಫ್) ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ- ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ, ಸ್ವರ್ಣಜಯಂತಿ ರೋಜ್‌ಗಾರ್, ಜವಹರ್ ಗ್ರಾಮ ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು

7) ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸ.

ಉ ಮಾನವನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಜಾತಿ, ಮತ, ಲಿಂಗ, ಬಣ್ಣ, ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ಥಳ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಯಾವ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದೆ ,

ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವರಿಗೆ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಘೋಷಣೆ-1948 ಡಿಸೆಂಬರ್ 10 ನ್ನು 'ವಿಶ್ವ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಿನ' ಎಂದು

ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ'

ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು-

1) ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ- ದಲಿತರು, ಮಕ್ಕಳು, ಮಹಿಳೆಯರು, ಇಂದು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸರ್ವರಿಗೂ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

2) ದಾಸ್ತದಿಂದ ವಿಮೋಚನೆ - ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಪದ್ಧತಿ , ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ , ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಹೋರಾಟ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ .

3) ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನದ ರಕ್ಷಣೆ/ ಮರ್ಯಾದ ಹತ್ಯೆ- ಯುವ ಜನರು ಅಂತರ್ ಜಾತೀಯ, ಅಂತರ್ ಧರ್ಮೀಯ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಾಗ ಕುಟುಂಬದ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಪೋಷಕರೇ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹತ್ಯೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಮರ್ಯಾದೆ ಹತ್ಯೆ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಅವರ ಕೊಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ .

4) ದಲಿತರ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ- ದಲಿತರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ , ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಮಡೆಸ್ನಾನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ, ಮಲ ಹೊರುವ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಇನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ.

ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು-

ಎ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ -NHRC- 1994 ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್‌ನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಥವಾ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಇದರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದಾಗ ಹೊಸ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಿ) ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ- 2005 ರಲ್ಲಿ ಇದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ಪ್ರಸ್ತುತ/ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಇದರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಿ) ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳು- ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಮೂಲಕ ದೂರನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಡಿ) ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು.- ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು.

8) ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಪರಿಸರ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಬೆಳಕು ಬೆಂಕಿ, ಭೂಮಿ, ಮಣ್ಣು ಗಿಡ ಮರ, ಕಾಡು ಹವಾಮಾನ ಎಲ್ಲವೂ ಪರಿಸರದ ಅಂಶಗಳು.

ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು-

ಎ) ಪರಿಸರ ನಾಶ- ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇಂದು ಕೃಷಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭೂಮಿಯಿಲ್ಲ, ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ., ಗಿಡ, ಮರ ಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಬಿ) ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ -ಜಲ, ಭೂ, ವಾಯು , ಶಬ್ದ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.

ಸಿ) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯಗಳ ರಕ್ಷಣೆ-ನಗರಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಹಾಗೂ ಇಂಧನಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುತ್ತಿವೆ.

ಡಿ) ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆ- ಹಸಿರೇ ಉಸಿರು, ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದರೆ ಪರಿಸರ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ., ಮಳೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಮನುಕುಲ ನಾಶ ವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂಬ ಅರಿವು ಜನರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಇ) ಪರಿಸರ ಸರ್ವಹಣೆಯ ಕೊರತೆ-ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ, ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಂದ ಹೊರ ಬರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ(ಕಸ) ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ಪರಿಸರ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು-

1) ಗಂಗಾ ನದಿ ಶುದ್ಧೀಕರಣ-ಗಂಗಾ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಚರಂಡಿ ನೀರನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಘಟಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು. 28 ಚಿತಾಗಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು. ಶವಗಳನ್ನು ಗಂಗಾ ನದಿಗೆ ಎಸೆಯಬಾರದು. ತಾಜ್ ಮಹಲ್ ಅನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು. ತಾಜ್ ಮಹಲ್ ಸುತ್ತಲಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ ತಪ್ಪಿಸಲು ಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಜನ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು.

2) ಕಾನೂನುಗಳು- ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣ ಕಾಯಿದೆ-1986, ಅರಣ್ಯಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆ -1980, ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆ -1972, ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ ತಡೆಕಾಯಿದೆ - 1981 ಜಲಮಾಲಿನ್ಯ ತಡೆಕಾಯಿದೆ- 1974, ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಕಾಯಿದೆ- 2002

3) ಚಳುವಳಿಗಳು-

ಚಿಪ್ಪೋ ಚಳುವಳಿ-ಚಾಂಡಿ ಪ್ರಸಾದ್ ಭಟ್ ಇದರ ರೂವಾರಿ. ಉತ್ತರ ಕಾಶಿಯಿಂದ ಕೌಸಾಲೀವರೆಗೆ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯಿತು. ಮರಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯಿತು. ಸುಂದರ್‌ಲಾಲ್ ಬಹುಗುಣ ಮುಂತಾದವರು ಇದನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು.

ಅಪ್ಪಿಕೋ ಚಳುವಳಿ-ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಲೆನಾಡು ಜನ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸಿದರು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿರಸಿಯ ಸಿದ್ದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯಿತು. ಮರಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಮರ ಕಡಿಯಲು ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿದ್ದ ಅನುಮತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯಿತು. ಜೀವವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ, ಮರ ಕಡಿಯಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಕೂಗಿದರು. ನರ್ಮದಾ ಬಚಾವೋ ಆಂದೋಲನ-

ನರ್ಮದಾ ನದಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಸರ್ದಾರ್ ಸರೋವರ್ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ವಿರುದ್ಧ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯಿತು. ಮಣಿಬೇಲಿ ಗ್ರಾಮದ ರೈತರು, ಪರಿಸರವಾದಿಗಳು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರು, ಬಾಬಾ ಆಮ್ನೆ, ಮೇಧಾ ಪಾಟ್ಕರ್ ಚಳುವಳಿಯ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಉಳಿಸಿ ಚಳುವಳಿ- ಕುದುರೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡದಕ್ಕಾಗಿ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸಿದರು.

4 ಸಾವಿರ ಕುಟುಂಬಗಳು ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪರಿಸರ ವಾದಿಗಳು ಕಳಸ, ತೃಂಗೇರಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೈಕಲ್ ಜಾಥಾ ನಡೆಸಿದರು. ತುಂಗಾ ಉಳಿಸಿ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಅಳಿಸಿ ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಕೂಗಿದ್ದರು. ಸಾಲುಮರದ ತಿಮ್ಮಕ್ಕ- ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಹುಲಿಕಲ್ಲು ಗ್ರಾಮದವರು ರಸ್ತೆಯ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಲದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಪೋಷಿಸಿದರು. 248 ಮರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಸಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೂನ್ 5 ರಂದು 'ವಿಸ್ವ ಪರಿಸರ ದಿನ' ಎಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ-5

ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು

I ಐದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

1) ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾದದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಜನರಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಎಂಬ ಐಕ್ಯತಾ ಮನೋಭಾವನೆ ಇರುವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ.

ದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣ.

ಜನರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣ.

ಅಗತ್ಯ ಅಂಶಗಳು

1) ಜನತೆಯ ಬೆಂಬಲ- ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಬೆಂಬಲ ಅಗತ್ಯ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳೇ ಪರಮಾಧಿಕಾರಿಗಳು. ಜನರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

2) ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ- ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತವು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ ಇ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

3) ನಾಯಕತ್ವ- ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಉತ್ತಮ ನಾಯಕರು ಅಗತ್ಯ. ಎಫ್. ಡಿ. ರೂಸ್‌ವೆಲ್ಟ್ ರವರು ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಅಮೇರಿಕಾವನ್ನು ಸೂಪರ್ ಪವರ್ ದೇಶವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಯಿತು.

ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಜವಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣರಾದರು. ನೆಹರುರವರನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಶಿಲ್ಪಿ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

4) ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ- ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ರಾಜಕೀಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಅಗತ್ಯ. ರಾಷ್ಟ್ರ ನಾಯಕರು ದೇಶದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ, ಜನರ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು.

5) ಅಧಿಕಾರ ಹಂಚಿಕೆ- ಅಧಿಕಾರ ಕೆಲವರಲ್ಲೇ, ಕೇಂದ್ರೀಕೃತಗೊಂಡರೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು, ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ, ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಬೇಕು.

6) ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ-ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಗತ್ಯ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಬಾಳಿನ ಬೆಳಕು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದೇಶದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಅಗತ್ಯ. ಜಾತೀಯತೆ, ಕೋಮುವಾದ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಅಗತ್ಯ.

7) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣ- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವು ತನ್ನದೇ ಆದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್- ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆ, ಅಮೆರಿಕಾ-ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಆಫ್ರಿಕಾ-ಜನಾಂಗೀಯತೆ, ಭಾರತ-ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರದ್ವೇಷ, ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು.

8) ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು- ಟಿ.ವಿ.ನ್ಯೂಸ್ ಪೇಪರ್, ರೇಡಿಯೋ ಮುಂತಾದ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸೇತುವೆಯಂತಿರಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

9) ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಬೌದ್ಧಿಕತೆ- ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು, ನೀಡಿರುವ ಕೊಡುಗೆಗಳು, ಮಾಡಿರುವ ಸಾಧನೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಮರ್ತ್ಯ ಸೇನ್, ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಚಿನ್ ತೆಂಡುಲ್ಕರ್, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎ.ಪಿ.ಜಿ, ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ, ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ, ಸಿ.ವಿ.ರಾಮನ್‌ರವರ ಕೊಡುಗೆಗಳು ಅಪಾರ.

10) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಗ್ರತೆ- ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದೇ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಗ್ರತೆ. ನವೆಂಬರ್ 19 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಗ್ರತಾದಿನ. (ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಜನ್ಮದಿನ)

2) ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ತೊಡಕುಗಳು/ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ 1) ಬಡತನ- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರದೆ, ಬೆಳೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತಾ ಕೆಳಗಿದ್ದು, ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. (ಆಹಾರ, ವಸತಿ, ಉಡುಪು, ಆರೋಗ್ಯ, ಶೌಚಾಲಯ, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ.)

2) ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸ್ಫೋಟ- ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಆಹಾರ, ವಸತಿ ಉಡುಪು, ಮುಂತಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಡತನ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.

3) ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನ- ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳು, ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಒಡಿಸ್ಸಾ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಚಳುವಳಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

4) ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳು- ಅಸ್ಸಾಂ, ಕೇರಳ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೋಮುವಾದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಜಾತಿ ಗಲಾಟೆಗಳು, ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ-ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ವಿವಾದಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ.

5) ರಾಜಕೀಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು- ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳು, ಬಹುಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ ರಾಜಕೀಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮನೋಭಾವನೆ ಉತ್ತಮ ಕಾನೂನಿನ ರಚನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಎಂಬುದು ಹಣ, ಆಸ್ತಿ ಗಳಿಸುವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

3) ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು / ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳು/ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ 1) ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿರತೆ- ಅಸ್ಥಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸರ್ಕಾರ ಪೂರ್ಣ ಅವಧಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು. 5 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರ ಬದಲಾಗಬಾರದು. ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು.

2) ಆದ್ಯತೆಗಳ ಆಯ್ಕೆ- ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ, ಆಹಾರ, ವಸತಿ, ಉಡುಪು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾರಿಗೆ, ಉದ್ಯೋಗ, ಆರೋಗ್ಯ, ಕೃಷಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

3) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು- ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

4) ಮಿಶ್ರ ಆರ್ಥಿಕತೆ- ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಟಾಟ, ಬಿಲ್ಡಾ, ವಿಪ್ರೋ, ಇನ್ಫೋಸಿಸ್, ಕಂಪನಿಗಳು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ನೀಡಿದೆ.

5) ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳು- ಸಂಪತ್ತಿನ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗಬೇಕು. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು, ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ದೇಶನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು.

6) ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಪಾತ್ರ- ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಸರ್ಕಾರದ ವಿಳಂಬನೀತಿ ಜನ ವಿರೋಧಿ ನೀತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸಮಾಜದ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಹೋರಾಟ ಬೇಕು. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತ (IAC) ಚಳುವಳಿ, ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ವಾಚ್ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾಗಿವೆ.

4) ಅಸಮಾನತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ತೊಡಕು/ ಅಡಚಣೆ / ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಹೇಗೆ? ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ, ಲಿಂಗ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಎ) ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೇಲು ಜಾತಿ, ಕೆಳ ಜಾತಿ ಎಂದು ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದೇ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ.

1) ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಪದ್ಧತಿ- ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ, ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗಗಳಿದ್ದವು. ಇದು ಕ್ರಮೇಣ ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಯಿತು.

2) ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರ- ವಿವಿಧ ಜಾತಿಗಳ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ, ಮುತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದ್ದರಿಂದ ಜಾತಿಗಳ ನಡುವೆ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

3) ಅನಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯ- ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಜನರು ಮೂಢನಂಬಿಕೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ, ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಮಾತ್ರ ಮೇಲು, ಉಳಿದವರು ಕೀಳು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು.

4) ಮೇಲರಿಮೆ- ಮೇಲ್ಜಾತಿಯ ಜನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಬಲರಾಗಿದ್ದರು. ಕೆಳ ಜಾತಿಯವರು ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹಾಗೂ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ತಿರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದರು.

5) ವೈವಾಹಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು- ಮೇಲ್ಜಾತಿ, ಕೆಳಜಾತಿ, ಉಪಜಾತಿಗಳ ನಡುವಣ ವಿವಾಹವನ್ನು ಹಿರಿಯರು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

6) ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಕಳಂಕ- (ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ)- ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದುದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿ ಅಸಹನೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಂತರು ಮತ್ತು ಬಡವರ ನಡುವೆ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾತಿ, ಉಪಜಾತಿಗಳ ನಡುವೆ ಘರ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುವ ಜಾತಿಗಳು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತವೆ.

7) ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು- ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಎಂದು ಲಿಂಗದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದೇ ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ.

ಎ) ಮನುಸ್ಮೃತಿ- ಮಹಿಳೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ, ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಗಂಡನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಮನುಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದು ಲಿಂಗ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಬಿ) ಪುರುಷ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ- ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಮಹಿಳೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪುರುಷ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಪುರುಷನಿಗಿಂತಾ ದುರ್ಬಲಳು ಎಂಬ ಭಾವನೆ.

ಸಿ) ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿರಾಕರಣೆ -ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮಹಿಳೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು, ಗಂಡು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು, ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಶೋಷಿಸಲು ಇದು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಡಿ) ವರದಕ್ಷಿಣೆ- ಮಗ ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿ, ಮಗಳು ಕುಟುಂಬದ ಹೊರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ, ಇದು ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣಿನ ನಡುವೆ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಇ) ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಇಲ್ಲ-ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಮಹಿಳೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಎಫ್) ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಕಳಂಕ- ಮಹಿಳೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಹಕ್ಕುಗಳು, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾತಿನಿತ್ಯ ನೀಡದಿರುವುದು, ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಪುರುಷರು ಶೋಷಿಸುವುದು, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಕಳಂಕವಾಗಿದೆ.

5) ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೊಗಳಾಡಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳು/ ಪರಿಣಾಮಗಳು/ ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳು, ಲಿಂಗ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಎ) ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳು-

1) ಶಿಕ್ಷಣ-SC,ST, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.

2) ಉದ್ಯೋಗ- SC,ST,ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

3) ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ- SC,ST,ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಲೋಕಸಭೆ, ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.(MP, MLA)

4) ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ- SC,ST, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ (ಗ್ರಾಮ , ತಾಲ್ಲೂಕು , ಜಿಲ್ಲೆ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ಪುರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ) ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

5) ಸಂವಿಧಾನದ 17 ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಸ್ಪೃಷ್ಯತೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ದಲಿತ ಕಾಯಿದೆ / ದೌರ್ಜನ್ಯ ವಿಷೇಧ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬಿ) ಲಿಂಗ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೊಗಳಾಡಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳು/ ಪರಿಹಾರಗಳು/ ಮಹಿಳಾ ಮೀಸಲಾತಿ/ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ-

1) ಶಿಕ್ಷಣ- ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಸ್ತೂರಬಾ ಗಾಂಧಿ ಬಾಲಿಕಾ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಕಿತ್ತೂರು ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿವೆ. SC,ST, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಬಾಲಕಿಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ವರೆಗೆ ಶುಲ್ಕ ವಿನಾಯಿತಿ 3 ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಸೈಕಲ್‌ಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

2) ಉದ್ಯೋಗ- ಕೇಂದ್ರ , ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಶಿಕ್ಷಕರು , ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಪೈಲೆಟ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

3) ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ- SC,ST, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಲೋಕಸಭೆ, ವಿಧಾನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ 33% ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡುವ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

4) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

5) ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು- ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ, ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹಕ್ಕು, ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನ. ಮತದಾರರ ಹಕ್ಕು, ಮಹಿಳೆಯರ ಗೌರವವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.

6) ಅನಕ್ಷರತೆಯ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಅನಕ್ಷರತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

ಉ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದಲು, ಬರೆಯಲು ಬಾರದ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಅನಕ್ಷರತೆ.

ಅನಕ್ಷರತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು-

1)ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸ್ಫೋಟ- ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿದೆ.

2)ಬಡತನ- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತಾ ಕೆಳಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಆದಾಯ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

3)ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದು.- ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಕೆಳಜಾತಿಯವರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕೀಳರಿಮೆ , ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸದಿರುವುದು ಅನಕ್ಷರತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

4)ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿ-ಪೋಷಕರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ನೇಯ್ಗೆ, ಪಟಾಕಿ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.

5)ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು-ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಓದಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೊರತೆ, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕದ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಶಾಲೆಯ ವಾತಾವರಣ ಕಲಿಕೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

7) ಅನಕ್ಷರತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರತಿಬಂಧಕ/ ತೊಡಕು/ ಅಡ್ಡಿ/ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೇಗೆ? ಅನಕ್ಷರತೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ 1) ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು- ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮತಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಚುನಾವಣೆ, ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಕಾರ್ಯಗಳು , ಮುಂತಾದವು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

2) ಕಡಿಮೆ ಮತದಾನ- ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಅರವಿನ ಕೊರತೆ ಇರುತ್ತದೆ.. ಕಡಿಮೆ ಮತದಾನದಿಂದ ಉತ್ತಮ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

3)ಹಣ ಮತ್ತು ತೋಳ್ಳು- ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಂದ ಹಣ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವುದು, ಮತದಾರನನ್ನು ಬೆದರಿಸುವುದು, ಮತಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಂತಾದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

4)ಜನಪ್ರಿಯ ರಾಜಕಾರಣ- ಮತ ಪಡೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮತದಾರರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಆಸೆ ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಜನರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ.ಉದಾ- ಉಚಿತವಾಗಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.1 ರೂ ಗೆ ಅಕ್ಕಿ ನೀಡುವುದು.

5) ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ- ಜನರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಮತದಾನದ ಮಹತ್ವದ ಅರಿವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ನಾಯಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಇದು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

8) ಅನಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳು/ ಪರಿಣಾಮಗಳು/ ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳು/ 86 ನೇ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯಿದೆ/ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ 1986 ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು (NEP) ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು 2002 ರಲ್ಲಿ 86 ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದು ಪಡಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

86 ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳೆಂದರೆ

ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದು. 6 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷದ ವರೆಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಾತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪೋಷಕರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ

ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಅಗತ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕಯಗಳು, ಆಟದ ಮೈದಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಓದಗಿಸಬೇಕು, ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೆರಡೂ ಭರಿಸಬೇಕು(ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿ ಶಿಕ್ಷಣ) ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕರೆತಂದು , ಅವರ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. RTE -ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ(Right to Education) ಪ್ರಕಾರ SC,ST, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಬೇಕು.

9) ಕೋಮುವಾದದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಕೋಮುವಾದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅನ್ನ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಸಹನೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಕೋಮುವಾದ. ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳಿಗಿಂತಾ ತನ್ನ ಧರ್ಮವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೇ ಕೋಮುವಾದ. ತನ್ನ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಅತಿಯಾದ ಅಭಿಮಾನ/ ವ್ಯಾಪೋಹವೇ ಕೋಮುವಾದ ಕೋಮುವಾದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು-

1) ಬ್ರಿಟೀಷರ ಒಡೆದು ಆಳುವ ನೀತಿ- ಬ್ರಿಟೀಷರ ಒಡೆದು ಆಳುವ ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ನಡುವೆ ಏಕತೆ ನಾಶವಾಗಿ 1857 ರ ಸಿಪಾಯಿ ದಂಗೆ ನಡೆಯಿತು. 1905 ರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಂಗಾಳವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲಾಯಿತು .ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು(1909 ರ ಕಾಯಿದೆ)

2) ಹಿಂದು-ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ- ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಹಮದ್-ಅಲಿ ಜಿನ್ನಾ ರವರು ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್‌ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಜಿನ್ನಾ ರವರನ್ನು ದ್ವಿರಾಷ್ಟ್ರ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರತಿಪಾದಕ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂಗಳು, ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭಾವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಹಿಂದೂ, ಮುಸ್ಲಿಮರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಕೆಗಾಗಿ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಭಿನ್ನತೆ ಮೂಡಿತು.

3) ಕೋಮು ಗಲಭೆಗಳು- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಗಲಾಟೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದವು. ದೇಶ ವಿಭಜನೆ ಆಯಿತು., ಬಾಂಬೆ, ಮೀರತ್, ಲಕ್ನೋ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಕೋಮು ಗಲಭೆಗಳಾದವು. ಬಾಬ್ರಿ ಮಸೀದಿಯನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಲಾಯಿತು. (ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ)

4) ರಾಜಕೀಯಪ್ರೇರಿತ- ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಧರ್ಮದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸುವುದರಿಂದ ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ದ್ವೇಷದ ಮನೋಭಾವನೆ ಮೂಡುತ್ತಿದೆ.

5) ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು- ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಂಘಟನೆಗಳು ತಮ್ಮ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಿವೆ. ಉದಾ- RSS ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಘ, - VHP ವಿಶ್ವಹಿಂದೂ ಪರಿಷತ್.

10) ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಕೋಮುವಾದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು/ ಮಾರಕ / ಗಂಡಾಂತರ/ ಸಮಸ್ಯೆ/ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಹೇಗೆ ? ವಿವರಿಸಿ.

1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ- ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಭಿನ್ನತೆ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೇಶ ವಿಭಜನೆಯಿಂದ ಕೋಮುಗಳ (ಧರ್ಮಗಳ) ನಡುವೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಮೂಡಿ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

2) ದೇಶಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ- ಕೋಮುವಾದದಿಂದ ನನ್ನ ಧರ್ಮ ಮಾತ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿಮಾನ , ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿದೆ.

3) ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ- ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕರು ಮಾಡುವ ಉದ್ರೇಕಕಾರಿ ಭಾಷಣಗಳು ಹಾಗೂ ಬರೆಯುವ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ .

ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಮೌಲ್ಯಗಳು ನಾಶವಾಗಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

4) ಅಸಮರ್ಥ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರು- ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ವೋಟ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೆಲವೊಂದು ಧರ್ಮಗಳ , ಜಾತಿಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅಸಮರ್ಥ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕತ್ವಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.(ಒಂದು ಧರ್ಮ/ ಜಾತಿಯ ಜನರ ಓಲೈಕೆಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಆ ಮೂಲಕ ಅವರ ಮತವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುವುದೇ ವೋಟ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಾಜಕೀಯ)

5) ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವಕ್ಕೆ(ಪರಮಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ)ಧಕ್ಕೆ- ದೇಶದ ಒಳಗೆ ಸದಾ ಕೋಮುಗಲಭೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ ದುರ್ಬಲ ದೇಶವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ವಿದೇಶಿಯರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಪರಿಮಾಧಿಕಾರ ನಾಶವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

11) ಕೋಮುವಾದವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳು/ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ 1) ಜಾತ್ಯಾತೀತತೆ- ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಧರ್ಮವನ್ನಾಳಿ ಘೋಷಿಸಿಲ್ಲ. ಸರ್ವ ಧರ್ಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಸರ್ಕಾರ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮಗಿಷ್ಟ ಬಂದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ, ಧರ್ಮದ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಗಲಾಟೆಗಳಾದಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ- ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ, ಜಾತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇದ್ದರೂ ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಎಂಬ ಐಕ್ಯತಾ ಭಾವನೆಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ.(ಭಾರತೀಯ ಎಂಬ ಭಾವನೆ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತಾ ಮಂಡಳಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

3) ನೆರೆಹೊರೆಯ ಶಾಂತಿ ಸಮಿತಿ- ವಿವಿಧ ಕೋಮಿಗಳಿಗೆ (ಧರ್ಮ, ಸಮುದಾಯ) ಸೇರಿದ ಪ್ರಮುಖ ಹಾಗೂ ಉನ್ನತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಮಿತಿಯೇ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಶಾಂತಿ ಸಮಿತಿಗಳು. ತಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಮುಗಲಭೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಕೋಮು ಹಿಂಸಾಚಾರ ನಡೆಯುವಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಕೋಮುಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಮರಸ್ಯ ಮೂಡಿಸುವುದು, ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಕೋಮುಗಲಭೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಗೆ ಒಳಗಾದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಇವರ ಕಾರ್ಯಗಳು.

12) ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಜನರಲ್ಲಿ ಭಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ತಮ್ಮ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಂಪಿನ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾದ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಂಪಿನ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ 'ಟೆರರೆ' ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಮೂಲ ಪದ.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು-

1) ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದಿ ಚಳುವಳಿಗಳು-ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರ, ಪಂಜಾಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾವಾದಿ ಚಳುವಳಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. (ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರ್ ಲಿಬರೇಷನ್ ಫ್ರಂಟ್) - ಇಂಡಿಯನ್ ಮುಜಾಹಿದೀನ್ ಮುಂತಾದ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ.

2) ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೂಲಭೂತವಾದ- ಹಿಂದೂ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಸಿಖ್ ಸಮುದಾಯದ ಕೆಲವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿವೆ.

3) ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗದ ಜನಾಂಗೀಯ ಸಮಸ್ಯೆ- ಉತ್ತರ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗದ 7 ಸಹೋದರಿಯ ರಾಜ್ಯಗಳು ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಿಕ್ಕಿಂ, ಮೇಘಾಲಯ, ಅರುಣಾಚಲ್ ಪ್ರದೇಶ, ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್, ಮಿಜೋರಾಂ ತ್ರಿಪುರ ಮಣಿಪುರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನದ ವಿರುದ್ಧ ಹಾಗೂ ಜನಾಂಗೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ- ಮಣಿಪುರದಲ್ಲಿ ಕುಕಿ, ತಾಯ್ನಾಡಿಗಾಗಿ ಕುಕಿಗಳ ಹೋರಾಟ

4) ದುರ್ಬಲ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹುಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ, ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿಭಿನ್ನ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

5) ಆರ್ಥಿಕ ತಾರತಮ್ಯ-ಶ್ರೀಮಂತರು ಮತ್ತು ಬಡವರು ನಡುವಣ ಅಂತರ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪೀಪಲ್ಸ್ ವಾರ್‌ಗ್ಯೂರೂಳ ನಂತಹ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ.

13) ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ/ ಗಂಡಾಂತರ/ ಸಮಸ್ಯೆ/ ಮಾರಕ/ ಬೆದರಿಕೆ/ಸವಾಲು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

1) ಆಡಳಿತಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ- ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ಸರ್ಕಾರ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಚುನಾಯಿತ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

2) ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಗೌರವವಿಲ್ಲ- ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ಸಂವಿಧಾನದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಯೋತ್ಪಾದಕರ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿಯುವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ .

3) ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ- ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣ, ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ, ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಮುಂತಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಮಾಯಕರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಲ್ಲದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ಜನರ ಗಮನವನ್ನು ತಮ್ಮತ್ತ ಸೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

4) ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವಿರೋಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು-ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತಿರುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮತದಾರರನ್ನು ಚುನಾವಣಾ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಮತಗಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ .ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಕೃತ್ಯಗಳ ಭೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ .

5) ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಡ್ಡಿ- ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸೇನೆ, ಪೊಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಖರೀದಿಗೆ ಹಣ ವೆಚ್ಚಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಣ ಉಳಿದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬಹುದು.ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯಿಂದಾಗಿ ವಿದೇಶಿಯರು ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಭದ್ರತೆಗೆ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

14) ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳು / ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು/ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳು/ ಶಾಸನೀಯ ಕ್ರಮಗಳು/ ಶಾಸನೀಯ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು/ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

ಎ) ಶಾಸನೀಯ ಕ್ರಮಗಳು / ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು-

ಉಪಕಾಯಿದೆ/ ಕಾಯಿದೆ- ಕಾನೂನುನಿರೋಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ನಿಗ್ರಹ ಕಾಯಿದೆ.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಆಂತರಿಕ ಭದ್ರತಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾಯಿದೆ(MISA) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆ ಕಾಯಿದೆ(NSA) ,ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿಚ್ಛೇದಕಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ನಿಗ್ರಹ ಕಾಯಿದೆ(TADA) , ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ನಿಗ್ರಹ ಕಾಯಿದೆ(POTA) ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

2008 ರಲ್ಲಿ (ಉಪ) ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳೆಂದರೆ -

ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಕೃತ್ಯ ದೇಶದ ಐಕತೆ ಮತ್ತು ಪರಮಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ . ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಹೊರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಯೋತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ 10 ವರ್ಷ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ವಂತಿಗೆ(ಫಂಡ್) ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರೆ 5 ವರ್ಷ ಶಿಕ್ಷೆ, ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆ, ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದರೆ ವರ್ಷ ಜೈಲು , ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆ, ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಆರೋಪಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲು/ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲು 90ದಿನಗಳ ಅವಕಾಶವಿದ್ದು, ಅಗತ್ಯ ವಿದ್ದಂತೆ 180ದಿನಗಳವರೆಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಬಂಧನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು. ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಕೃತ್ಯ ನಡೆಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಕ್ಷಿ ಆಧಾರಗಳಿದ್ದರೆ ಜಾಮೀನು(ಬೇಲ್) ನೀಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ದೇಶ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ವಿಧೇಶಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಜಾಮೀನು ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಗುಂಪಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿ) ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ರಮಗಳು-

1) ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ- ಒಬ್ಬ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಮುಗಿಸಿ ಹೊರಬಂದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಅವನನ್ನು ಭಯೋತ್ಪಾದಕನೆಂದು ನೋಡಬಾರದು. ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಅವನಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು.

2) ಶಿಕ್ಷಣ- ಉತ್ತಮ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮ ವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬೇಕು.

3) ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳು-ಯುವ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರು ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ದೇಶವಿರೋಧಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವುದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು .

4) ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯ- ಯುವ ಜನರಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು.

5) ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ -ಶ್ರೀಮಂತರು ಮತ್ತು ಬಡವರ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

6)ಪುನರ್ವಸತಿ: ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ಶಿಕ್ಷೆ ಮುಗಿಸಿ ಹೊರಬಂದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಪುನರ್ ವಸತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ಅವರು ಪುನಃ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು.

7)ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಮಾಡುವುದು-ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

15) ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ಜೊತೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದೇ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಮೂಲಪದ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ ರಂಪಿಯರ್'.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು-

1) ದುರಾಸೆ- ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಅಂತಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯ ಬೇಕೆಂಬ ದುರಾಸೆಯಿಂದ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾರ್ಥ, ಪಕ್ಷಪಾತ, ಮುಂತಾದವು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ

2) ಸ್ವಾರ್ಥ- ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರು ಜನರ ಸೇವೆಯ ಜರ್ನಾಧನನ ಸೇವೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಇವರು ಜನರಿಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

3) ಭ್ರಷ್ಟ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು-ಉತ್ತಮ ಚುನಾವಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದರೂ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಮತದಾರರಿಗೆ ಹಣದ ಆಸೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಮತಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಇದರಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.

16) ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಪ್ರಚಾಪನಾಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಮಾರಕ/ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ/ ಅಡ್ಡಿ/ ಗಂಡಾಂತರ/ ಸಮಸ್ಯೆ/ ತೊಂದರೆ/ ತೊಡಕು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಶಕ್ತಿ ರಾಜಕಾರಣಿ- ಇದು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಹೆಸರುಗಳಿಸುವ ಹಣ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದೆ. (ಹಣ, ತೋಳ್ಳಲಗಳೇ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ)

ಬಿ) ರಾಜಕೀಯ ಅಪರಾಧಿಕರಣ-ಅಪರಾಧದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇರುವವರು ಇಂದು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

3) ಅಧಿಕಾರ ಶಾಹಿಗಳ ಅನೈತಿಕತೆ- ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ, ಹಣದ ವ್ಯಾಮೋಹ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಜಾತಿಯ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ . ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ವಿನಾಕಾರಣ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ತರುತ್ತಾರೆ.

4) ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಉಲ್ಲಂಘನೆ -ಭ್ರಷ್ಟಾರದಿಂದಾಗಿ ಸಂಪತ್ತು ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹಣ ಇರುವವರು ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬಡವರು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಸಿಗದೆ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ . ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ , ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

17) ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಶಾಸನೀಯ ಕ್ರಮಗಳು/ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳು/
ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳು/ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು/ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯಿದೆ PCA- (Prevention of
corruption Act)ಲೋಕಪಾಲ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು/ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು
ವಿವರಿಸಿ.

ಉ PCA ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯಿದೆ

1988 ರಲ್ಲಿ PCA ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು . ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಗೊಳಿಸಲು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು. CBI ಕೇಂದ್ರಿಯ
ತನಿಖಾ ದಳ. CVC ಕೇಂದ್ರಿಯ ಜಾಗೃತ ಆಯೋಗದ ಮೀಲಕ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಕ್ರಮ ಮೂಲಕ
ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವೀಡನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲೋಕಪಾಲ್ ಮತ್ತು
ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ,

ಲೋಕಪಾಲ್- ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆ‌ಯವರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತ(IAC) ಚಳುವಳಿಯಿಂದಾಗಿ 2014 ಜನವರಿ 1
ರಂದು ಲೋಕಪಾಲ್ ಮಸೂದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.(ಜನಲೋಕಪಾಲ್)

ರಚನೆ- ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಲೋಕಪಾಲ್).
ಲೋಕಪಾಲನಲ್ಲಿ 1 ಅಧ್ಯಕ್ಷ 8 ಸದಸ್ಯರುತ್ತಾರೆ. ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್‌ನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. 4 ಸದಸ್ಯರು
CVC ಯಲ್ಲಿ 25 ವರ್ಷ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. SC, ST, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ
ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಇರುತ್ತದೆ.ಲೋಕಪಾಲ್‌ರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ . ಇವರ
ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ 5 ವರ್ಷಗಳು.

ಲೋಕಪಾಲರ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು-

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆಸುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಲೋಕಪಾಲರು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನೌಕರನ ವಿರುದ್ಧ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಲು ಸರ್ಕಾರದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ವಂತಿಗೆ (ಫಂಡ್ಸ್)
ಪಡೆಯುವ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಲೋಕಪಾಲರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ . ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಲೋಕಪಾಲರು ತನಿಖೆ
ಮಾಡಬಹುದು. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆಸಗಿದವರಿಗೆ 2 ವರ್ಷ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡಲು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ.ಲೋಕಪಾಲ್ ಮಸೂದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು
ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಲೋಕಾಯುಕ್ತ- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಒಡಿಸ್ಸಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥೆ ರಚನೆಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯ
ನಿರ್ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ.ನಂತರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಜೊರಿ ಗೊಳಿಸಿತು
ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 1984 ರಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ
ವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು/
ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ನಿವೃತ್ತ
ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು
ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ .ಇವರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ 5 ವರ್ಷಗಳು. ಅಸಮರ್ಥತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಧಾನಸಭೆಯ
ಶಿಫಾರಿಸಿನಂತೆ ಪಾಜ್ಜಪಾಲರು ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ,

ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು- ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ದೂರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು
ಕೆಳಹಂತದ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಕೃತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಭ್ರಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೆ ಹಾಗೂ
ಕಛೇರಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಿಢೀರ ದಾಳಿ ನಡೆಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರಿಗಿದೆ. ತನಿಖೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ
ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲುಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಹಾಗೂ
ಶಾಸಕರ ವಿರುದ್ಧವೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ತನಿಖೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-6

ಭಾರತ ರಾಜಕೀಯದ ನೂತನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು

I ಐದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

1) ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬಹುಮತವನ್ನು ಗಳಿಸದಿದ್ದಾಗ ಹಲವಾರು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಸೇರಿ ರಚಿಸುವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕನಿಷ್ಠ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮೊದಲು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೈತ್ರಿಯೇ ಚುನಾವಣಾ ಪೂರ್ವ ಮೈತ್ರಿ. ಚುನಾವಣೆಯ ನಂತರ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೈತ್ರಿಯೇ ಚುನಾವಣೋತ್ತರ ಮೈತ್ರಿ. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲ ಪದ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ 'ಕೊಯಲೇಷಿಯೋ' 'ಕೊ' ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ, 'ಅಲೆಸಿಯರ್' ಎಂದರೆ ಬೆಲೆಯುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉದಾ- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಒಕ್ಕೂಟ, - ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಗತಿಪರ ಒಕ್ಕೂಟ. ವಿವಿಧ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಂದು ಗೂಡಿ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸುವುದೇ ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ .

2) ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಬಹುಪಕ್ಷಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಇದೊಂದು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಏಕ ಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿಯ ಸವಾಲು. ಇದು ಚುನಾವಣಾಪೂರ್ವ / ಚುನಾವಣೋತ್ತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು (ಸಾಮಾನ್ಯ ಕನಿಷ್ಠ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ) ವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ (ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ/ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ) ಸ್ವತಂತ್ರ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗುವವನನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರಾಜಕೀಯ ವರ್ಷಗಳು ಮೈತ್ರಿಕೊಟ್ಟದಿಂದ ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಹೊರಗೆ ಬರಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

3) ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗುಣಗಳು/ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

ಹಲವಾರು ಪಕ್ಷಗಳು ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಒಟ್ಟು ಜನತೆಯ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಗಳು, ವಿವಾದಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕ ಪಕ್ಷದ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ (ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ) ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ (ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ/ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ) ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ಪಕ್ಷಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಗೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.

4) ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ದೋಷಗಳು/ ಅವಗುಣಗಳು/ ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

ವಿವಿಧ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಮ್ಮತ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಸ್ಥಿರವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ (ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ/ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ) ಸ್ವತಂತ್ರ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೊರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಕ್ಷವೂ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತದಾರರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಭರವಸೆ ನೀಡಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ರಹಸ್ಯ ಕಾಪಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಲೇಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ತಪ್ಪುಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವೂ ಹೊರಲು ಸಿದ್ಧರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅಸ್ಥಿರವಾಗುವುದರಿಂದ ಆಗಾಗ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಪೂರ್ಣ ಅವಧಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸದೆ (5ವರ್ಷ) ಚುನಾವಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿ

ದುಬಾರಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮೊದಲು ಪರಸ್ಪರ ಟೀಕಿಸುವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಚುನಾವಣೆಯ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಅಪವಿತ್ರ ಮೈತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ರೂಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣದ ಅಧಿಕಾರದ ಆಸೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಷಾಂತರ ಪದ್ಧತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

- 5) ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಸರ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ನಡುವೆ ಸಂವಿಧಾನ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ..

ಎ) ಶಾಸಕೀಯ ಅಧಿಕಾರ/ ಶಾಸನೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು-

- 1) ಕೇಂದ್ರಪಟ್ಟಿ-ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ರೂಪಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಕೇಂದ್ರ ಪಟ್ಟಿ ಇದರಲ್ಲಿ 99 ವಿಷಯಗಳಿವೆ, ಉದಾ- ರಕ್ಷಣೆ, ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ, ರೈಲ್ವೆ
- 2) ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿ- ಸ್ಥಳೀಯ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ರೂಪಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟಿ. ಇದರಲ್ಲಿ 63 ವಿಷಯಗಳಿವೆ ಉದಾ-ಪೋಲೀಸ್ ಆರೋಗ್ಯ, ಕೃಷಿ.
- 3) ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿ- ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೆರಡು ಕಾನೂನು ರೂಪಿಸಬಹುದಾದ ವಿಷಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯೇ ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳು ರೂಪಿಸಿದ ಕಾನೂನುಗಳು ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಆಗ ಕೇಂದ್ರದ ಕಾನೂನು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಕಾನೂನು ರದ್ದಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 47 ವಿಷಯಗಳಿವೆ ಉದಾ- ವಿವಾಹ, ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ, ಶಿಕ್ಷಣ.
- 4) ಶೇಷಾಧಿಕಾರಗಳು- ಕೇಂದ್ರ, ರಾಜ್ಯ ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ರೂಪಿಸಲು ಇರುವ ಅಧಿಕಾರವೇ ಶೇಷಾಧಿಕಾರ. ಉಳಿಕೆಯ ಅಧಿಕಾರ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶೇಷಾಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.
- 5) ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು- ದೇಶವನ್ನು ಬಾಹ್ಯ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಘೋಷಿಸುವ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ-3 ನೇ ವಿಧಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಾಗ, ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಘೋಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. 36 ನೇ ವಿಧಿ. ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಉದ್ಭವಿಸಿದಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಹೊರಡಿಸುವ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಆರ್ಥಿಕ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ-36 ನೇ ವಿಧಿ.
- 6) ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿ- ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಚಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ಶಾಸನವನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು. ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ. ರಾಜ್ಯಗಳು ಕೇಂದ್ರದ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಬಾರದು. SC, ST ಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಗಳು ಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ರೈಲ್ವೆ ಆಸ್ತಿ, ಸಂಪರ್ಕ, ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯಗಳು ಕೇಂದ್ರದೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು.

ಬಿ) ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳು-

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗಳ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏಕೀಕೃತ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಡಳಿತದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಸೂದೆಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಅಗತ್ಯ. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಕ್ಷಣೆ, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ, ರೈಲ್ವೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕೀಕೃತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸಮಿತಿ ಪಡೆದು/ ಪಡೆಯದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅಂತರರಾಜ್ಯ ವಾಣಿಜ್ಯ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸಬಹುದು. ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಗೊಳಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯತಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಿ) ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು-

ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು. ಕೇಂದ್ರ, ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂಚಿತ ನಿಧಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಭರಿಸಲು ನಿಧಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ(ಆವರ್ತನಿಧಿ) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿ, ರಾಜ್ಯಗಳು ಅದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ವಿಧಿಸಿ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ (ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ) ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ವಿಧಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಹಂಚುತ್ತದೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಣದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವು ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಡಳಿತ ವಿದ್ಯಾಗ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಲದರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಡಿ) ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳು-

ನದಿನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಸಂಸತ್ತು ಒಂದು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ, ಉತ್ತರ, ಕೇಂದ್ರ, ವಲಯ ಎಂಬ ಐದು ವಲಯಗಳನ್ನು ಸಂಪತ್ತು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನ್ಯಾಯಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ 261 ನೇ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ವಿಧಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ-7

ಸಮಕಾಲೀನ ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು

I ಐದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

1) ಉದಾರೀಕರಣದ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅರ್ಥ- ಸರ್ಕಾರ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಉದಾರೀಕರಣ-

ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲೇಸೆಫೇರ್/ ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರನೀತಿ ಉದಾಹರಣೆಯಾದ ಮೂಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಕೆಲವು ನಿಯಂತ್ರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದೇ ಉದಾರೀಕರಣ. ಭಾರತ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಯೂನಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂ; ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಡವಿಟ್ಟು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ (IMF) ಬೇಲ್ ಔಟ್ ಡೀಲ್ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ ಮತ್ತು IMF ನಿಂದ 7 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.

ಅಂದು ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಪಿ.ವಿ. ನರಸಿಂಹರಾವ್ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಮನ್‌ಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್‌ರವರು ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು LPG ಯನ್ನು (ಉದಾರೀಕರಣ , ಖಾಸಗೀಕರಣ , ಜಾಗತೀಕರಣ) ಪರಿಚಯಿಸಿದರು.

2) ಉದಾರೀಕರಣದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ/ ಮಹತ್ವ/ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ .

ಉ ಎ) ಗ್ರಾಹಕ ಸ್ನೇಹಿ- ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕನೇ ದೊರೆಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಂಪನಿಗಳು ತಯಾರಿಸುತ್ತವೆ.

ಬಿ) ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತ- ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಅವಕಾಶನೀಡಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಅನೇಕ ಕಠಿಣ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದೆ.

ಸಿ) ಪೈಪೋಟಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ- ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ನೀಡಲು ಕಂಪನಿಗಳ ನಡುವೆ ಪೈಪೋಟಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಡಿ) ವಿಶ್ವ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ದರ್ಜೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ- ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿಸಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚು ಹಣಗಳಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇ) ಖಾಸಗಿ ಹೂಡಿಕೆದಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸುತ್ತದೆ- ಹೊಸ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೂಡಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೂ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.
ಉದಾ- HDFC, ICICI.

ಎಫ್) ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ- ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ.

ಜಿ) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆಧುನೀಕತೆಗೆ ಉನ್ನತೀಕರಿಸುತ್ತದೆ- ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ, ಹೊಸತನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಉತ್ತಮ ಸರಕು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಯದ ಉಳಿತಾಯದೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸರಕುಗಳ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳ, ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದ ಖಾಸಗೀಕರಣ, ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.

3) ಉದಾರೀಕರಣದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು/ ತೊಂದರೆಗಳು/ ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

1) ಬೌದ್ಧಿಕ ಪಲಾಯನ/ ಪ್ರತಿಬಾ ಪಲಾಯನ- ದೇಶದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ, ಸೌಲಭ್ಯ, ಗೌರವ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ.

2) ಕಾರ್ಮಿಕ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ- ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸತನವು ಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಮೀಸಲಾತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

3) ಪರಿಸರ ನಾಶ- ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಹೊರಹಾಕುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ(ಕಸ) ಹಾಗೂ ನಿರುಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಪರಿಸರ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

4) ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ- ಔಷಧಿಗಳು, ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಕೆಲವು ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತೃ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆ (WTO) ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

5) ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ- ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಹಣ ಸಪಾದನೆಯ ಮಾಗವ ಕಠಿಣವಾಗುವುದರಿಂದ ಅವರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಬದುಕು ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ.

6) ಹಣಕಾಸಿನ ಅಸ್ಥಿರತೆ- ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತಗಳಾದಾಗ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂಜರಿತ, ಹಣ ದುಬ್ಬರದಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ.

4) ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ .

ಉ ಅರ್ಥ- ಸರ್ಕಾರದ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದೇ ಖಾಸಗೀಕರಣ. ಸರ್ಕಾರದ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಖಾಸಗೀಯವರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ನೀಡುವುದೇ ಖಾಸಗೀಕರಣ. ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಭದ್ರಕೋಟೆ ಅಮೇರಿಕಾ. ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದ ಘಟಕಗಳು (PSU) ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರ ಅಂತಹ ದಿಟ್ಟ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

5) ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ/ ಮಹತ್ವ / ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಎ) ಹೊಸ ಉದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ- ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ಜ್ಞಾನ, ಕಾರ್ಯಶೀಲತೆಯಿಂದಾಗಿ ಹೊಸ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಿ) ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ- ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಳ, ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಅವರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಿ) ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ- ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಡಿ) ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳು- ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇ) ಗುರಿ- ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.
ಎಫ್) ಬಂಡವಾಳ- ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಷೇರು, ಡಿಬೆಂಚರ್ಸ್, ಈಕ್ವಿಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕಂಪನಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಜೆ) ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ- ವಿವಿಧ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೂಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರಿಂದ ಕೆಲವೇ ಕಂಪನಿಗಳು ವ್ಯಾಪಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಸಾಧಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

6) ಖಾಸಗೀಕರಣದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು/ ತೊಂದರೆಗಳು/ ದೋಷಗಳು/ ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

- ಉ 1) ಸಂಪತ್ತಿನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ- ಬೃಹತ್ ಕಂಪನಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ವಾಗುವುದರಿಂದ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಸಮಾನತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. (ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಕಂಪನಿಗಳ ನಡುವೆ)
- 2) ಅಧಿಕಲಾಭ- ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಪಾಲು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಷೇರುದಾರರಿಗೆ ಅತಿಕಡಿಮೆ ಲಾಭವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತ ಮತ್ತು ಬಡವರ ನಡುವಣ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.
- 3) ಸ್ಥಳೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮುಚ್ಚುತ್ತವೆ- ಸ್ಥಳೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬ್ಯಾಂಕು/ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಾಲಪಡೆದು ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಕಂಪನಿಗೆ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾದಾಗ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ (MNC) ಹಣಕಾಸಿನ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾದರೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ.
- 4) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆ, ಉಪಗ್ರಹ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭದ್ರತೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು.
- 5) ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವ ಕಡಿಮೆ- ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಕೇವಲ ಲಾಭದ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಕಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.
- 6) ಉದ್ಯೋಗ ಭದ್ರತೆ ಇಲ್ಲ- ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ನೌಕರರಿಂದ ದುಡಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ನೌಕರರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಭದ್ರತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾನಸಿಕ ಖಿನ್ನತೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ.
- 7) ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ- (ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ)- ಕಂಪನಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಾನೂನು ರಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ತರುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪರಮಾಧಿಕಾರ (ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ) ಮತ್ತು ಏಕತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

7) ಜಾಗತೀಕರಣದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ

ಉ ಅರ್ಥ - ವಿಶ್ವದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಜಾಗತೀಕರಣ. ಸರಕು ಸೇವೆಗಳು, ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಹೊಸತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ವಿನಿಮಯ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.

8) ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ/ ಮಹತ್ವ/ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಎ) ಸಾಮರ್ಥ್ಯ - ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕಂಪನಿಯ ವಸ್ತುಗಳ ಗುಣ ಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ

ಬಿ) ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆ- ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಶ್ವಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಲಾಭ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಸಿ) ಜಾಗತೀಕ ಗ್ರಾಮ- ಆಧುನಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಂತೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಜನರಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿದೆ.

ಡಿ) ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಮುಕ್ತ ಸಂಚಾರ- ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿದೆ. ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಚರಿಸಲು ನಿರ್ಬಂಧ ಸಡಿಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇ) ವಿಶ್ವದ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಅವಕಾಶ- ವಿಶ್ವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಗಳ ನಡುವೆ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಫ್) ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ- ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಂಪನಿಗಳು ಹೊರ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವ ನಿರಂತರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇನ್‌ಫೋಸಿಸ್, ವಿಪ್ರೋ ಮುಂತಾದ ಕಂಪನಿಗಳು ಕಾಲ್‌ಸೆಂಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆಯ ಸೇವೆ ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಬಿ) ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಳಕೆ- ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಆದ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದಾಗಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಚಲನಶೀಲತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಹಿತಿಗಳ ವಿನಿಮಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ.

9) ಜಾಗತೀಕರಣದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು/ ತೊಂದರೆಗಳು/ ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

1) ಶಕ್ತಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಒತ್ತಡ- ಬೃಹತ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಸಣ್ಣ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ.

2) ಪರಮಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ- ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಂತರಿಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪರಮಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಧಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಬೃಹತ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಇರುತ್ತದೆ.

3) ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದಾಳಿ-ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತೊರೆದು ವಿದೇಶಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಮಾರುಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪೋಹಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ ಯುವಜನರು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ತಪ್ಪುದಾರಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ.

4) ಜೀವನ ಶೈಲಿಗೆ ಗುಲಾಮರಾಗುತ್ತಾರೆ- ಆಧುನಿಕತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಯುವ ಜನರ ಆಹಾರ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿ ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

5) ಸಾಲಮನ್ನಾ ರದ್ದು ಗೊಳಿಸುವುದು-ಜಾಗತೀಕರಣದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ರದ್ದುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

6) ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಥಿರತೆ- ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂಜರಿತ, ಹಣದುಬ್ಬರ, ಹಣಕಾಸಿನ ಏರುಪೇರುಗಳಿಂದಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಥಿರತೆ ಉಂಟಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

7) ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ- ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ರೇಡಿಯೋ, ಟಿ.ವಿ. ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ಗಳು ಖಾಸಗಿಯವರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಲಪಟ್ಟು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ-9

ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ.

I ಐದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

1) ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೊಳಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

ಒಂದು ದೇಶ ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶದೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ಅನುಸರಿಸುವ ನೀತಿಯೇ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ.

ಗ್ಲಾಡ್ ಸ್ಟೋನ್ ರವರ ಪ್ರಕಾರ “ ಒಂದು ದೇಶದ ಉತ್ತಮ ವಾದ ಆಂತರಿಕ ನೀತಿಯ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಪ್ರಥಮ ಷರತ್ತುಗಿರುತ್ತದೆ. (ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ರವರನ್ನು ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಶಿಲ್ಪಿ/ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಪಿತಾಮಹ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ)

2) ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಮಹತ್ವ / ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

1) ಬಾಹ್ಯ ಪರಮಾಧಿಕಾರ- ಒಂದು ದೇಶದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯು ದೇಶದ ಬಾಹ್ಯ ಪರಮಾಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

2) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ರಕ್ಷಣೆ- ದೇಶದ ನೈತಿಕ ತತ್ವಗಳು, ಹಿತಾಸಕ್ತಿ, ಇತಿಹಾಸ ಭೌಗೋಳಿಕ ರಚನೆ, ಪರಿಸರ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಾಯಕರ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

3) ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ವ-ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಂದು ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಯವರ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ವಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

- 4) ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ -ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯು ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿರತೆ, ಕೈಗಾರಿಕರಣ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ದೇಶದ ಏಕತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- 5) ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ- ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಯುತ ಸಂಬಂಧ ಸಹಕಾರ, ಬಾಹ್ಯ ಶಕ್ತಿಗಳ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.
- 6) ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ವಿರೋಧ- ಭಾರತ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ , ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ , ಜನಾಂಗೀಯ ತಾರತ್ಯಮ , ಮಿಲಿಟರಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಾತ್ಯಾಹಿಸುತ್ತದೆ.
- 7) ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು- ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ತತ್ವಗಳು, ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳು, ಅಲಿಪ್ತ ಚಳುವಳಿ, ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು, ದ್ವೇಷ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸುವುದು, ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಸ್ನೇಹಯುತ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

3) ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳು/ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸ.

ಉ ಎ) ಅಲಿಪ್ತ ನೀತಿ (NAM ಅಲಿಪ್ತ ನೀತಿ ಚಳುವಳಿ)- ವಿಶ್ವದ 2 ಶಕ್ತಿ ಬಣಗಳಾದ ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾದ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರದೇ ಇರುವ ನೀತಿಯ ಅಲಿಪ್ತ ನೀತಿ. ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜವಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರು, ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸುಕಾರ್ನೋ, ಯುಗೋಸ್ಲಾವಿಯಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಾರ್ಷಲ್ ಟಿಟೋ, ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ ನಾಸರ್ ಅಲಿಪ್ತ ನೀತಿಯನ್ನು ಬಲಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಿದರು. ಜನಹಾರಲಾಲ್ ನೆಹರುರವರನ್ನು ' ಅಲಿಪ್ತ ನೀತಿಯ ಪಿತಾಮಹ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ 128 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅಲಿಪ್ತ ನೀತಿ ಸಂಘಟನೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ .

ಬಿ) ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಮತ್ತು ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗೆ ವಿರುದ್ಧ- ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವುದೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ನೀತಿ. ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಆ ಮೂಲಕ ಒಂದು ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹತೋಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ನೀತಿ. ಭಾರತ ಇವೆರಡೂ ನೀತಿಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಿ) ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ- ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿರುವ ಭಾರತ ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಯುನೆಸ್ಕೋ, ಯುನಿಸೆಫ್ ಮುಂತಾದ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಶಾಂತಿಯುತ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಶಾಂತಿಪಾಲನಾ ಪಡೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸೈನಿಕರ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಡಿ) ಗುರಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗ- ಗುರಿಯಷ್ಟೇ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮಾರ್ಗ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿರುವ ಭಾರತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಯುದ್ಧ ಶಕ್ತಿರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಖಂಡಿಸುವ ಭಾರತ ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದೆ . ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಏಕತ್ವದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ಇ) ವರ್ಣಭೇದ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗೀಯ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ- ಬಣ್ಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿಯ ಕಿರಿಯ ಎಂದು ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದೇ ವರ್ಣಭೇದನೀತಿ. ಒಂದು ಜನಾಂಗ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮತ್ತೊಂದು ಜನಾಂಗ ನಿಕ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ಭೇದಭಾವ ಮಾಡುವುದೇ ಜನಾಂಗೀಯ ತಾರತಮ್ಯ. ಇವೆರಡೂ ನೀತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಭಾರತ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ವರ್ಣಭೇದನೀತಿಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿತು.

ಎಫ್) ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳು-1954 ಏಪ್ರಿಲ್ 29 ರಂದು ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜವಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರು ಮತ್ತು ಚೀನಾದ ಪ್ರಧಾನಿ ಚೌ.ಎನ್. ಲಾಯ್ ನಡುವೆ ಪಂಚಶೀಲ ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು.

1) ಪರಸ್ಪರ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು, 2) ಪರಸ್ಪರ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಬಾರದು. , 3) ಪರಸ್ಪರ ಆಂತರಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಬಾರದು. 4) ಪರಸ್ಪರ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳು, 5) ಶಾಂತಿಯುತ ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಈ ಸಮಯವನ್ನು ಭಾರತ-ಚೀನಾ ಮಧುಚಂದ್ರಕಾಲ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜಿ) ಕಾಮನ್ ವೆಲ್ತ್ ದೇಶಗಳೊಡನೆ ಒಪ್ಪಂದ- ಕಾಮನ್ ವೆಲ್ತ್ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ರಾಣಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಭಾರತ ಇದರ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆದಿದೆ . ಕಾಮನ್ ವೆಲ್ತ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರ ಸಮ್ಮೇಳನ(CHOGM) ದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಹೆಚ್) ನಿಶ್ಚೀಕರಣ- ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ನಾಗರಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಂದಾಗಿ ಭಾರತ ಅಣ್ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತ (CTBT) (ಸಮಗ್ರ ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ಪರೀಕ್ಷಾ ನಿಷೇಧ ಒಪ್ಪಂದ) ಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಪೋಕ್ರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ-1, ಶಕ್ತಿ -2 , ಬುದ್ಧನ ನಸುನಗೆ ಎಂಬ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಹೆಸರಿನ ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದೆ. 2013 ರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಚಾನ್ಸ್‌ಲರ್ ಅಂಜಿಲ್ ಮರ್ಕೆಲ್‌ರವರಿಗೆ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದರು. ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವ ಹಣವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು . ಎಂಬುದು ಭಾರತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಐ) ವಿಭಜಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ- ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ವಿಭಜನೆಯಾದಾಗ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ನಿರಾಶ್ರಿತರಾದರು , ಜನಾಂಗೀಯ ಹತ್ಯೆಗಳಾದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಭಜನೆ ಯಾದರೂ ಭಾರತ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಝ) ಚಿಕ್ಕರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಲವು- ಭಾರತ ಚಿಕ್ಕರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವಗಳ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಕೆ) ಆಫ್ರಿಕಾ, ಏಷ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ- ಪ್ರಪಂಚದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಭಾರತ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.ಬಹುತೇಕ ಆಫ್ರಿಕಾದ ದೇಶಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಭಾರತ ಬೆಂಬಲಿಸಿದೆ.ಆಸಿಯಾನ್ ಅತಿಥಿ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ಕ್ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಪಡೆದಿದೆ.

ಎಲ್) ಶೀತಲ ಸಮರಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ- ತೆರೆಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಯುದ್ಧವೇ ಶೀತಲ ಯುದ್ಧ, 2 ನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾದ ನಡುವೆ ಶೀತಲ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು .ನ್ಯಾಟೋ, ಸಿಯಾಟೋ, ಸೆಂಟೋ ಎಂಬ ನಂತಹ ಮಿಲಿಟರಿ ಬಣಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಭಾರತ ಅಮೆರಿಕಾ ಅಥವಾ ರಷ್ಯಾದ ಶಕ್ತಿ ಬಣಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ, ಮಿಲಿಟರಿ ಕೊಟದ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಶೀತಲ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಭಾರತ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿತು. ಇವು ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ತತ್ವಗಳು.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ -1

I ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1) ಭಾರತ ಯಾವಾಗ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಯಿತು?

ಉ 1947 ಆಗಸ್ಟ್ 15ರಂದು

2) EVM ಅನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.

ಉ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮತಯಂತ್ರ(Electronic Voting Machine)

3) ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಯಾರು?

ಉ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

4) 'ಮೂಕನಾಯಕ'ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು ಯಾರು?

ಉ ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು.

5) 'ವಿಶ್ವ ಪರಿಸರ ದಿನವನ್ನು ಯಾವ ದಿನದಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

ಉ ಜೂನ್ ರಂದು.

6) ಅನಕ್ಷರತೆ ಎಂದರೇನು?

ಉ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದಲು ಮತ್ತು ಬರೆಯಲು ಬಾರದಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನಕ್ಷರತೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

7) ಲೋಕಪಾಲರನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ?

ಉ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು.

8) ಕೊಯಲಿಶನ್ ನ ಮೂಲ ಪದ ಯಾವುದು?

ಉ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ 'ಕೊಯಲಿಷಿಯೋ' ಕೊಯಿಲಿಷನ್ ಪದದ ಮೂಲಪದವಾಗಿದೆ.

9) ಉದಾರೀಕರಣ ಎಂದರೇನು?

ಉ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಮ್ರದ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯವು ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಉದಾರೀಕರಣ ಎನ್ನುವರು.

10) ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಪಿತಾಮಹ ಯಾರು?

ಉ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ರವರು.

II ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಹತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 2-3 ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1) ಫೆಡರಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು?

ಉ ಫೆಡರಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು 1937 ರಲ್ಲಿ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಯಾಯಿತು.

2) ಬಾಂಬೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು? ಯಾವುವು?

ಉ ಬಾಂಬೆಯನ್ನು ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು, ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್

13) ಬಹುಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು? ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.

ಉ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪಕ್ಷಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಹು ಪಕ್ಷಪದ್ಧತಿ ಎನ್ನುವರು. ಉದಾ-ಭಾರತ ಮತ್ತು ಫ್ರಾನ್ಸ್.

14) ಕೇಂದ್ರ ಸೇವೆಗೆ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡಿ.

ಉ 1) ಭಾರತೀಯ ಅಂಚೆಸೇವೆಗಳು 2) ಭಾರತೀಯ ರೈಲ್ವೆ ಸೇವೆಗಳು.

15) ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ನಾಲ್ಕು ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗಗಳಾವುವು?

ಉ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ ಮತ್ತು ಶೂದ್ರ.

16) ಜಾತಿಯಾಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದರೇನು?

ಉ ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

17) ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಎಂದರೇನು?

ಉ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಲು ಇರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಎನ್ನುವರು.

18) ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೇನು?

ಉ 6 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

19) ಕೋಮುವಾದ ಎಂದರೇನು?

ಉ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ಗುಂಪು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅಪರಿಮಿತ ಅಭಿಮಾನ ಹೊಂದಿದ್ದು ಇತರೆ ಧರ್ಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೀಳರಿಮೆಯನ್ನು ತಾಳಿ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಇತರ ಧರ್ಮಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಎಂಬ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದು.

20) ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

ಉ 1) ಶಾಂತಿಯುತ ಸಹಬಾಳ್ವೆ 2) ಪರಸ್ಪರರು ದಾಳಿ ಮಾಡದಿರುವುದು.

21) ಸಿಮ್ಲಾ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕಿದವರಾರು?

ಉ 1972 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಪಾಕ್ ಪ್ರಧಾನಿ Z.A. ಭುಟ್ಟೋರವರು ಸಿಮ್ಲಾ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರು.

22) ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು NAM ಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

ಉ 1) ಭಾರತ 2) ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ.

III ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಎಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 15-20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

23) ಪ್ರಥಮ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-1 ರಲ್ಲಿ 4 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ.

24) ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-2 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 2 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿದೆ.

25) ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-2 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 6 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿದೆ.

26) ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ವರ್ಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ .

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-3 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 2 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿದೆ.

27) ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-3 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 6 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿದೆ.

28) ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-4 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 6 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿದೆ.

29) ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-4 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 2 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿದೆ.

30) ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಅಗತ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-5 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 1 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿದೆ.

31) ಸಮಿಶ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಗುಣಗಳಾವುವು?

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-6 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 3 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿದೆ.

- 32) ಖಾಸಗೀಕರಣ ಎಂದರೇನು? ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-7 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 4 ಮತ್ತು 5 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿದೆ.
- 33) ಜಾಗತೀಕರಣದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-7 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 9 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿದೆ.
- 34) ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-9 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 3 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿದೆ.

IV ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 30-40ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

- 35) 193 ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-1 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 1 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿದೆ.
- 36) ಭಾರತದ ಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-2 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 12 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿದೆ.
- 37) ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.
ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-4 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 4 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿದೆ.
- 38) ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.
ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-5 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 12 ಮತ್ತು 14 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿದೆ.

V ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 15 -20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

- 39) ಕೋವಿಡ್-19 ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಯುವಜನರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
ಅಥವಾ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-3 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 3 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿದೆ.
- 40) ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರೊಬ್ಬರನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ. ಅಥವಾ
ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಒಂದು ಗಂಡಾಂತರ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.
ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-5 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 16 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿದೆ.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ -2

I ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

- 1) ಡಯಾರ್ಕಿ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಡಯಾರ್ಕಿ ಎಂದರೆ ದ್ವಿಸರ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರ್ಥ.
- 2) ಭಾರತದ ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದು ಯಾರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ?
ಉ ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಬಾಯಿ ಪಟೇಲ್.
- 3) NOTA ವಿಸ್ತರಿಸಿ .
ಉ (ಮೇಲಿನವರಾರೂ ನನ್ನ ಆಯ್ಕೆ ಅಲ್ಲ)None of the above.
- 4) ಆಡಳಿತದ ಮೂಲ ಪದ ಯಾವುದು?
ಉ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಪದಗಳಾದ 'Ad' ಮತ್ತು 'Ministiare' ಎಂಬ ಪದಗಳಿಂದ ಬಂದಿದೆ.
- 5) ನಾಸಿಕ್ ಕಲಾರಾಂ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮೊದಲು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ದಲಿತ ನಾಯಕರು ಯಾರು?
ಉ ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು.

- 6) 'ವಿಶ್ವ ಕಾರ್ಮಿಕ ದಿನ' ವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?
ಉ ಮೇ 1 ರಂದು.
- 7) 'ವೆಸ್ಟ್ ಫಾಲಿಯಾ' ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು?
ಉ ಕ್ರಿ. ಶ. 1648 ರಲ್ಲಿ.
- 8) ಅನಕ್ಷರತೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಓದಲು ಮತ್ತು ಬರೆಯಲು ಮತ್ತು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಾರದಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.
- 9) ಲೋಕಪಾಲರನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ?
ಉ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು.
- 10) ವರ್ಣ ಭೇದ ನೀತಿ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಬಣ್ಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕರಿಯರು ಮತ್ತು ಬಿಳಿಯರ ನಡುವಿನ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನೇ ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿ ಎನ್ನುವರು,

II ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಹತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 2-3 ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

- 11) ಫೆಡರಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು?
ಉ ಫೆಡರಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು 1937 ರಲ್ಲಿ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಯಾಯಿತು.
- 12) ಬಾಂಬೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು? ಯಾವುದು?
ಉ ಬಾಂಬೆಯನ್ನು ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು, ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್
- 13) 1935 ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳಿವೆ ?
ಉ 1935 ರ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ 321 ವಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು 10 ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳಿವೆ .
- 14) ಚುನಾವಣೆಯ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.
ಉ ಚುನಾವಣೆ ಎಂಬ ಪದವು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ Eligere ಎಂಬುದರಿಂದ ಬಂದಿದೆ. Eligere ಎಂದರೆ ಆರಿಸಿ, ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಎಂಬರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.
- 15) EPIC ನ ಎರಡು ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ .
ಉ ನಕಲಿ ಮತದಾನವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ನಿಜವಾದ ಮತದಾರನು ಮತ ಚಲಾಯಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತದಾರರ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.
- 16) ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗಳ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡಿ.
ಉ 1) ಭಾರತೀಯ ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಗಳು(IAS) 2) ಭಾರತೀಯ ಪ್ರೋಲೀಸ್ ಸೇವೆಗಳು(IPS)
- 17) ನಾಗರೀಕ ಸೇವಾ ವರ್ಗದ ರಾಜಕೀಯ ತಾಟಸ್ಥ್ಯ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.
- 18) ಮರ್ಯಾದೆ ಹತ್ಯೆ ಎಂದರೇನು?
ಉ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಯುವ ಜನಾಂಗ ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ ಧರ್ಮಿಯ ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಮಾರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕುಟುಂಬದ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ನಡೆಸುವ ಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಮರ್ಯಾದೆ ಹತ್ಯೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
- 19) ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೇನು?
ಉ 6 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷದವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

20) ಕೋಮುವಾದ ಎಂದರೇನು?

ಉ ಒಂದು ವರ್ಗ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅಪರಿಮಿತ ಅಭಿಮಾನ ಹೊಂದಿದ್ದು ಇತರ ಧರ್ಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೀಳರಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಇತರ ಧರ್ಮಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಎಂಬ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದು ಕೋಮುವಾದ.

21) ಅಲಿಪ್ತ ನೀತಿಯ ಇಬ್ಬರು ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

ಉ 1) ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಿ ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರೂ 2) ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ. ಸುಕಾರ್ನೋ

22) ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವದ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ .

ಉ 1) ಶಾಂತಿಯುತ ಸಹಬಾಳ್ವೆ 2) ಪರಸ್ಪರರು ಧಾಳಿ ಮಾಡದಿರುವುದು.

III ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಎಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 15-20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

23) ಪ್ರಥಮ ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-1 ರಲ್ಲಿ 5 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 4 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ.

24) 1947 ರ ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-1 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 2 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ.

25) EVM ನ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-2 ರಲ್ಲಿ 5 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 6 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ.

26) ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-2 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 14 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ.

27) ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ವರ್ಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ .

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-3 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 2 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ.

28) ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ- 3 ರಲ್ಲಿ 5 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 6 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ.

29) KPSCಯ ರಚನೆ, ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-3 ರಲ್ಲಿ 5 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 10ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ.

30) ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-4 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 6 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ.

31) ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಬದು ಅಗತ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-5 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 1 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ.

32) ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಯ ಕಾರಣಗಳಾವುವು? ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-5 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 4 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ.

33) ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-6 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 2 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ.

34) ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-9 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 3 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ.

IV ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 30-40 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

35) ಭಾರತದ ಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-2 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 12 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿವರಿಸಿ.

- 36) ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
 ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-4 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 8 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿದೆ.
- 37) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
 ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-5 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 12 ಮತ್ತು 14 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿದೆ.
- 38) ಉದಾರೀಕರಣದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
 ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-7 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 2 ಮತ್ತು 3 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿದೆ.

V ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 15 -20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

- 39) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಬರೆಯಿರಿ.
 ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-1 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 7 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿದೆ.
- 40) ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
 ಉ ಅಧ್ಯಾಯ-4 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 4 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿದೆ.

ಅಥವಾ

- ಬ್ರಹ್ಮಾಚಾರದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
 ಉ ಅಧ್ಯಾಯ- 5 ರಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು 10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 15 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ವಿದೆ.

ಸುಲಲತ

ದ್ವಿತೀಯ ಪಿಯುಸಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ
ಸರಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಕೈಪಿಡಿ

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ

ಅಭ್ಯಾಸ ಪುಸ್ತಕ

ಅಧ್ಯಾಯ - 1

ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು :

1. ಭಾರತ ಯಾವಾಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಯಿತು?
2. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ಯಾವಾಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು?
3. ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಯಾವಾಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು?
4. ಯಾವ ಕಾಯಿದೆಯು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಂಪನಿಯಿಂದ ಕ್ರೌನ್ ವರ್ಗಾಯಿಸಿತು?
5. ಡಯಾರ್ಕಿ ಎಂದರೇನು?
6. ಸೈಮನ್ ಆಯೋಗ & ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಆಯೋಗವನ್ನು ಏಕೆ ರಚಿಸಲಾಯಿತು?
7. ಸೈಮನ್ ಆಯೋಗವು ಏನನ್ನು ಶಿಪಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿತು?
8. 3ನೇ ದುಂಡು ಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನ ಯಾವಾಗ ನಡೆಯಿತು?
9. 1935ರ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಒಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ?
10. 1947ರ ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಒಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
11. ಗಡಿ ರೇಖೆ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರು?
12. ಮಧ್ಯಂತರ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವಾಗ ರಚನೆಯಾಯಿತು?
13. ಯಾವ ಸಭೆಯ ಮಧ್ಯಂತರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಿತು.
14. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮಧ್ಯಂತರ ಸರ್ಕಾರ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು?
15. ವೈಸ್ರಾಯ್ ರವರ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಲಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರು?
16. ಪ್ರಥಮ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆ ಯಾವಾಗ ನಡೆಯಿತು?

17. ಯಾವ ದೇಶವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ದೇಶ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ?
18. ಪ್ಯಾರಾಮೌಂಟ್ಸ್ ಎಂದರೇನು?
19. 'ಆಪರೇಷನ್ ಹೋಲೋ' ಎಂದರೇನು?
20. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರುಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಅಕ್ಸೆಷನ್ ಎಂದರೇನು?
21. ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ವಿಧಿಯು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೀಡಿತು?
22. ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಕೀಕರಣದ ರೂವಾರಿ ಯಾರು?
23. ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದು ಯಾರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ?
24. ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ರಚನಾ ಆಯೋಗದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
25. ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ರಚನಾ ಆಯೋಗ ಯಾವಾಗ ರಚನೆಯಾಯಿತು?
26. ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ರಚನಾ ಕಾಯ್ದೆಯು ಯಾವಾಗ ಅಂಗೀಕಾರವಾಯಿತು?
27. 1956ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ರಚನಾ ಕಾಯ್ದೆಯು ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿತು?
28. ಬಾಂಬೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ವಿಭಜಿಸಲಾಯಿತು?
29. ಪಂಜಾಬ್‌ನ್ನು ಯಾವಾಗ ವಿಭಜಿಸಲಾಯಿತು?
30. 2014ರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲಾಯಿತು?
31. ಯಾವ ಕಾಯ್ದೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸಿತು?
32. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಯಾವ ಕಾಯ್ದೆಯು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿತು?
33. ಪ್ರಥಮ ಲೋಕ ಸಭೆಯು ಸ್ಪೀಕರ್ ಯಾರು?

ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು

1. ಪೆಡರಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆ ಯಾಯಿತು?
2. ಬಾಂಬೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅವು ಯಾವುವು?
3. ಪಂಜಾಬನ್ನು ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅವು ಯಾವುವು?
4. ಪ್ರಥಮ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ?
5. 1935ರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳಿವೆ?

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ - 2

ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಚುನಾವಣೆ ಪದದ ಮೂಲಪದ ಯಾವುದು?
2. ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು?
3. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು?
4. ಉಪ ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು?
5. ಮರು ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು?
6. ಮಧ್ಯಂತರ ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು?
7. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು?

8. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
9. ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು?
10. ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ?
11. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಯಸ್ಕ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು?
12. ಭಾರತ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ?
13. ಭಾರತ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ?
14. ಭಾರತ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಆಯುಕ್ತರ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿ ಎಷ್ಟು?
15. EVM ಅನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
16. EPIC ಅನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
17. ಮತದಾರರ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ ಎಂದರೇನು?
18. ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮತಯಂತ್ರ ಎಂದರೇನು?
19. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಎಂದರೇನು?
20. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ?
21. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷ ಎಂದರೇನು?

22. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷ ಎಂದರೇನು?
23. ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ಥಾಪಕರು ಯಾರು?
24. NDA ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
25. UPA ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
26. BJP ಪಕ್ಷ ಯಾವಾಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು?
27. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಯಾವಾಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು?
28. ಪಕ್ಷಾಂತರ ಎಂದರೇನು?
29. ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ ಎಂದರೇನು?
30. ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು?
31. ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಯಾರು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು?
32. NOTA- ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.

ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ ಎಂದರೇನು?
2. ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಚುನಾವಣಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾಮಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಬೇಕಾದ ದಾಖಲೆಗಳು ಯಾವುವು?

4. ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮತ ಯಂತ್ರದಿಂದಾಗುವ ಎರಡು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
5. ಮತದಾರರ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯ ಎರಡು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ:
6. ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ನೆರವು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ:
7. ಚುನಾವಣಾ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಎರಡು ಸಮಿತಿಗಳು ಯಾವುವು?
8. ಸರ್ಕಾರವೇ ಚುನಾವಣಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಎರಡು ಸಮಿತಿಗಳು ಯಾವುವು?
9. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
10. ಏಕ ಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು? ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
11. ದ್ವಿ ಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು? ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
12. ಬಹುಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು? ಉದಾಹರಣೆಕೊಡಿ.
13. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
14. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದರೇನು?
15. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವಾಗ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ?

16.ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

17.ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

18.ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಸದಸ್ಯತ್ವದಿಂದ ಅನರ್ಹಗೊಂಡ ಇಬ್ಬರು ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

* * * *

ಅಧ್ಯಾಯ -03

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ

ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಆಡಳಿತ ಎಂದರೇನು?
2. ಆಡಳಿತ ಮೂಲ ಪದಗಳು ಯಾವುವು?
3. ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಯಾರು?
4. ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಯಾರು?
5. ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಯಾರು?
6. CAT- - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
7. KAT ವಿಸ್ತರಿಸಿ.

8. UPSC ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
9. KPSC ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
10. IPSC ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
11. IAS ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
12. IPS ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
13. KAS ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
14. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ?
15. ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ?
16. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸು ಎಷ್ಟು?
17. ಕರ್ನಾಟಕದ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸು ಎಷ್ಟು?
18. ರಾಜ್ಯ ಸೇವೆಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ?
19. ಯಾವ ವಿಧಿಯು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ?
20. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
21. ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅಕಾಡಮಿ ಎಲ್ಲಿದೆ ?
22. ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಅಕಾಡಮಿ ಎಲ್ಲಿದೆ?
23. ಕೇಂದ್ರಸೇವೆಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
24. ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಎಂದರೇನು?
25. ಸರ್ಕಾರದ ನಾಲ್ಕನೇ ಅಂಗ ಯಾವುದು?
26. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ ಎಷ್ಟು?

27. ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ ಎಷ್ಟು?

28. ಕರ್ನಾಟಕ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆ ಯಾಯಿತು?

ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

1. ಆಡಳಿತ ಸೇವೆ ಎಂದರೇನು?

2. ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಯ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಿ?

3. ಕೇಂದ್ರಸೇವೆಗೆ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ?

4. ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಯ ಎರಡು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

5. ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಯ ತಾಟಸ್ಥ್ಯ ಎಂದರೇನು?

6. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

7. ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

8. ಅಧಿಕಾರ ಶ್ರೇಣಿ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು?

9. ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

10. ಹರ್ಮನ್ ಫೈನರ್ ರವರ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

11. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೇಗೆ ಪದಚ್ಯುತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

12. ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಯ ಆನಾಮಕರ್ತೃ ಎಂದರೇನು?

13. ಸಚಿವಾಲಯದ ಎರಡು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

14. ಇಲಾಖೆ ಎಂದರೇನು?

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ - 4

ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಒಂದು ಅಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ನಾಸಿಕ್ ಕಲಾರಾಮ್ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮೊದಲು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ದಲಿತ ನಾಯಕ ಯಾರು?
2. ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ವರ್ಗಗಳೆಷ್ಟು?
3. 'ಮೂಕನಾಯಕ' ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು ಯಾರು?
4. 'ಮನುಸ್ಮೃತಿ' ಯಾವಾಗ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು?
5. ಜ್ಯೋತಿ ಬಾಪುಲೆಯವರು ಯಾವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು?
6. ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾರತಮ್ಯ ಎಂದರೇನು? ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದರೇನು?
7. ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆ ಎಂದರೇನು? ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ತಾರತಮ್ಯಗಳು ಎಂದರೇನು? ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದರೇನು?
8. ಮಂಡಲ್ ಆಯೋಗ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು?
9. ಸತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಹೋರಾಡಿದ ನಾಯಕ ಯಾರು?
10. ವಿಧವಾ ಪುನರ್ ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು?

11. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು?
12. ಶೋಷಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಪ್ರಥಮ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಯಾರು?
13. ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಕಾಯಿದೆ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು?
- 14) AITUC (ಎ.ಐ.ಟಿ.ಯು.ಸಿ.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
15. UTUC (ಯು.ಟಿ.ಯು.ಸಿ.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
16. BMS (ಬಿ.ಎಂ.ಎಸ್.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
17. HMP (ಹೆಚ್.ಎಂ.ಪಿ.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
18. ಯಾವ ದಿನವನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?
19. ರೈತರ ಮೂಲ ಕಸುಬು ಯಾವುದು?
20. BKU (ಬಿ.ಕೆ.ಯು.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
21. SCIP (ಎಸ್.ಸಿ.ಐ.ಪಿ.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
22. NAIS (ಎನ್.ಎ.ಐ.ಎಸ್.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
23. PLDB (ಪಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಬಿ.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
24. NDS (ಎನ್.ಡಿ.ಸಿ.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
25. KRRS (ಕೆ.ಆರ್.ಆರ್.ಎಸ್.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
26. UDHR (ಯು.ಡಿ.ಹೆಚ್.ಆರ್.) ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
27. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು?
28. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು?
29. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಯಾರು?
30. ಚಿಪ್ಪೋ ಚಳುವಳಿಯ ರೂವಾರಿ ಯಾರು?

31. ಅಪ್ಪಿಕೋ ಚಳುವಳಿ ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು?
32. ನರ್ಮದಾ ಬಚಾವೋ ಆಂದೋಲನದ ನಾಯಕ ಯಾರು?
33. ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಶುದ್ಧೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಿದವರು ಯಾರು?
34. ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಕಾಯಿದೆ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು?
35. ಸಾಲುಮರದ ತಿಮ್ಮಕ್ಕ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದವರು?
36. ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು ಯಾರು?
37. ಯಾವ ದಿನದಂದು ವಿಶ್ವ ಪರಿಸರ ದಿನ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

1. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಯಾರು, ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು?
2. ದಲಿತರೆಂದರೆ ಯಾರು?
3. ದಲಿತ ಕಾಯಿದೆ ವಿಶೇಷತೆ ಏನು?
4. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಮೂರು ವಾಣಿಗಳು (ಘೋಷಣೆಗಳು) ಯಾವುವು?
5. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ನಾಲ್ಕು ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗಗಳಾವುವು?
6. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ನಾಯಕರು ಯಾರು?
7. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಹೋರಾಟ ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು?
8. ಹಿಂದೂ ವಿಡೋಸ್ ಹೋಮ್ ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
9. ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಅಳಿಸಲು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ?

10. ಮಹಿಳೆಯರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎರಡು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

11. ಇಬ್ಬರು ಭಾರತೀಯ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ನಾಯಕರ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

12. ಕಾರ್ಮಿಕರೆಂದರೆ ಯಾರು?

13. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

14. ಕರ್ನಾಟಕ ರೈತ ಸಂಘದ ಇಬ್ಬರು ನಾಯಕರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ?

15. ಖೇಡಾ ಚಳುವಳಿಯ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವು?

16. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥೈಸಿ? ಅಥವಾ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎಂದರೇನು?

17. ಮರ್ಯಾದೆ ಹತ್ಯೆ ಎಂದರೇನು?

18. ಪರಿಸರ ಎಂದರೇನು?

19. ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎರಡು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ?

20. ಅತ್ಯಾಚಾರ ಅಪರಾಧಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಕಾಯಿದೆಯ ಹೆಸರೇನು? ಇದು ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ - 5

ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು

ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ರಾಷ್ಟ್ರ-ರಾಜ್ಯ ಎಂದರೇನು?
2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಎಂದರೇನು?
3. ರಾಷ್ಟ್ರ-ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಯಾವ ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ ಮೂಡಿ ಬಂದಿತು?
4. ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದರೇನು?
5. ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಎಂದರೇನು?
6. ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳ ನಾಡು, ಜನಾಂಗೀಯತೆಯ ನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ?
7. ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಡಚಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
8. ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ?
9. ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದರೇನು?
10. ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದರೇನು?
11. ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ತಿಳಿಸಿ.

12. ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ತಿಳಿಸಿ.
13. ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದರೇನು?
14. ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ತಿಳಿಸಿ.
15. ಅನಕ್ಷರತೆ ಎಂದರೇನು?
16. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಎಷ್ಟು?
17. ಅನಕ್ಷರತೆಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣಕೊಡಿ.
18. 86ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಯಾವಾಗ ಅಂಗೀಕಾರವಾಯಿತು?
19. ಯಾವ ವಯೋಮಿತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಕಡ್ಡಾಯ ಶುಕ್ಷಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ?
20. RTE ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.
21. ಕೋಮುವಾದ ಎಂದರೇನು?
22. ಕೋಮುವಾದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಕೊಡಿ.
23. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಇದರ ಮೂಲ ಪದ ಯಾವುದು?
24. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಅಥವಾ ಉಗ್ರವಾದ ಅಥವಾ ಆತಂಕವಾದ ಎಂದರೇನು?
25. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ಕೊಡಿ.
26. ಎರಡು ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಹೆಸರು ಬರೆಯಿರಿ.
27. MISA - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

28. NSA - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
29. TADA - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
30. POTA - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
31. UAPA - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
32. JKLF - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
33. HC ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
34. MNF- ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
35. ULFN - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
36. PWG - ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
37. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಂದರೇನು?
38. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕೆಲವು ರೂಪಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
39. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆಯು ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು?
40. ಲೋಕ ಪಾಲರನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ? ಇವರ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿ ಎಷ್ಟು?
41. ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ? ಇವರ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿ ಎಷ್ಟು?
42. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು?
43. ದೇಶದಲ್ಲೇ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಮೊದಲನೆಯ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು.
44. ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರು ಯಾರು?
45. ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಪಲೋಕಾಯುಕ್ತರು ಯಾರು?
46. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತ ಎಂಬ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಯಾರು ನಡೆಸಿದರು?

ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಎಂದರೇನು?
2. ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
3. ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯು ಅನಕ್ಷರತೆಗೆ ಹೇಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ?
4. ಅನಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಒಂದು ಅಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು ಯಾರು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?
5. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
6. ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ?
7. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
8. ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಯ್ದೆಯ ಎರಡು ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
9. ಅನಕ್ಷರತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

10. ಕೋಮುವಾದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
11. ಬ್ರಿಟಿಷರದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
12. ಬ್ರಿಟಿಷರಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
13. ಚಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
1) ಶೋಷಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿ
14. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
15. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಇಬ್ಬರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಯಾರು?
16. ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವ ಅಗತ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಅಧ್ಯಾಯ - 6
ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯದ ನೂತನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು

ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

1. ಕೊಯಲಿಷನ್ ಮೂಲ ಪದ ಯಾವುದು?
2. CMP ವಿಸ್ತರಿಸಿ?
3. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅರ್ಥವೇನು?
4. ಚುನಾವಣಾ ಪೂರ್ವ ಮೈತ್ರಿ ಎಂದರೇನು?
5. ಚುನಾವಣೋತ್ತರ ಮೈತ್ರಿ ಎಂದರೇನು?
6. ಯಾವ ದಿನವನ್ನು ಮತದಾರರ ದಿನವೆಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?
7. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇರಲಾಗಿದೆ?
8. ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
9. ಸಮಿಶ್ರ ರಾಜಕಾರಣ ಎಂದರೇನು?
10. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಎರಡು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
11. ಸಾಮೂಹಿಕ ನಾಯಕತ್ವ ಎಂದರೇನು?
12. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆಯಾಗುವ ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಾವುವು?
13. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ?
14. ಸಾಮಾನ್ಯ ಕನಿಷ್ಠ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಂದರೇನು?

15. ಎನ್.ಡಿ.ಎ.ಯ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ:

16. ಯು.ಪಿ.ಎ. ಯ ಎರಡು ಮಿತ್ರ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

* * * * *

ಅಧ್ಯಾಯ - 7

ಸಮಾಕಾಲೀನ ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು

ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಉದಾರೀಕರಣ ಎಂದರೇನು?
2. ಲೇಸಸ್ ಫೇರ್ ಎಂದರೇನು?
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉದಾರೀಕರಣ ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು?
4. ಖಾಸಗೀಕರಣ ಎಂದರೇನು?
5. ಖಾಸಗೀಕರಣವು ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು?
6. ಜಾಗತೀಕರಣ ಎಂದರೇನು?
7. ಉದಾರೀಕರಣದ ಅರ್ಥ ಏನು?
8. ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಎಂದು ಯಾವುದನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ?
9. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು?
10. ಜಾಗತೀಕರಣ ಎಂದರೇನು?
11. ಪ್ರತಿಭಾ ಫಲಾಯನ ಎಂದರೇನು?

ಅಧ್ಯಾಯ - 9 ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ

ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಪಿತಾಮಹಾ ಯಾರು?
2. ಐ.ಎನ್.ಸಿ ಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ:
3. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ವಿಧಿಯು ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ?
4. ಎನ್.ಎ.ಎಮ್. ವಿಸ್ತರಿಸಿ:
5. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಲಿಪ್ತನೀತಿ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿವೆ?
6. ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿ ಎಂದರೇನು?
7. CNMA ನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ:
8. CHOGM ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಯಾರು?
9. ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಅಣುಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ನಡೆಯಿತು?
10. NPT ಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ:
11. CTBT ಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ:
12. OPCW ಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ:
13. 2013 ರಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು ಯಾರು?
14. LTTE ಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ:

ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

1. ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.
2. ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

3. ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ಇಬ್ಬರು ಭಾರತದ ನಾಯಕರುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
4. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಎನ್.ಎ.ಎಮ್. ಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
5. ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಎನ್.ಎ.ಎಮ್. ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯಿತು.
6. ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ 17 ನೇ ಎನ್.ಎ.ಎಮ್. ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯುತ್ತದೆ?
7. ಪಂಚಶೀಲದ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
8. ಮುಂದಿನ CHOGM ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ?
9. ಭಾರತವು ಕೈಗೊಂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
10. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಮಿಲಿಟರಿ ಕೂಟಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ:
11. ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದವರಾರು?

ಅಧ್ಯಾಯ- 1
ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ

I ಐದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

1) 1935 ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

2) 1947 ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

3) ಮಧ್ಯಂತರ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

4) ಪ್ರಥಮ ಮಹಾಚುನಾವಣೆ/ ಪ್ರಥಮ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ

5) ಪಟೇಲ್ ಸ್ವೀಮ್ ಎಂದರೇನು?
ಉ

6) ಜುನಾಗಢ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ವಿಲೀನದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ

7) ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.
ಉ

8) ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ ರಚನೆಗೆ ಭಾಷೆಯು ಆಧಾರ ವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿ.
ಉ

ಅಧ್ಯಾಯ- 2
ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪದ್ಧತಿ

I ಐದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

1) ಚುನಾವಣೆಗಳ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವವನ್ನು (ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ) ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

2) ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ .

ಉ

3) ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

4) ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

5) ಭಾರತ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ರಚನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಉ

6) ಭಾರತ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

7) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣಾ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

12) ಭಾರತದ ಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

13) ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

14) ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ

ಅಧ್ಯಾಯ- 3
ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ

I ಐದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

1) ಆಡಳಿತದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

2) ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ವರ್ಗ/ ಆಡಳಿತ ಸೇವಾ ವರ್ಗದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

3) ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

4) ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ/ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ

5) ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ/ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ

6) ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ/ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ .
ಉ

7) CAT ಕೇಂದ್ರೀಯ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ

8) KAT ಕರ್ನಾಟಕ ಅಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ

9) UPSC ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

10) KPSC ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

11) ಕೆಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಪುಟ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಪಾತ್ರ/ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

12) ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಪಾತ್ರ/ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

ಅಧ್ಯಾಯ- 4

ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು

I ಐದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

1) ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಕಾಯ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ .

ಉ

2) ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

3) ಹಿಂದೂಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಚಲುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

4) ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

5) ಕಾರ್ಮಿಕ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

6) ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ .
ಉ

7) ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

8) ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

ಅಧ್ಯಾಯ-5

ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು

I ಬದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

1) ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

2) ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣದ ತೊಡಕುಗಳು/ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

3) ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣದ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು / ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳು/ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

4) ಅಸಮಾನತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ತೊಡಕು/ ಅಡಚಣೆ / ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಹೇಗೆ?

ಉ

5) ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳು/ ಪರಿಣಾಮಗಳು/ ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಉ

6) ಅನಕ್ಷರತೆಯ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಅನಕ್ಷರತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.
ಉ

7) ಅನಕ್ಷರತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರತಿಬಂಧಕ/ ತೊಡಕು/ ಅಡ್ಡಿ/ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೇಗೆ? ಅನಕ್ಷರತೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

8) ಅನಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳು/ ಪರಿಣಾಮಗಳು/ ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳು/ 86 ನೇ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯಿದೆ/ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

9) ಕೋಮುವಾದದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಕೋಮುವಾದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

10) ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಕೋಮುವಾದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು/ ಮಾರಕ / ಗಂಡಾಂತರ/ ಸಮಸ್ಯೆ/ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಹೇಗೆ ? ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

11) ಕೋಮುವಾದವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳು/ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

12) ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

13) ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ/ ಗಂಡಾಂತರ/ ಸಮಸ್ಯೆ/ ಮಾರಕ/ ಬೆದರಿಕೆ/ಸವಾಲು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

14) ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು/ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು? ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳು/ ಶಾಸನೀಯ ಕ್ರಮಗಳು/ ಶಾಸನೀಯ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು/ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

15) ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

16) ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಮಾರಕ/ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ/ ಅಡ್ಡಿ/ ಗಂಜಾಂತರ/ ಸಮಸ್ಯೆ/ ತೊಂದರೆ/ ತೊಡಕು ಹೇಗೆ
ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

- 17) ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಶಾಸನೀಯ ಕ್ರಮಗಳು/ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳು/
ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳು/ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು/ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯಿದೆ
PCA- (Prevention of corruption Act)ಲೋಕಪಾಲ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು/ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ
ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

ಅಧ್ಯಾಯ-6
ಭಾರತ ರಾಜಕೀಯದ ನೂತನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು

I ಐದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಹಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

1) ಸಮಿತ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

2) ಸಮಿತ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

3) ಸಮಿತ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗುಣಗಳು/ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

4) ಸಮಿತ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ದೋಷಗಳು/ ಅವಗುಣಗಳು/ ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

5) ಕೆಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

ಅಧ್ಯಾಯ-7

ಸಮಕಾಲೀನ ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು

I ಐದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

1) ಉದಾರೀಕರಣದ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

2) ಉದಾರೀಕರಣದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ/ ಮಹತ್ವ/ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ .

ಉ

3) ಉದಾರೀಕರಣದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು/ ತೊಂದರೆಗಳು/ ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

4) ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ .
ಉ

5) ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ/ ಮಹತ್ವ / ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

6) ಖಾಸಗೀಕರಣದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು/ ತೊಂದರೆಗಳು/ ದೋಷಗಳು/ ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

7) ಜಾಗತೀಕರಣದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ
ಉ

8) ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ/ ಮಹತ್ವ/ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

- 9) ಜಾಗತೀಕರಣದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು/ ತೊಂದರೆಗಳು/ ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

ಅಧ್ಯಾಯ-9
ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ.

- I ಐದು ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.
- 1) ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿ.
ಉ
- 2) ವಿದೇಶಾಂತ ನೀತಿಯ ಮಹತ್ವ / ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

3) ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳು/ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ -1

I ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1) ಭಾರತ ಯಾವಾಗ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಯಿತು?

ಉ

2) EVM ಅನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.

ಉ

3) ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಯಾರು?

ಉ

4) 'ಮೂಕನಾಯಕ' ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು ಯಾರು?

ಉ

5) 'ವಿಶ್ವ ಪರಿಸರ ದಿನವನ್ನು ಯಾವ ದಿನದಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

ಉ

6) ಅನಕ್ಷರತೆ ಎಂದರೇನು?

ಉ

7) ಲೋಕಪಾಲರನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ?

ಉ

8) ಕೊಯಲಿಶನ್ ನ ಮೂಲ ಪದ ಯಾವುದು?

ಉ

9) ಉದಾರೀಕರಣ ಎಂದರೇನು?

ಉ

10) ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಪಿತಾಮಹ ಯಾರು?

ಉ

II ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಹತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 2-3 ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1) ಫೆಡರಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು?

ಉ

2) ಬಾಂಬೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು? ಯಾವುದು?

ಉ

13) ಬಹುಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು? ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.

ಉ

14) ಕೇಂದ್ರ ಸೇವೆಗೆ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡಿ.

ಉ

15) ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ನಾಲ್ಕು ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗಗಳಾವುವು?

ಉ

16) ಜಾತಿಯಾಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದರೇನು?

ಉ

17) ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಎಂದರೇನು?

ಉ

18) ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೇನು?

ಉ

19) ಕೋಮುವಾದ ಎಂದರೇನು?

ಉ

20) ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

ಉ

21) ಸಿಮ್ಲಾ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕಿದವರಾರು?

ಉ

22) ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು NAM ಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

ಉ

III ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಎಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 15-20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

23) ಪ್ರಥಮ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಉ

24) ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

25) ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

26) ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಪರ್ಗಡ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ .

ಉ

27) ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

28) ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

29) ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

ಉ

30) ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಅಗತ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

ಉ

31) ಸಮಿಶ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಗುಣಗಳಾವುವು?

ಉ

32) ಖಾಸಗೀಕರಣ ಎಂದರೇನು? ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

33) ಜಾಗತೀಕರಣದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

34) ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

IV ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 30-40ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

3) 193 ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

36) ಭಾರತದ ಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

37) ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.

ಉ

38) ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ .

ಉ

V ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 15 -20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

39) ಕೋವಿಡ್-19 ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಯುವಜನರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

ಅಥವಾ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಉ

40) ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರೊಬ್ಬರನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ. ಅಥವಾ

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಒಂದು ಗಂಡಾಂತರ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

ಉ

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ -2

I ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1) ಡಯಾರ್ಕಿ ಎಂದರೇನು?

ಉ

2) ಭಾರತದ ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದು ಯಾರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ?

ಉ

3) NOTA ವಿಸ್ತರಿಸಿ .

ಉ

4) ಆಡಳಿತದ ಮೀಲ ಪದ ಯಾವುದು?

ಉ

5) ನಾಸಿಕ್ ಕಲಾಂ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮೊದಲು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ದಲಿತ ನಾಯಕರು ಯಾರು?

ಉ

6) 'ವಿಶ್ವ ಕಾರ್ಮಿಕ ದಿನ' ವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

ಉ

7) 'ವೆಸ್ಟ್ ಫಾಲಿಯಾ' ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು?

ಉ

8) ಅನಕ್ಷರತೆ ಎಂದರೇನು?

ಉ

9) ಲೋಕಪಾಲರನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ?

ಉ

10) ವರ್ಣ ಭೇದ ನೀತಿ ಎಂದರೇನು?

ಉ

II ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಹತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 2-3 ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

11) ಫೆಡರಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು?

ಉ

12) ಬಾಂಬೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು? ಯಾವುದು?

ಉ

13) 1935 ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲಗಳಿವೆ ?

ಉ

13) 1935 ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲಗಳಿವೆ ?

ಉ

14) ಚುನಾವಣೆಯ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ.

ಉ

15) EPIC ನ ಎರಡು ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ .

ಉ

16) ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗಳ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡಿ.

ಉ

17) ನಾಗರೀಕ ಸೇವಾ ವರ್ಗದ ರಾಜಕೀಯ ತಾಟಸ್ಥ್ಯ ಎಂದರೇನು?

ಉ

18) ಮರ್ಯಾದೆ ಹತ್ಯೆ ಎಂದರೇನು?

ಉ

19) ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೇನು
ಉ

20) ಕೋಮುವಾದ ಎಂದರೇನು?
ಉ

21) ಅಲಿಪ್ತ ನೀತಿಯ ಇಬ್ಬರು ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
ಉ

22) ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವದ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ .
ಉ

III ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಎಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 15-20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

23) ಪ್ರಥಮ ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ

24) 1947 ರ ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

25) EVM ನ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

26) ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉ

27) ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ವರ್ಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ .
ಉ

28) ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

29) ರಚನೆ , ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

30) ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

31) ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಐದು ಅಗತ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

32) ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಯ ಕಾರಣಗಳಾವುವು? ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

33) ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

34) ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
ಉ

IV ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 30-40 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

35) ಭಾರತದ ಪಕ್ಷ ಪದ್ಧತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

36) ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಉ

37) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

ಉ

38) ಉದಾರೀಕರಣದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

V ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 15 -20 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

39) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಉ

40) ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಉ

41) ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಉ
